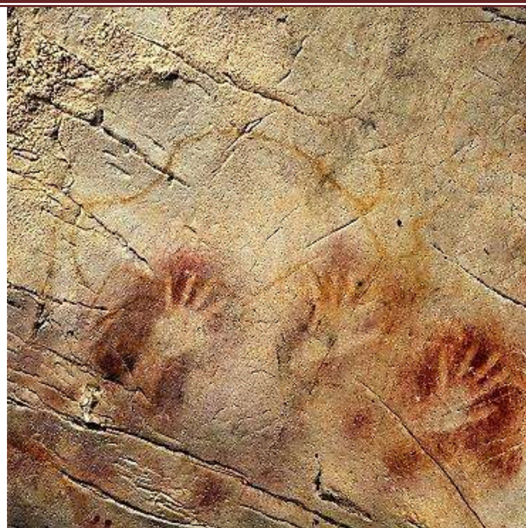

Edited by

Lidia Vianu

2013

Doris Plantus

Sihastrul

Carte scrisă în limba română

The Hermit

Bilingual Edition

Contemporary Literature Press

http://editura.mttlc.ro

Comunicat de Presă

Press Release

Doris Plantus

Sihastrul. The Hermit.

Carte scrisă în limba română.
Bilingual Edition.

Edited by **Lidia Vianu**.

O carte neaoş românească ne soseşte din America

Doris Plantus s-a născut la Detroit dintr-un tată bucovinean şi o mamă din Banat. În anul 2013, când autoarea împlineşte 56 de ani, *Contemporary Literature Press* îi publică, iată, în premieră, o carte scrisă într-o limbă română splendidă — cu care foarte puţini români, născuţi şi crescuţi în România, se pot cu adevărat mândri.

În Statele Unite, Doris Plantus este profesoară

A Genuinely Romanian Book, Freshly Sent from America

Doris Plantus was born and bred in Detroit. Her father came from Bucovina and her mother is from Banat. Doris will be 56 this year. While living in America, she has written and sent us a book in the Romanian language. Her style is superb and her words are very well chosen.

She is a teacher of literature: to us, she introduced herself as 'a modestly published translator and bilingual writer of Romanian and English.' Her book which we are

universitară de literatură. Ea însăşi se descrie ca "traducătoare şi scriitoare bilingvă, publicată în măsură modestă." Îndreptăm această stare de lucruri, publicând în limbile română şi engleză, chiar în traducerea autoarei, o povestire despre Facerea Lumii, sau, mai bine zis, o sumă de povestiri despre facerea lumilor, legate la un loc într-un text care aduce cu "Luceafărul" şi cu "Meşterul Manole" în acelaşi timp.

Sihastrul parcurge aventurile limbii române de la Biblie la The Big Bang. În egală măsură, el îmbină tonul grav al căderii şi înălţării cu zâmbetul zeflemitor al lui Anton Pann. În plus, Doris Plantus răstoarnă mitul lui Satan, care, în *The Hermit*, este Lucifer în persoană — mesagerul luminii, respectat de Divinitatea însăşi.

Povestirile se întrepătrund, căderile anticipează ridicările repetate spre lumină, îngerul intră în trupul omenesc al eroilor, şi toate întâmplările curg cât se poate de spontan. Peştera Sihastrului este cosmosul, iar naraţiunea nu are nici început, nici sfârşit.

Meditaţia cosmogonică nu este un subiect nou: ea revine tot mereu, de la Biblie la contemporanul nostru, Julian Barnes, în cartea lui intitulată *Lumea în 10 capitole şi ½*. Acest mic volum despre o obsesie fără limite a minţii omeneşti are meritul de a face din nesfârşire povestea spiritualităţii româneşti. Este o poveste scrisă

publishing now in a bilingual edition will certainly change that description to a great extent.

The Hermit is a story about Genesis, or, rather, a sequence of stories about the repeated birth of the universe. Its roots go deep into poems Romanians everywhere know only too well, such as 'Luceafărul'—who is Lucifer, or the Morning Star, and 'Meşterul Manole' — a Master Builder of churches for our kings. The author intended it as a history of the Romanian language between the words of the Bible and The Big Bang.

The Ascent and Fall are described in a style whose philosophical turn is tempered by the well-meant irony of a Balkanic Anton Pann — classical Romanian humanist, musician, lexicographer, and a teacher himself. In *The Hermit*, Doris Plantus gives us Satan as Lucifer, the messenger of light, and God's equal. She builds a number of stories that melt into each other. Repeated falls anticipate the rising into light again and again. The angel is slipping into human bodies. All the incidents imagined in the book flow naturally. The Hermit's cave is the universe: the narrative that is taking place inside it has no beginning and no end.

Cosmogonic meditation is nothing new, from the Bible, where there is a lot of it in The Genesis, to our contemporary writer Julian Barnes, who takes it up in his novel *A History of the World in 10½ Chapters*. But this book

într-o limbă română de mare forță expresivă, într-un stil cum nu se poate mai elegant, şi cu reale valențe filosofice. Să nu uităm că autoarea s-a ocupat îndelung nu numai de Lucian Blaga, ci şi de Ionel Teodoreanu.

about an overwhelming obsession of the human mind chooses the Romanian sense of 'veşnicie' — translated 'eternity' — as a central topic. Its remarkably forceful Romanian style is both elegant and breathtakingly abstract. By translating writers as far apart as the philosopher Lucian Blaga and the novelist Ionel Teodoreanu, Doris Plantus has practically covered the whole territory of Romanian prose.

C. George Sandulescu & Lidia Vianu

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
Bucureşti 2013

Edited by
Lidia Vianu

2013

Doris Plantus

Sihastrul

Carte scrisă în limba română

The Hermit

Bilingual Edition

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

http://editura.mttlc.ro

ISBN: 978-606-8366-46-3

Illustrations: Hieronymus Bosch, Salvator Dali, Nicolae Tonitza, Leonardo da Vinci, Gustave Doré, Albrecht Dürer.

Cover Design, Illustrations, and overall Layout: **Lidia Vianu**

Subediting: Anca Popescu

Proofreading: Alexandra Ivaşcu.
IT Expertise: Simona Sămulescu, Cristina Petrescu.
Publicity: Violeta Baroană.
Logo: Manuela Stancu.
PR: Simona Necula

If you want to have all the information you need about ***Finnegans Wake***, including the full text of *Finnegans Wake* line-numbered, go to the personal site **Sandulescu Online**, at the following internet address:
http://sandulescu.perso.monaco.mc/

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
Bucureşti 2013

Doris Plantus

Sihastrul

Carte scrisă în limba română

The Hermit

Bilingual Edition

Edited by
Lidia Vianu

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
București 2013

Table of Contents

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
București 2013

'Undo the End.'

James Joyce FW361.29:8

Doris Plantus is one of those Americans who never let go of their origins... She exists in two places, and two cultural times at once, even though Romania is to her a place rarely visited. It is my suspicion that she has written this book in order to propitiate her imagination. She is here looking for roots. She finds them in the country that gave birth to her artistic sensibility.

Her Hermit flows immaterially in and out of eternity, in and out of a cave that is both Romania and the Universe. She weaves her story out of mythical leitmotifs which she twists and turns: Lucifer falls. God allows the corridor of light, the communication with the human world precisely because 'He' (Lucifer) needs it to return to heaven. Lucifer (Satan) is the cause of many unfortunate births. Or near births. But there is no final fall in Plantus's world. Her heroes rise, too. Lucifer is the bringer of light and

change. No sooner has he been forgiven for one fall that he plans the next. He keeps the κόσμος going.

Doris Plantus has a lot to do with Mihai Eminescu, Romanian national poet who wrote 'Luceafărul'. She uses her Romanian dowry in order to create a cosmogonic poem, in which the world is born over and over again. As T.S. Eliot would have put it, 'In my end is my beginning.' (*East Coker*, 1940) As Joyce concluded, 'on the postface in that multimirror megaron of returningties, whirled without end to end.' (**FW582.12,** 1939). Both writers are quoted in her text, needless to say.

What Doris Plantus does in this little book is, after all, an attempt to make amends for mortality, and (Joyce again) 'undo the end' (**FW361.29:8**). She does it in Romanian, with a remarkable blend of irony and lyricism, a unique sense of style. Her Romanian words are in good hands: if cosmogonic meditation is no news, her use of the Romanian language is.

18 April 2013, Bucharest

Lidia Vianu

Doris Plantus, in her own words:

Doris Plantus s-a născut în Detroit, Michigan, fiica mijlocie a unui tâmplar din Bucovina, şi a unei mame a cărei familie are originea în Banat, România. S-a bucurat de o viaţă în două limbi de la naştere, mai ales de acel amestec preţios de dialecte de la graiul dulce de Stăneşti de Jos, la antipodul satului Fibiş, ambele neatinse de trecerea timpului. Nu a avut prilejul unei educaţii de limba şi literatura romană; a trăit în mod vibrant, însă, cu cultura şi tradiţiile româneşti într-o comunitate strânsă şi gospodară de imigranţi şi americani din prima generaţie. Totodată era crescută sub ocrotirea bisericii romane-ortodoxe, unde tatăl ei fusese diacon. Pentru Plantus, limba romană era potirul moşternirii întregi.

Printre activităţile sale diverse, de la pictură şi sculptură, până la muzică şi jocurile populare romaneşti,

Doris Plantus was born in Detroit, Michigan the middle daughter of a carpenter from Bucovina, and a mother whose family originated in Banat, Romania.

She has enjoyed living in two languages from birth, all the more for the precious blend of dialects from the *sweet speech* of Stăneşti de Jos, to the antipodes of Fibis, untouched by the passing of time. She had no formal education in Romanian language or literature, but instead experienced Romanian culture and tradition in a close-knit community of immigrants and first generation Americans. In addition, she was raised in the Romanian Orthodox church, where her father was an ordained deacon.

For Plantus, the Romanian language was the chalice that held her entire heritage. Among her diverse activities, including painting and sculpture, along with Romanian folk

Plantus se ocupă şi de iconografie şi arta ţărănească, inspirată şi îndrumată doar de suflet.
Într-un moment neprevăzut, a rămas divorţată să-şi crească doi fii singură. S-a reînscris la facultate, iar în acelaşi timp lucra două serviciuri ca să-şi îngrijească familia.

Mai târziu, urmând masteratul la universitatea Wayne State din Detroit, a publicat prima traducere, *Zamolxe*, a lui Blaga. De curând aceasta operă a avut premiera mondială la Georgetown University din Washington DC, interpretată ca piesă modernă de către Dr. Cristina Bejan. În 2005, Plantus a terminat doctoratul in Literatură, cu specializare în traducere şi transpunere cinematrografică. Disertaţia avea ca subiect romanul *Lorelei*, a lui Teodoreanu—tocmai cartea pe care i-o facuse cadou un fecior în gară la Suceava, la prima călătorie in Romania la 16 ani.

Astăzi predă literatură la Oakland University. Pe lângă activităţile sale ca profesoară, Plantus este şi traducătoare şi scriitoare bilingvă, publicată în măsură modestă. Stilul său caracteristic în limba română, cu arhaisme şi regionalisme atât în proză, cât şi în poezie, rămâne o mândrie legată de dragostea sa profundă pentru acea limba moştenită, dar şi dăruită copiilor săi.

Locuieşte in Troy, Michigan.

dance and music, Plantus also works in iconography and folk art. She is also an avid gardener and stargazer.

After an unexpected divorce left her alone to raise her two sons, she returned to school while working and looking after her family.

In 2001 she published her first translation of Lucian Blaga's *Zamolxe* into English while still a student. Recently, her translation had its world premiere at Georgetown University in a play performance directed by Dr. Cristina Bejan.

In 2005 she successfully defended her dissertation on the translation and adaptation of Ionel Teodoreanu's *Lorelei*, the very book she received as a gift on her first visit to Romania at age 16. She still hopes to produce *Lorelei* as a feature film.

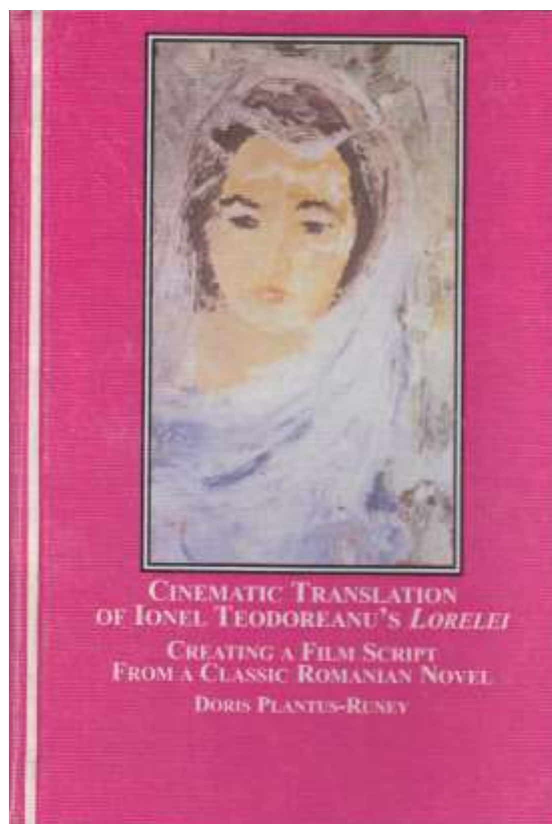
Currently she teaches a variety of literature courses in the English Department of Oakland University. Besides her academic work, Plantus is a modestly published translator and bilingual writer of Romanian and English. Her characteristic archaic and regionalist style in Romanian prose and poetry is a point of pride for her devoted preservation of the language she inherited and passed on to her own children.

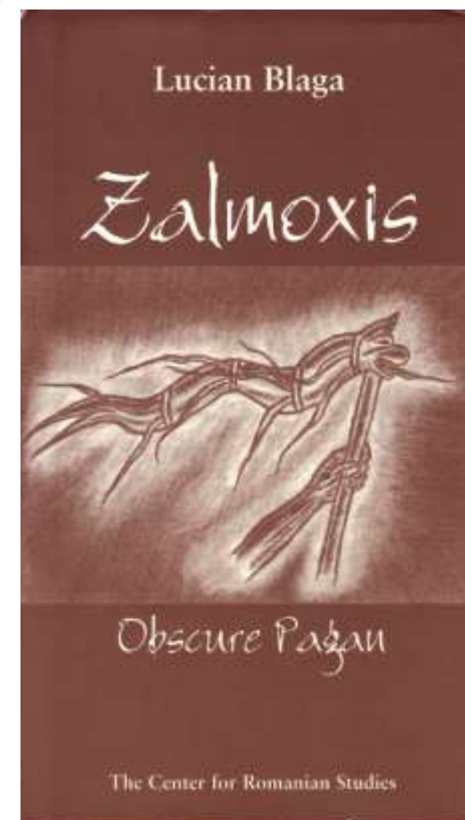
She lives in Troy, Michigan.

Sihastrul a fost conceput şi compus iniţial în limba română şi-apoi tradus de autoarea însăşi în limba engleză, ceea ce este o încercare rară pentru un scriitor American-Român. Nuvela cercetează esenţa limbii şi a conştiinţei în mişcare între mit şi real şi iară înapoi. Caracterizat într-un fel apocrif în sensul referinţelor privind religie, istorie, filosofie, şi mit, povestea îşi combină subiectul, stilul, si structura compozită, în proporţii Heraclitiene – fluid dar şi ciclic, şi introduce o fiinţă misterioasă a cărei origine, ca şi forţa creativă a limbii sporeşte într-un ciclu susţinut de metamorfoză. Pentru Plantus, cuvintele au puterea de a face închipuirea reală şi realitatea o dimensiune magică unde totul este posibil. Compactă, dar îmbelşugată în aluzii biblice şi naraţiuni interpolate, *Sihastrul* explorează limba la un nivel aproape molecular, în cercetarea primului Cuvânt, bucurându-se de straturile semnificaţiei create de mişcarea—dar şi călătoria cuvintelor în funcţie de deplasarea în şi afară din sfera metaforei. Deci pentru Sihastrul, eroul poveştii, mitul este metamorfoza realităţii, şi realitatea, metafora mitului.

The Hermit was conceived and composed in Romanian, and then self-translated into English, making it a unique literary endeavor for an American-Romanian writer. The novella addresses the very essence of language and consciousness as it moves between myth and reality and back again. Characteristically apocryphal in terms of its references to religion, history, philosophy, and myth, the story blends its subject, style, and composite structure, in Heraclitian proportions; fluid yet cyclical, and features a mysterious being whose origins, like the creative force of language, thrive in a sustained cycle of metamorphosis. For Plantus, words have the power to make the imagined real, and reality a magical dimension where all things are possible. Rich in biblical allusion and narrative interpolation, *Sihastrul* explores language on a molecular level in search of the first Word and rejoices at the layers of meaning words create as they move in and out of metaphor. For Sihastrul, the hero of the story, myth is the metamorphosis of reality, and reality, the metaphor of myth.

Contemporary
Literature Press
http://editura.mttlc.ro
Bucureşti 2013

Cinematic Translation
of Ionel Teodoreanu's Lorelei
Creating a Film Script
From a Classic Romanian Novel
Doris Plantus-Runey

Lucian Blaga
Zalmoxis
Obscure Pagan
The Center for Romanian Studies

Doris Plantus

Sihastrul

The Hermit

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
București 2013

Cartea I

Am început să scriu povestea aceasta cu mii şi mii de ani în urmă din mai multe perspective temporale, dar nu în mod obişnuit, nici în sensul scrierii, nici în sensul timpului. De fapt, nu am scris-o, cât mai degrabă am slobozit cuvintele din ziduri de piatră dintr-o peşteră unde eu tot trudesc, nevoit, şi totuşi, nesilit, poate chiar liniştit. Poate nu am scris-o eu deloc, mai ştii? Poate cuvintele m-au scris pe mine mai întâi, iar acum povestea, pusă astfel în mişcare, continuă să mă scrie şi să mă rescrie. S-ar putea şi una ca asta.

Întru început era limba şi limba era cu Sine, înainte de toate. A aşteptat să fie eliberată din materia ce o îngropase în haos. De multe ori m-am întrebat dacă a fost la început un cuvânt în centrul acestei planete în jurul căruia s-au adunat toate celelalte câte există. Lumea era tânără şi adunătură nestivuită. Cu cât s-au îndepărtat de centru, cu atât s-au aşezat mai mult, straturi, straturi, cuvintele împăturite, fiecare derivat din cel anterior, unele suprapuse, îngrămădite, rânduite, altele îmbinate, amestecate, compresate, sau zdrobite, dizolvate. Apoi sunt şi câteva metamorfozate, transformate, schimbate cumva, cândva. Ca amintiri nepăţite, dar previzibile, izvodite din acel cuvânt premergător.

Book I

I began writing this tale any thousands of years ago from most orientations in time, but not in the usual way, not in the usual way of writing and not in the usual way of time. I didn't so much write it as free the words from rock walls in a cave where I work silently, even now. Maybe I didn't write it at all; maybe the words wrote me first, and now the tale set in motion continues to write and rewrite me. Now there's a thought.

Language was first. It waited to be released from matter that had buried it in chaos. I often wonder(ed) if there is (was) a word at the very center of this planet around which everything else has gathered; the further out from the center the more the words are layered, each one derived of the other, some melded, stacked, others blended, swirled, compressed, crushed, dissolved like memories proceeding from that one word.

Lucrez încet, aproape atemporal, în smerita mea peşteră, cioplind cuvinte din căptuşeală pietroasă şi umedă, acordând sunetul literilor care apar cu fiecare trosnet de ciocan. *S…i…h….a…* Din când în când tresar din cauza scânteilor ce ţâşnesc din loviturile răsunătoare de daltă ce-mi înţeapă faţa toată — braţele, pieptul — *pizzicato*. Le sting în contră-ciupire ca şi când ar fi nişte fitiluţe vrând a lua foc, până se sloiesc peste obraji şi îmi pătează faţa cu subtilităţi filigranate (de aia o zicală spune că se poate citi în faţă viitorul); întotdeauna se pierde ceva când cuvintele sunt ^{meta}mutate de la un loc la altul, dar, mă rog. Ca orice mutare, lasă urme, în cazul meu, care mai de care licărind obstinat cu câte o săritură usturătoare pe înfăţişarea mea. Le frec în piele-mi spre a iniţia o tradiţie obscură. *Ghici*.

Nu-mi închipui că cineva mi-ar citi vreodată povestea, dacă nu cumva a fost citită deja, şi totuşi, singurul lucru care contează este doar ca aceste cuvinte să fie excavate, scăpate din piatră. Îmi place ideea că *eu* le scot din mină; îmi dau un sens al posesiei, un drept la istorie. Oricum, povestea devine reală, ajunge adevărată numai atunci când este scrisă — dealtfel, nimic nu poate fi rezolvat, nimic dezbătut, nimic încheiat, nimic împlinit. Unde nu este nevoie de a vorbi sau de a scrie limbă, nici timp nu poate fi. Povara mortalităţii se află în măsura cuvintelor care trebuie cheltuite până nu

Silently, I work, almost tenseless, in my humble cave chipping words from the damp stone lining, sounding out the letters that emerge with each hammer strike. S..i..h..a… Now and then I wince from where the ringing chisel-sparks prick my face. I brush^{sting} them away, they smear across my cheeks and stain my face with subtleties; always something is lost when words are moved from one place to another. I rub the marks into my skin to initiate an obscure tradition.

I cannot imagine someone will read my story, or if it's already been read, and yet, it matters only that the words be excavated, their meaning freed from the stone. I like the idea that I *mine* the words; it gives me a sense of possession, a claim on history. Besides, the tale is real only if it is written, otherwise, nothing can be resolved, and nothing debated, nothing concluded, nothing fulfilled. Where there is no need to speak or write language, there can be no time either. The weight of mortality is the words we must spend before we die. Think about it.

murim. Gândeşte-te.

Deci nu există nici o legătură cu timpul până în momentul când punem limbă în traiul său propriu, prin poporul ei de cuvinte scris. Limbă este ceea ce ne face a trăi în timp şi ceea ce ne îmbătrâneşte, ceea ce ne face să ne amintim.

Urmează că nu este limbă fără ofrandă. Nu este viață fără povestirea sa, nicicum vreo posibilitate să dovedeşti că ai trăit-o dacă nu o statorniceşti în scris. Altfel viața nu-ți este decât un vis prost, fără sens, lepădat de altcineva, ca nişte bucățele diafane de aripi de fluture. Nimeni nu se prea gândeşte la asta. Dar acele lacrimi multe pe care le-am stors eu din gândul acesta alunecă pe pereții reci şi curg din cerul peşterei în țepuşe prismastice care se atârn ca țurțuri împietriți. Dar acea țepuşă singură, colea, şi mare, ce se înalță din pământ, de jos, remarcabilă în sine, în energie, în istorie — ce o fi cu ea?

Mai sunt fel de fel de ghimpi pietroşi, care socotesc a fi lacrimile proprii făpturii stâncii imense; sigur că plânge şi ea, însă nu ştiu de ce oare. Încă nu am aflat. Dar ele conturează, în parte, umbrele netede de culoare neagră de cărbune şi se lipesc de toate. Când umbrele se ating de țepuşe, îşi lasă amprentele colorate în urma lor ca şi cum s-ar vedea. Umbrele. Se bâlbâie în timp ce lucrez. Ele aleg cuvintele pe care le cioplesc. S^{H}…i^{e}…h^{r}…a^{m}…s^{i}…

There is no relationship to time until events are set down. Language is what makes us live in time, and makes us old, makes us remember.

So it follows there is no language without sacrifice. There is no life without the telling of it, no way to prove you've lived it unless you establish it in writing. Otherwise, your life is nothing more than a bad dream that makes no sense, cast off by someone else like wisps of delicate butterfly wings. Nobody thinks very much about that. But the many tears that have escaped me over this, slide down the cool walls, and drip from the ceiling into prismatic spikes that hang like icicles from the cave ceiling. One large spike rises from the floor, remarkable in essence, energy, history. There are still other spikes, ones that hang from the ceiling, which belong, I think, to the rock; it weeps too, though I don't know why. Not yet. But they define, in part, the flat coal-color shadows that stick to everything. When the shadows touch the spikes they leave colored prints behind, like sight. The shadows. They mumble as I work. They choose the words I carve out. *S^{h}..i^{e}..h^{r}..a^{m}..s^{i}…*

Nu le cunosc, umbrele astea netede de culoare neagră de cărbune. Nu ştiu nici cine sunt eu însămi, numai că nu atârn din cerul peşterii şi nici nu mă înalț din pământ, şi apoi nu mă lipesc de nimic. Altă făptură sunt. Am băgat eu bine de seamă, considerând de câte ori am trăit tot aceeaşi poveste, mereu de la început, cu fiecare început cuibărit în alte începuturi. Nu ştiam nici cine *nu* sunt până ce într-un început n-am scris cuvântul[m-a scris pe mine,] şi a durat mult timp ca să eliberez toate literile, una câte una. Vezi, fiecare literă este înnădită cu ceea ce stă în spatele ei. Mai mult decât atât, literile sunt lacome, şi nu se satisfac niciodată, tot vor mai mult, ba să fie alte cuvinte noi, ba să zică mai mult, mai nu ştiu cum, să mărturisească mai mult, să dovedească mai mult. E[tos]t[eleo]c[apodopera]. Aşa că nu există vreo poveste simplă, nu, întrucât literile se întrec pentru cuvinte, iar cuvintele pentru semnificație, şi în curând, chiar şi sfărmăturile şi aşchiuțele care se supun unghiului dălții sau forței ciocanului ar fi putut da alt sens dacă eram mai atentă cum trosneam cu unealta. Uneori se poate citi barem atâta pe fața mea, cum zisei, iar dacă nu, uşor se arată în ochii mei sensul pentru oricine s-ar interesa. Câteodată păsările le confundă cu semințele, adică aceste sfărmături de pietre, şi le fură în cioc. Apoi izbucnesc în zbor împrăştiind fragmentele literilor pretutindenea. Mi se pare că acele fragmente de litere răspândite de păsări pot da rădăcină acolo unde cad, şi apoi pot creşte în cuvinte ai căror

I don't know who they are, the flat coal-color shapes. And I don't even know who I am, except that I don't hang from the ceiling or rise from the floor or stick to anything. But it feels as though it doesn't matter anyway for as many times as I've lived this same tale, always from the beginning, and yet each beginning nested in other beginnings. I never even knew what I wasn't until I wrote the word[*wrote me*], and it took a long time to liberate the letters, one by one. Each one is involved with what lays behind it; the letters are greedy and never satisfied, always wanting to be new words and say more, witness more, prove more. So there's no such thing as a simple story, for the letters compete for words, and words for meaning, and soon, even the shards and crumbs that succumb to the angle of the chisel, or the force of the hammer might have inflected something else, had I struck with greater care. Sometimes you can read as much in my face, or see it in my eyes. Sometimes the birds mistake them for seeds — the rock crumbs, and snatch them in their beaks, then break into flight only to scatter fragments of letters. I have an idea that those fragments of letters dispersed by the birds can sometimes take root where they fall, and grow into words that make stories blossom at the tips of their stems, but not because they are really seeds. I think it is because the birds think they are seeds, and it is enough after all, if the birds believe it.

muguri plesnesc mai departe în poveşti, dar nu pentru că sunt seminţe adevărate. Zic eu că este destul dacă păsările le cred seminţe; atât este de ajuns ca să înmugurească.

S…i…h…a…s…t..r..u. Înseamnă "cel ce este legat de primul cuvânt" sau poate chiar "cel ce este slobozit de primul cuvânt". Am scos din mină multe cuvinte care desluşesc amintirile pe care le creaseră, însă unele m-au eludat. Cele pe care nu le-am putut elibera, sau acelea care s-au sfărâmat sau s-au despicat în fragmente inefabile sunt taine pe care mulţi caută să le descopere, până şi în timpurile tale.

De fapt, există numai o singură altă formă asemănătoare cu a mea, cu toate că nu iese afară de loc din băltuţă. Cred uneori că eu îi sunt umbra, numai că nu sunt eu netedă nicidecum; băltuţa însă, este. Netedă, adică. De aia, rar mă duc între străini care sunt altfel decât mine, în afară de timpul când stelele iuţi coboară ca nişte licurici-haiduci ce-au furat lumina de la scântei răzleţe. Îmi place să mă uit şi eu, dar m-ascund bine, să nu mă vadă. Străinii. Presupun că la rândul lor ei m-ar vedea străină pe mine, şi asta ne-ar deranja şi pe unii şi pe alţii. Probabil că asta se întâmplă din cauză că ei nu şi-au dat încă un nume, deci habar n-au ce însemnăm unul pentru altul. Nu-i bai.

Dar astăzi $_{\text{fusese}}$este$^{\text{a fost,}}$$_{\text{fuse}}$$^{\text{va fi}}$ o zi mare, aşa de mare încât, într-adevăr, umbrele care de obicei se necăjesc mereu, astăzi se dezlipesc uşor de cuvinte aflându-şi formele cu

$S^{h}..i^{e}..h^{r}..a^{m}..s^{i}..t^{t}..r..u.$ It means "the one who is connected to the first word", or maybe, "the one who is free of the first word". I've mined many words that explain the memories that created them, but some have eluded me. Those that I couldn't free, or the ones that crumbled or chipped in ineffable fragments are secrets that many seek to discover, even in your times.

In all, there is only one other form that resembles mine though it never leaves the water. I think sometimes I am its shadow, except that I am not flat; it is. That's why, in part, I seldom venture out among the others who are different than me, except on nights where hot stars fall like fireflies that have stolen their light from stray sparks. I suppose they would think I am different from them, and that would make everyone uncomfortable. This is probably because they have not yet been named so they do not know what we mean to each other. No matter.

But today is$^{\text{was, will be}}$ a great day, so great, indeed that the fretting shadows easily peel away from the words that find their form, serendipity for them, fate, for me. The story

vigoare. Aşa este la fiecare început binecunoscut; serendipitate pentru ele, iar în cazul meu — soartă. Povestea începe, de data aceasta, astfel.

Atunci când cuvintele au fost în sfârşit cioplite şi povestea revelată, sosise momentul în care biata mea maică, singurică şi pierdută, să fi aflat peşteruța aceasta (îi zic peşteruță că mi-e dragă). Nu-mi amintesc trăsăturile mamei — nici nu putea fi vorba — însă umbrele ziseră că în timp ce se chinuia dânsa, piatra se întinse şi se constrânse cu o putere nemaiştiută, că până la urmă isprăvisem a ieşi, lipicios şi ciudat. Când era să trag prima mea răsuflare ca urmaş al unui destin capricios ce se împreunase cu o identitate necunoscută, s-a şi întâmplat că un Înger stângaci începuse să cadă din ceruri. Să vezi. Era un tip ciudat în toate măsurile supranaturale; da' el, ce făcu? Alunecă pe o pană smulsă din coasta sa în timp ce zbura pe deasupra văzduhului. Închipuie-ți.

Adeseori flirtase cu marginea universului dar, în fine, sedus cumplit de atracția pământului (o ținea într-una că simțea o atracție intensă), şi-a prins dosul aripii de un simplu colț de stâncă. Dintr-odată penajul lui frumos din cale afară ce sclipea de la un mir eteric cunoscut numai de soiul său, începuse a se acoperi cu un ger dureros, tocmai înainte de a se întări de tot. Una câte una, penele se prefăceau în solzi lucioşi de plăcuțe înghețate şi răbufneau în semințe granulate

begins this way, this time.

When the words had at last been carved, and the tale revealed, the moment came for my poor wandering mother to happen on this cave, alone and lost. I don't recall her features — how could I —but the shadows say that as she laboured, the rock stretched and heaved until at last I was away, slippery and strange. Then, in the instant I was to draw my first worldly breath as the offspring of a most capricious destiny that coupled with an unknown identity, it happened that an awkward angel began falling from the heavens. He was an intriguing character, by all measure of netherness; he slipped on a feather plucked from his side as he'd swept the horizon. Imagine that.

He often flirted with the edge of his universe, but at last, seduced by the earth's pull (for he claimed an intense attraction), he snagged the underside of his wing, close to his body, on some trivial crag. At once his beautiful feathers that glistened with an ethereal unction known only to his kind started to glaze over with frost before quickly freezing altogether. One by one they turned to icy scales and burst into slurry-seeds hurled in all directions. Those below had said

de măzăriche azvârlite în toate direcțiile. Cei de jos, adică pământenii, străini încă de pe-atunci, ziceau că în ziua în care căzuse burnița misterioasă, parcă răsuna o melodie stranie, ca o trăsură de sticlă spartă[muzică]. Era de fapt, o bură[cântare] plăcută, gingaşă, şi în locurile unde se adunau picuri de măzăriche, se făcuseră multe forme interesante, unele cam mari. Iac-aşa.

Îngerul îşi pierduse echilibrul, şi tot atât de instantaneu, scopul lui desemnat. Se arcuise într-o cădere liberă şi nemiloasă, rugându-se pătimaş să-şi recupereze înălțarea. Nici acum nu este sigur dacă era milă sau pedeapsă ceea ce-i însoțise rugăciunea grăbită, deoarece oftatul lui mâhnit, care era să fie ultimul — încă plin de remuşcare şi de viață veşnică, ieşise cu repeziciune din trupul său, compresându-se de prăbuşeală iminentă: drept în plăpânzii mei plămâni s-a refugiat oftatul Îngerului, tocmai în clipa în care îmi trăgeam prima răsuflare[credință].

Strigam[zbieram] tare, cu inimă, pentru că eram o făptură robustă, încărcată de viață nou-nouță, pe când Îngerul, fiind înghițit-oropsit aşa adânc în mine pe câlcâile oftatului sau disperat, zbiera[striga] într-un arpegiu curios de emoții cu atâtea octave, încât nici o notă în plus — nici una — nu putea să mai încapă.

Păi, de-abia era loc în ființa mea micuță din cauza dinamicii stării sufletului antipăcătos, ca să mai şi găzduiesc

that on that day when the mysterious rain fell it made queer melodious sounds like broken brittle glass[music]. It was, however, a gentle, pleasant rain[song], and in places where the slurry collected, it formed interesting shapes, some quite large.

Well, the Angel lost his equilibrium, and just as suddenly, his appointed purpose. He arced in an unforgiving free fall, praying fervently for grace to recover his climb. Even now it isn't certain if it was mercy or punishment that attended his hasty prayer, because the sorrowful sigh that should have been his last, still full with everlasting life and compunction, rushed from his compressing body into my tender new lungs, precisely in the moment I gasped my first breath[faith].

Thus at my first cry I wailed[howled] heartily, for I was a robust creature new with life while the Angel, pulled deep into me on the heels of his own desperate sigh, howled[wailed] in a curious arpeggio of emotion of so many octaves, that not one more note — not one — could ever be added. Why, there was scarcely enough room in my tiny being to host such a powerful form, so the angel groaned with discomfort at being squeezed into my soul.

aşa o antiformă formidabilă; normal că Îngerul, simţindu-se aşa de incomod din mai multe privinţe, răcnise de cât era de strâmtorat în această încăpere ciudată.

Zdup!

Aşa ni-era sunetul nostru comun de ah-uri băşicate şi de bocete străpungătoare, încât cei ce auziseră au remarcat, "pruncul acesta trebuie să fie foarte deochiat ca să scoată aşa un plâns groaznic."

Pe vremea aceea nici ursitoarea nu îndrăznea să prezică ce soartă suspectă mă aştepta. Unii chiar ziceau că şi marele Dumnezeu se scărpinase după ureche zicând, "măi, da' una ca asta n-am mai văzut."

Săracă maica mea seamă nu-şi dăduse (şi nici musafirul meu uriaş) că în timp ce-mi dădea să sug alăptase pe şoptite Îngerul, dar cu atâta poftă (bine, era compromis, aşa cum era, din cauză că se [re]născuse sub circumstanţe cam fantastice, dar, mă rog), încât îi supsese viaţa-i toată. Când mama a murit în sfârşit — că nu avea încotro — nu rămase nimică de dânsa decât lapte uscat pe buzele mele tremurătoare, fiindcă nu băusem destul.

Am strigat[urlat].

Îngerul a strigat[zbierat].

Şi cacofonia ce produceam noi doi răsunase în toată peştera până când rămăşiţele maicii mele se dizolvaseră în băltuţa făcută din lacrimile noastre.

Pop!

Such was our collective sound of blistered sobs and piercing screams that those who heard, remarked, "the babe must be bewitched to make this strange a cry."

In those days not even the soothsayer dared speak the weird fate that awaited me, and some say that even God scratched his head just behind his ear saying he'd "…never seen anything like this before".

My poor mother never realized (nor did my companion) that all the time she suckled me the angel drank with such intensity —compromised as he was by being born[reborn] this way — that he sucked the very life out of her. When my mother finally died, all that was left was dried milk on my trembling lips, for I had not drunk nearly enough. I cried[howled]. The Angel howled[cried]. And the sounds we made, the two of us, so saturated the cave that my mother's shrivelled shape dissolved into a small pool of our mutual sobs and whimpers.

The Angel's form surrounded my frail skeleton, and integrated itself into every vacuous place, increasing my mass considerably, and provided my tender muscles with radiant

Ființa-esență a Îngerului îmi cuprinse scheletul şubred şi se integrase în întreaga mea fire; într-un cuvânt, îmi însuflețise oasele, muşchii, celulele, dăruindu-mi o energie radiantă. Efectul? Mă târâsem fără prea mult efort până la marginea bălțuței şi limpăisem apă răcoritoare pe care o încălzisem cu o limbă proaspătă. Efectul? M-a făcut să adorm până când am putut sta în picioare, iar între timp, Îngerul visa mereuți.

La trezire am aflat nişte aripioare miniscule înmugurite în frunțişoara mea — semn de zbor întrerupt, probabil, nu vreo adeverire de aşa-zisă blestemare. Poate mai mult de-atât. Am socotit, pe cât puteam că sigur n-aş fi fost recunoscut vreodată ca ceea ce sunt. Deci cu altă ocazie, la o altădată cândva săvârşită (ca să nu zic mai târziu, sau mai încolo, pentru că timpul nu este linear — o să vezi) am învățat cuvântul "sihastru" şi mi-am lămurit rudenia mea cu timpul, cu peştera, cu umbrele şi în sfârşit, cu Îngerul.

Când m-am făcut mai mărişor, evident că şi sufletelul mi-a sporit, pentru că am observat că şi Îngerul urla mai domol (harul lui încarcerat având parcă mai mult loc să se întindă). Şi într-adevăr, se întinse tocmai ca un om desprins dintr-odată din visul prost al altuia. Pe urmă ne-am înțeles mai binişor, cu toate că tot se mai văita că îl deranja vremea de fiecare dată când stătea să plouă. Gemea şi mă întreba "oare plouă?" Şi răpăiala cerului, pe lângă picăturile ude de

energy; I crawled without practice — a bit wobbly at first — to the edge of the pool, and lapped the cool water I warmed with my tongue. It made me sleep until I could stand, but all the while the Angel dreamed.

Eventually, I awoke to delicate, diminutive wings sprouted from my forehead — a sign of interrupted flight perhaps, and not so much a curse. Maybe more than this. I reasoned, such as I was able, that I would not be known for what I was, so by the time I learned the word *hermit*, I understood my relationship to time, the cave, the shadows, and the angel besides.

By the time that I had grown bigger, my soul must have grown too, because the Angel howled less powerfully, being that his trapped grace now had room to stretch. And stretch he did, like a man who had been released from someone else's bad dream. Afterwards we got along a bit better, although he still complained of discomfort every time rain was imminent. He would moan and ask, "is it raining?" And the sound of the sky and wet drops on my face made me

pe fața mea, îmi dădeau să înțeleg ce însemna durerea şi întristarea Îngerului. Aceste *pre*metafore mi-au şi mărturisit unele taine care rămăseseră încă inefabile sau sparte, deşi nu puteam desluşi nici literele, nici cuvintele din ele. Încă. Aşadar am trăit împreună în felul acesta, împărțind acelaşi spațiu molecular ca şi mila cu pedeapsa, sau zborul şi căderea, afurisirea şi binecuvântarea, dar totuşi uniți în metamorfoza nechibzuită a sufletelor împinse unul peste altul.

Desigur ne-am învățat nevoile, năravurile sau, mai ştii — poate le creaserăm. De pildă, eu învățasem cum să mulg pe furiş razele lunii care purtau hrana împărăției sale pierdute, pe când dânsul îmi arătase unde să găsesc roua cea pură ce se adună în frunzişoare somnoroase (cu ea mi-am redobândit imunitatea pierdută când el mi-a urzurpat laptele mamei mele). Că aşa era frumos. Zicea către mine, "Eşti prea mic. Bea din asta să te faci tare." Îmi şi arătase cum să prind fulgerul de coadă fără să mă ard la degetuțe. Mă gândisem că practic era o îndemânare bună şi folositoare, dealtfel ce rost ar mai fi avut fulgerul până la urmă? Să vezi, odată mi-a venit ideea să ascund un fulger învins în peşteră, dar cu consecințe neaşteptate. Fulgerul pârjolise un zăcământ de fier şi a ricoşat peste tot. Mă arsese şi pe mine ici-colo, usturându-mă rău în pofida bucuriei mele mari, când deodată am zărit un ciocan şi o daltă şuşuind şi lucind când alb, când

understand the meaning of the Angel's pain and sorrow. Such metaphors gave me to understand secrets that remained trapped, or shattered, although I could not make letters or words from them, yet. So we lived together in this fashion, sharing the same molecular space like mercy and punishment, or flying and falling; misfit and misbegotten, yet united in this spiteful metamorphosis of souls imposed one upon the other.

Of course, we learned each other's needs, and habits, or maybe we actually created them; I, how to steal away at night and milk the strands of moonlight that delivered the silver sustenance of his former paradise, and he, revealing where to find the purest dew that gathers in napping leaves. This replenished the immunity I had lost when he usurped my mother's milk, although I didn't know this until I sipped those first drops from the hollows of still leaves. He would say, "You're too little. Drink this, it will make you strong." Also he told me how to catch a lightning bolt by the tail without burning my fingers. I took it to be a useful skill, or else why would the lightning strike at all? Once I contrived to hide a lightening bolt in the cave with unexpected consequences. The lightning seared a vein of ore, and ricocheted everywhere. It scorched my body in a few places, and smarted despite my excitement, but immediately after, I

portocaliu, când albastru lucios. Inimioara mi-o luase la goană. Efectul? Făcea nişte cutremurări profunde în Înger, care, la rândul lui, rămase aşa uimit de forța bătăilor voinice, încât m-a iertat pân' la urmă pentru judecata mea profund copilărească. Adăugase după o clipă, "Să nu mai faci aşa ceva."

Devenise mai tolerant oricum de-atunci cu soiul[versiunea] meu[mea omenească] şi erau momente când voiam să cred că poate îi plăcea de mine. Oleacă. Precis îi plăcea cum băteau aripioarele mele din frunte. Mă întreba "Tu, copile, ce vrei să spui cu asta?"

Când Îngerul dormea, aveam multe aventuri în visele lui. Câteodată le schimbam sfârşiturile pentru că mă încânta să-l simt zâmbind. Vezi, visele lui erau pastişe apocrife care împărțeau lucrurile înaintea confirmării numelor, iar eu, cu puține alte preocupări, le luam în seamă ca pe nişte jucării. Ele mă amuzau, dar mă şi învățau cu revelațiile lor. Ce vedea el cu foştii lui ochi, gustam eu în schimb, şi ce simțea el, auzeam eu; miroseam aievea ceea ce atingea el — senzații exotice care se împotriveau oricărui nume cu care căutam să le cuceresc.

Dar se şi plângea din ce în ce mai mult. "Of, ce n-aş da să îmi mai despletesc aripile încă o dată, să mai ştiu şi eu cum e libertatea zborului!"

Pe mine mă necăjea fiindcă, vrând-nevrând, eram

spied a hammer and chisel glowing and hissing now white, now orange, now shiny blue. My racing heart rumbled through the angel, who was overwhelmed at the force, and thus persuaded to forgive me my poor judgment. He said, as an afterthought, "Don't ever do that again."

He grew more tolerant of my sort[versions], and there were even moments when I thought he liked me a little.

I know he liked the way my tiny wings beat on my forehead. He would ask, "What's that supposed to mean?"

Whenever the Angel slept, I had great adventures in his dreams; once or twice I changed the endings, because when he smiled it gave me such a nice feeling. His dreams, you see, were apocryphal pastiches that revealed things before their naming, and I, with little else to bide my time took them for toys and amusement, instruction and revelation. I could taste what he saw, and feel what he heard; I smelled what he touched and touched what he felt — exotic sensations that resisted every feeble name I sought to conquer them with.

But he lamented, too, and of late, more and more. "Oh, what I wouldn't give to unfold my wings again and know the freedom of flight!"

I don't know why it should have begun to bother me

conştient de supărările lui. Conştiinţa, vezi, trăieşte în voia sa; nu te întreabă ce părere ai avea. Dar sincer să fiu, poate zborul era atât de spectaculos că orice altă propunere n-ar fi fost pe măsură. Văzusem multe păsări zburând, dar nu le apreciasem zborul ca acum — mai ales al sticletelui. Acum le priveam cu dor şi cu invidie.

Fruntea-mi începuse a-şi bate joc de mine[el] din cauza aripioarelor proaste ce nu aveau putere nici măcar să mă fi înălţat cât de puţin. Ce mare lucru ar fi fost şi asta, mă întrebam? Aşa că într-o zi căzu peste mine o întristare enormă care se revărsă prin interiorul meu aşa de intens şi de plin, încât şi pe Înger îl umpluse pe de-a-ntregul până ieşise din noi doi un parfum nemaipomenit, de nerecunoscut.

Îmbătător.

Aripioarele de pe frunte începură a bate cu duşmănie, împrăştiind parfumul întristării mele în toate direcţiile. Peisajul devenise neclar şi aromat, frunzele din jur se veştejeau ca şi când se topeau de patimă invizibilă, iar aripioarele băteau mereu şi mai tare, tot mai repede. Mă gândesc acum de-ar fi fost cornuţe…

Gata. Le smulsesem din cap şi pe foc (focul era o altă consecinţă în urma scandalului cu fulgerul din peşteră), le-am aruncat. Pocneau crispate pentru o clipă şi schimbau culoarea focului, în timp ce curgea din fruntea mea un nectar de o limpezime orbitoare, care se prefăcuse în mărgele

so, to be aware of his discontent; perhaps flying was just that spectacular that anything less would be worse than never having flown at all. I had seen many birds but never did I envy the way they soared so freely, especially the red bird. Not until now.

My brow began to mock me[him] on account of those silly wings that could not lift me way up high. And one day so a great sadness came over me, and filled me so thoroughly that it filled the angel too until a strange perfume emanated from me. The tiny wings on my forehead began at once to beat furiously, spreading the perfume of my sorrow in all directions.

The landscape became blurred and aromatic, the leaves drooped as though they were melting and still the wings beat stronger and faster. I wonder now, had they been horns…

Suddenly I tore them out and threw them into the fire that I had started and had burned daily in a curious arrangement of rocks—neither circle nor square, but asymmetrical — since I first caught the lightning. They crackled for an instant, and changed the color of the flames,

rotunde ca un suc din struguri copți, traci.

Era vreme de confuzie mare, însă acuma văd sensul tuturor lucrurilor. Aripioarele nu erau ale mele, cu toate că din mine făceau parte, iar dacă le-am smuls[sfidat], m-am şi amestecat în ceva ineluctabil. Pornisem în fugă spre gura peşterii să mă spăl pe frunte şi pe față de lacrimi[ruşine] şi de sânge şi de nectar, dar fără să fi anticipat că aş fi putut aluneca. Tocmai pe piatra cea prismatică, mândră, mă ințepasem. Îți închipui?

Vârful țăruşului *gros* pietros țintise exact în mijlocul burții, înfierându-şi sigiliul mortalității în locul cel mai vulnerabil al corpului meu. N-ai cum să ştii câte dureri[secole] trecuseră prin mine. Apoi răcnisem[bocisem] aşa zdravăn fiindcă Îngerul, mai isteț cu ani de-a rândul, cândva condamnat la o înghesuială co-corporală profitase de ocazie. Îndată s-a revărsat[eliberat] din tainicul lui lăcaş cu acelaşi elan cu care intrase la naşterea mea atâția ani[secunde] mai înainte.

Moartea pândea cu lăcomie mai palpitantă acolo, în acel loc sfânt, unde rugăciunea şi pedeapsa negociază ca doi moşnegi, dar în momentul când mila şi învingerea încetară, sufletelul meu, descurcăreț şi precupeț dacă nu isteț, apucase, la rândul lui, câlcâiul Îngerului. Îngerul, cum se înălțase sus-sus-sus, mereu încă mai sus din adâncul ființei mele spre

while from the wounds in my forehead clear nectar oozed into swollen beads, like the juice from plump, ripe Thracian grapes.

It was a time of confusion, but it makes perfect sense now. The wings were not mine though they were clearly attached to me, and having torn[defied] them, I had interfered with something ineluctable. So I ran toward the cave to wash my forehead and face[shame] of tears and blood and nectar but I slipped without warning, and fell precisely upon the prismatic rock that spiked upwards from the cave floor. Imagine this.

The tip of the spike plunged precisely into the soft[signet] raised mark in my belly, the most vulnerable spot on my body.

How could anyone know the pain[centuries] that riveted through me, (I remember thinking for instant), and then I let out such a cry[wail] that the Angel was expelled [freed] just as resourcefully as he had entered at my delivery all those years[seconds] ago.

Death lusted in that sacred space where prayer and punishment negotiate, but in that slow quickening of mercy and defeat my soul had seized the heel of the Angel. As he soared upward from the depths of my being bound for the heavens once irrecoverable, he pulled behind him my own soul. At first I dared not let go, and then I laughed because I

împărăţia altă dată nerecuperabilă, îmi trase după el — fără a băga de seamă — chiar şi sufleţelu-mi. Eu, cuprins astfel de mirare, nu era nici vorbă de a mai renunţa. Ci râdeam din belşug de faptul că nu mai era vorba de nici o grijă trupească întrucât mâini, faţă, ochi, oase, piele, nu mai făceau parte din ansamblul fiinţei mele. Şi totuşi îmi întinsesem sufleţelul peste fiinţa-esenţă a Îngerului ca o mamă ce-şi acoperă copilul când îi frig. Cu cât mai sus se urca, însă, cu atât mai tare tremura, pentru că îşi pierduse penajul lui pufos la prima ploaie mistică de mai demult. Aşa că mă aşternusem peste el cât mi-era cu putinţă (părea masiv). Începuse a se încălzi un pic deoarece tremura mai rar şi mai puţin, dar zicea către mine "Acuma ţie ţi-e frig, aşa-i? Ce-ai crezut? Că mă poţi acoperi de tot, tu, care eşti prea mic? Nu ţi-am mai spus eu ţie?"

Într-adevăr, zborul ăsta e uimitor, pe cuvânt. Însă mai încolo şi mai sus şi mai nu ştiu de ce, mi s-a părut că Îngerul se chinuia, aşa, treptat. Avea dreptate că nu l-am putut îmbrăca total şi totuşi, parcă nu asta era hiba. Ci amintirile împărtăşite în popasul nostru comun deveniseră o povară brută ameninţându-i înălţarea. Oricum, recunoscusem că putea să moară de frig. Lăţimea mea săracă de-abia ajunsese până la vârfurile aripilor lui puternice, dar totuşi mai tare mă insinuasem în cruda lui structură cu fiecare quark leneş şi muon ursuz.

had no such corporeal concerns — no hands, no face, no eyes, no bone, no skin, and yet I crept over the Angel as he rejoiced in his ascent. The higher he climbed, however, the more he shivered, for he had lost his down with that first mystical rain. So I spread myself over him as best I could (he seemed massive).

His trembling subsided a bit, but he said, "You're not very warm, now, are you. And I doubt you can cover the whole of me. You're too little."

Indeed it is a wondrous thing to fly.

But later, and higher, and farther out the Angel seemed to struggle. It was true that I scarcely covered him entirely, and yet the memories of all our time together seemed to impede his climb. The breadth of my soul barely reached the tips of his mighty wings, and still I insinuated myself into his bare structure with every lazy quark and surly muon.

Deodată m-am prins că tocmai asta cufundase zborul Îngerului atunci când naviga cu toate penele sus prea aproape de văzduh. Până la urmă, tragerea în jos a destinului, împreună cu greutatea profană a sufleţelului meu răspândit prin el, în sfârşit, îl învinse. Aşa am căzut amândoi.

Cât despre mine — cea care încă lucrează, cioplind mereu din piatra aceasta ciudată şi nestemată în peşteră bună, blestemată — poftim, o explicaţie:

Băltuţa de lacrimi şi de chin — al Îngerului şi al meu, în care maica-mi se dizolvase, rămase o mlăştinuţă vie, deşi pierise mama. Când m-am prăbuşit peste ţepuşa cea prismatică, tocmai aceea care mă străpunse parcă dinadins, sângele meu, amestecat cu intriga esenţei Îngerului cursese pe ţăruşul de piatră, despicându-se în filoane tocite. Apoi s-a prelins mai departe până în mlăştinuţă. Ceea ce nu poate învia, se recombină în firuţe licăritoare de posibilităţi.

Îngerul a oftat şi a zis, “Parcă stă să plouă…”

Then I understood what had confounded the Angel’s fight when he had sailed too low to earth. The draw of destiny from below and the profane weight of my soul throughout him had overcome him at last, and thus he[we] fell.

But what of myself that chips away at the dense damp rock in this cave at the urging of shadows?

The pool of sobs and whimpers — the Angel’s and mine — into which my mother dissolved had remained a living pool, though my mother was gone. When I fell upon the prismatic rock, the very one that pierced me through, my blood, mingled with the intrigue of the angel’s essence, ran down the spike, splitting into curving[jagged] veins, and [trickled] further into the pool. What cannot be resurrected, you see, recombines in shimmering strands of possibilities.

And the Angel sighed, and said, “It feels like rain.”

Cartea II

După ce Adam şi Eva au mâncat din poama interzisă, mărul a scăpat(sărit) din mâinele lor fără să fi băgat de seamă, şi s-a rostogolit un pic până s-a oprit la o distanță mică de locul blestemat. Mărul s-ar fi rostogolit la infinit însă dintr-o dată devenise conştient de situația sa proprie prin lovitura abruptă cu un fluturaş nou-născut ce ieşise din gogoaşă. Fluturaşul, normal, se năucise, fiind aşa gingaş la cap din

Book II

After Adam and Eve ate from the forbidden fruit, the apple slipped (leaped) from their hands unobserved and rolled a bit, until it stopped a short distance from the accursed spot. The apple would have rolled on to infinity except that suddenly it became aware of its situation in the abrupt collision with a newly-born butterfly emerging from its cocoon. The butterfly, naturally, was stunned, being tender

naştere, dar după câteva veacuri şi-a revenit, însă habar nu avea de timpul pierdut şi nici de întâmplarea straşnică cu mărul. Când şi-a venit în fire, mărul dispăruse de mult.

Fluturaşul sclipea, închegând momentul de evoluție care îl săltase peste somnul lui inconştient, moment ce-l compensa pe adormitul fluturaş în felul acesta misterios, adică, prin manifestarea aşa-zisului déjà-vu. Timpul este ca un ghețar, se adună în mod palpitant, există într-o formă uriaşă, şi totuşi, există şi ca orele topite în oceanele gigantice. Mersul lui rareori se cunoaşte, se simte ori pe loc, ori mergător, purtat pe valuri peregrine. Când dormim, timpul scapă din noi şi îşi vede de treburi, iar când ne trezim, timpul ne adună din nou cu prisosință ca un talaz prăbuşindu-se peste conştiința noastră, împrăştiind evenimentele, întâmplările, senzațiile petrecute fără implicarea noastră directă, şi de aia avem presimțirea că am mai pățit unele lucruri. Deci aşa cum timpul este ghețar şi ocean, fenomenele numite déjà-vu, sunt sloiurile timpului care îşi împarte existența între ghețar şi ocean. Cu alte cuvinte, eternitatea este trezire fără osândă, deci déjà-vu, doar şoaptele eternității sunt sloiuri răzlețe. În fine, revenind la poveste, fluturaşul se trezise din coma lui cosmică cu presimțirea că şi-a trăit acest eveniment mai înainte. Desigur era confuz din cauza faptului că nu văzuse în jur nici mărul, nici coconul, dar încet-încet, confuzia lui dispăruse şi ea, lăsând o rouă curioasă pe lună.

with birth, but after a few ages he came around, though unaware of the time lost and the uncanny event besides. When he came to his senses, the apple had long vanished.

The butterfly blinked as if to freeze moments of evolution that had skipped over his unconscious slumber and compensated the comatose butterfly in the following mystical way: such an example of punctuated events would much later be called *deja vous*. Thus he *re*-emerged from a cosmic coma with the sense that he had lived this event before. True, he was unsettled because the cocoon and the apple were nowhere in sight. But by and by his confusion dispersed, nevertheless, and misted the moon with strange dew.

După câteva clipe fluturaşul începu să suie şi el liber în aer, cu un elan plin de entuziasm, de parcă numai ieri se născuse într-o peşteruță de mătase. Mai încolo şi-a găsit şi perechea (foarte evoluată deja) şi, la rândul ei, fusese fermecată de mireasma îmbătătoare a mărului afurisit, ce se înălțase din bătaia aripioarelor fluturaşului deochiat.

La timpul potrivit, după datină cerească, un alt prunc-fluturaş ieşise din gogoaşa lui, însă acesta era dăruit cu aripioare de frunzişoare de măr, în loc de varietatea diafană a soiului fluturesc.

Această creatură în miniatură a fost încântată, dacă nu şi surprinsă atunci când, la primul lui zbor, auzise o melodie armonioasă produsă de bătaia aripioarelor sale. După un timp, chiar şi marele Dumnezeu se interesase de el şi îl chemase înaintea Sa.

"Zi, copile, de unde ştii să cânți aşa?"

"Adică, Măria Ta?" Răspunse mititelul, bătând încetişor din aripioare, agățându-se de o crenguță care se legăna uşor.

"Aripioarele astea — de unde le ai? întrebase mai precis Dumnezeu.

"Din gogoaşă, Măria Ta."

Dumnezeu îşi mângâie barba albă ca laptele, şi se mira, şoptind în sine,

"Măi, una ca asta n-am mai auzit."

Soon he managed to climb freely in the air with nervous ease, as if only yesterday he was born in a tiny silk cave. Later on he found his mate (significantly advanced by now), and in her turn, she was charmed by the fragrance of the apple that rose from the beating wings of the bewitched butterfly.

At the appointed time, according to heavenly custom, another infant butterfly emerged from his cocoon, only this one was fitted with little wings of apple leaves, rather than the diaphanous variety of his kind.

The curious little creature was delighted —if surprised — when on his first flight he had heard a harmonious melody produced by his beating wings. In a little while even the great God took interest and called the little butterfly before Him for a word

"Say, kid, where did you learn to play like that?"

"What do you mean, my Lord?" he answered, playing his wings softly and clinging to a small branch that bobbed lightly so that he would not lift off in unexpected flight.

"These wings of yours — where did you get them?" God asked more precisely.

"From my cocoon, Your Highness."

And God, stroking his beard as white as milk, marveled and whispered to Himself:

"Why, I've never heard of such a thing."

"Te superi, Doamne?"

"Dimpotrivă," zise El, zâmbind. "Chiar îmi place. Hai, mai zi."

Apoi fluturaşul cântase cântecul din trecutul viitorului şi Dumnezeu l-a întrebat,

"Da' spune, Tăticule, cum se numeşte cântarea aceasta?"

"*Gugulan cu car cu mere*," răspunse mititicul cântăreț.

Şi atunci Dumnezeu a oftat cu atâta melancolie divină că răsuflarea Lui copleşită cu tot ce poate fi cuprins în cer şi pe pământ l-a doborât pe fluturaş, rostogolindu-l până în fundul grădinii.

"Vai de mine!" se tângui Dumnezeu când l-a găsit pe mititelul fluturaş ascuns în nişte tufe, cu aripioarele încâlcite în toate direcțiile.

"Iartă-mă, puiul Tatii, am uitat şi eu ce puternică este nostalgia."

"Nu-i bai," remarcă fluturaşul amețit.

Şi a netezit cu tandrețe aripioarele boțite ale scumpului verzişor, îndreptându-le cu sfântul Lui deget, îndemnându-l duhovniceşte pe micul lăutăreț să se urce pe el.

Şi a văzut Dumnezeu că era bine.

Se spune că de multe ori de-atunci Dumnezeu a căutat după micuțul artist cu un dor imens şi neprevăzut şi l-a

"Are you angry, Master?"

"On the contrary," said He, smiling, "I kind of like it. Play some more."

And the little butterfly reprised the song from long ago in the future. Then God asked,

"What is the name of this tune, little one?"

"*Gugulan cu car cu mere*," replied the tiny performer.

And then God sighed with such divine melancholy, that his sated breath sent the butterfly tumbling all the way to the back of the garden.

"Oh my goodness!" said God when he found the tiny butterfly hidden in some bushes, with his wee little wings tangled this way and that.

"Forgive me, Father's little one, I had forgotten how powerful nostalgia is."

And he straightened the so-small wrinkled green wings with His holy finger, and urged him there to perch.

And God saw that it was good.

They say that many times since then He sought out the little artist and with a pure, immense longing, would say to

rugat:

"Ia mai zi, Tăticule, cântarea aceea ce-mi place mie — ştii tu care-i."

Cu cuminţenie desăvârşită mititelul s-a supus în timp ce raiul a stat pe loc.

Şi Dumnezeu a cântat.

him,

"Play that song that I like — you know the one."

In sweet obedience the little butterfly complied while all of heaven paused.

And God sang.

Cartea III

În fundul grădinii dormea un Înger bătrân, întins în largul lui pe iarbă dulce şi moale ca un puf. Visa visul lui preferat unde zboară fără frică pe linia orizontului, cum făcea când era flăcău. De fapt era cel mai bătrân înger, din cauză că îl provocase pe Dumnezeu tocmai în felul ăsta de mai multe ori, deci fiecare mustrare l-a costat o bună parte din tinereţea sa, potrivit legilor fizicii divine (desigur, această branşă este mult mai avansată decât eleganţa crudă a variantei pământene). În plus, orizontul era miezul tainic al timpului, panglica seducătoare ce separă domeniul muritor de cel împărătesc.

În orice caz, de fieştecare dată când moş Înger îşi visa visul, Dumnezeu grăia astfel cu dânsul:

"Vezi-ţi de treabă, oare nu ştii bine că n-ai voie să zbori colea!"

Şi ca măsură bună de băgare de seamă, Domnul ştrengar a lăsat să-i cadă câte un măr în cap ca să-l trezească din ispită. Apoi râdea în Sinea lui *divină* şi se ascundea ca să nu se poată prinde moşneguţul de poantă.

De data asta, însă, Moş Înger s-a frecat la cap leneş, şi

Book III

In the back of the garden an old Angel slept, stretched out in his entirety on the grass that was as sweet and soft as down. He was dreaming his favorite dream where he flies fearlessly along the edge of the horizon, like he used to when he was very, very young. In fact, he was the oldest angel precisely because he had challenged God in this way on more than one occasion, and every reprimand cost him an advancement in years, according to divine physics, that is (which is, of course, light years beyond the crude elegance of earthly physics); also the horizon was the very mystery of time, that seductive ribbon that separated the mortal realm from the heavenly. Nevertheless.

Every time the old-man-Angel dreamed his dream, the Lord spoke to him,

"Mind your business — you know very well you are not allowed to fly there."

And for good measure the great God would let an apple or two fall on the Angel's head in divine sport, to wake him from his temptation. Then He would chuckle to Himself and hide before the Angel could figure it out.

This one time, however, the angel rubbed his head

şi-a desfăcut pleoapele mari când, pe neaşteptate, a aflat tocmai pe nasul lui un prichindel de fluturaş. Şi-a strâns ochii, aşa, circumspect, şi-apoi îşi unghise sprânceana mofturos şi mârâia:
"Ce cauţi tu la mine, măi copile?"

"Moşule," rostise el delicat, "nu mă iei şi pe mine acolo unde zbori matale când visezi?"

Îngerul bătrân a pocnit fluturaşul de pe nas ca pe un fleac şi-apoi s-a uitat mai lung şi mai bine la chipul pitic, plutind în aer în puterea bătăilor de aripioare cântătoare.

"Şi tu cum ştii la ce visez eu, moaş' ta pe gheaţă?"

"Vezi matale, "a replicat fluturaşul, "Când zic doina aceea care-I place Tăticului nost', aţipeşte, şi-apoi adoarme de tot, iar când doarme, mai şi grăieşte în somn. Uneori."

"Hai lasă-mă şi tu cu prostiile. Cu cine crezi că discuţi?" răspunse Îngerul.

"Pe cuvântul meu de onoare."

"I-auzi."

"Zău dacă nu."

"Nu mai spune?" Şi tuşea Îngerul ca să ascundă surâsul ce-i întinse mustaţa în ciuda lui.

"Ei, şi?" zise, stăpânindu-se de râs.

"Ei, şi Tata nu înţelege de ce faci matale aşa ceva când ştii regulamentul. Cică matale te bâlbâi când dormi, pe când ceilalţi îngeri se odihnesc liniştiţi, şi nu-I place. Zice că s-a

lazily, and drew open his mighty eyelids to discover there, on hisnose, the tiny butterfly. He squinted, then focused, then spiked one eyebrow to an annoyed pitch,
"Hey, what do you think you're doing, kid?"

"Old man," the butterfly said softly, "won't you take me with you where you fly when you dream your dream?

The Angel dusted the butterfly from his nose and assessed him more closely, as he hovered gently in the air.

"And how do you know what I dream, anyway?"

"Well," explained the little butterfly, "When I play that *doina* our Father likes, he nods off, naturally, and then He talks in His sleep. Sometimes."

"Aw, who are you kidding?" replied the old-man-Angel.

"Honest. Word of honor."

The Angel coughed so as to hide the smile that stretched his mustache, in spite of himself.

"So?"

"So, He can't figure out why you do this. He mumbles that you dream while all the other angels rest quietly, and our Father doesn't like it. He says that it happened once before

întâmplat şi altădată când mirarea s-a amestecat cu curiozitatea şi vai de capul lor — ştii matale toată povestea."

"Ce poveste?" a întrebat Îngerul.

"Aia cu Tanti Eva."

Acuma a bufnit Îngerul în hohote de felul cum fluturaşul dezvăluia aşa serios întâmplarea.

"Tatăl nostru zice că în loc să se mire de grădina întreagă, s-a lăsat singură prinsă de curiozitate după un măr afurisit, vai de capul ei, şi iacă aşa."

"Iac' aşa," a afirmat Moş Înger, "da' tu ce crezi că faci de mă întrebi de visul meu? Vorba ta — curiozitate!"

"Cine, eu? Păi, eu nu sunt curios deloc. Dimpotrivă, mă mir şi atât — adică mă mir referitor la vis, adică, oare nu ştiu să zbor şi eu? Deci nu-i vorbă de curiozitate. Nu te supăra."

Moş Înger era, într-adevăr, impresionat de fluturaşul minuscul şi de cât era de deştept, aşa că a fost de acord că zborul nu era nicicum un motiv de curiozitate, care însăşi era neam cu ispita, întrucât amândoi puteau zbura.

"Hai să te aud şi eu. Zi!"

La asta fluturaşul s-a scuturat din cap până-n picioare — pe rând — aşa brusc, vibraţia s-a strecurat aşa corect, a terminat cu o pocnitură în gamă de fa la vârful antenei.

where wonder was confused with curiosity, and woe is them — well, you know the story."

"What story is that?" asked the Angel.

"The one with Aunt Eva."

Now the angel laughed without restraint at how the little butterfly could explain the matter so seriously.

"Our Father says that instead of marveling at the whole garden, she let herself grow curious about one forsaken apple, woe is her, and, well, there you have it."

"There you have it," echoed the old-man-Angel, "but what do you think you are doing when you ask me to share my dream with you? I mean, you said it — *curiosity*.

"Who, me? Why, I'm not curious at all. On the contrary, I marvel at it, is all — the *dreaming* part, I mean. Besides, I already *know* how to fly, so what's the mystery?"

The Angel was indeed impressed with the tiny little creature, how clever he was. And he agreed that flight, is in no way a manifestation of so-called curiosity, or other words after that fashion (like temptation), since it was true that they could both fly.

"Let me hear you play something," said the Angel, and the butterfly shook his every part so briskly in his solemn preparation, that the vibration coursing through him ended in a *pop* in the key of "fa" at the end of his antennae. The

Îngerul l-a privit înduplecat şi a zis:

"Ce vrei să spui cu asta?"

Iar fluturaşul nu l-a băgat în seamă şi cu solemnitate şi ţinută graţioasă a cântat cu pasiune multă, că la un moment dat şi Moş Îngeraş începuse a fluiera domol cu el, sprâncenele lui de astrahan albişor se unduiau armonios în voia cântecului până la sfârşit.

"Să trăieşti să mai cânţi, copile," zise Îngerul smerit, "tu ai un talent mare în aripioarele tale micuţe."

(Cică de aia multe cântece încep cu expresia "foaie verde…")

"Bun," a anunţat Îngerul, "Să mergem."

Apoi fluturaşul aşa s-a bucurat, că a început să fredoneze din aripioare de fericire. "Însă tu să te urci pe spatele meu şi să fii cuminte până dăm de o pajişte mai liniştită. Hai. Urcă-te."

Fluturaşul era mai degrabă îndrăzneţ decât cuminte şi repede s-a băgat în mustaţa Îngeraşului bătrân, împletindu-şi picioruţele în firicelele netede şi mătăsoase. Apoi Îngeraşul zise:

"Ce faci măi tu, copile?"

"um – voiam – s..au….ci." s-a bâlbâit el, ca şi când argumentul lui ar fi fost convingător chiar dacă ar fi înţeles Îngeraşul

Angel looked at him with circumspection and said:

"What's that supposed to mean?"

The butterfly paid him no mind and with daring poise he played so artfully that in a moment the old-man-Angel joined in whistling leisurely, his eyebrows of silky astrakhan, undulating harmoniously at the will of the song until the very end of it.

"May you live long play and play as long as you live," said the humbled Angel, "you have a great talent in those tiny little wings of yours."

(They say that this is why so many Romanian folk songs begin with the words "*green leaf…*").

"Very well," announced the Angel, "let us go."

The little butterfly was so happy that his wings hummed with joy. "But you will climb on me first and behave yourself until we come upon one of those calm meadows. Get on my back."

Only the little butterfly was more daring than mindful, and scurried quickly into the old-man-Angel's mustache, weaving his tiny legs into the smooth silvery strands, and the Angel said,

"Hey--what do you think you're doing, kid?"

"um – I – ws---ch..ch," mumbled the butterfly, as if his argument might be compelling even if the Angel had

vreun cuvânt din el. I-a răspuns fluturaşului ascuns:

"Hai, nu fi prost. Eşti prea mic."

Dar fluturaşul curajos se înfipse şi mai adânc în mustaţa ameninţătoare. "Auleu!" a ţipat Îngeraşul pişcat.

"Iertare," răspunse fluturaşul care, între timp, se instalase binişor în mijlocul dintre cele două dungi verticale dintre nas şi buza de sus, care n-au nici o denumire, şi ecoul cuvântului de scuză a dat buzna în nara nasului răsunând până în ureche. Cea din stânga.

"Plăcerea ta, drăguţul meu," veni o butadă din partea Îngerului, ce-şi zvârcoli nasul viguros. Atunci se lansă în strâmtoarea celestă până când simţi bubuitura firmamentului. Că într-adevăr bubui!

Cică Moş Înger şi cu ucenicul lui au pornit într-un zbor aşa de neaşteptat, cum nici Dumnezeu nu-şi închipuise, şi se mai spune ca I-a părut mai rău să le pedepsească pe cele două fiinţe decât atunci când i-a expulzat pe Adam şi pe Eva.

***

Aşa că Moş Îngeraş împreună cu mititelul lui prieten s-au îndepărtat de Dumnezeu spre poiana strălucitoare când, dintr-odată, s-au apropiat prea mult de orizont…

Ghinion.

…şi pe o pană albişoară ce s-a agăţat de un banal colţ

understood a word of it. Still he answered back,

"Don't be silly. You're too little."

But the little butterfly clung tightly to the angel's brows, provoking a mention of discomfort:

"Hey! That smarts."

"Sorry," replied the butterfly who, by this time had wedged himself firmly in those two vertical lines between the lips and the nose that have yet to be named, so the sound bounced into the Angel's nostril and echoed back into his ear. The left one.

"Suit yourself," the old-man-Angel quipped as he wriggled his nose, and launched into the celestial straits before he could feel the firmament rumble, for rumble it did.

They say that the old Angel and his tiny disciple took off in such a flight that even God could not imagine it, and they also say that He felt worse about punishing those two beings than He did when He banished Adam and Eve.

***

And so the old-man-Angel, together with his young friend departed from God toward the brilliant meadow when, suddenly, they had gotten too close to the horizon…

Bad luck.

…and on a white-white feather that had snagged itself

de stâncă Îngeraşul a alunecat şi…

***

N-a zvâcnit de durere, ci de sistarea divină ce l-a părăsit. Între timp, fluturaşul, fără putinţa de a rezista forţei căderii, a fost mânat în nasul Îngeraşului, unde s-a rătăcit prin cavernele înguste până a ajuns la o structură ovală cu doi lobi. Căzuseră.

Şi Dumnezeu a plâns.

on the burr of the forbidden line, the Angel slipped and…

***

He did not call out from pain but from the cessation of divine that abandoned him. Meanwhile, the little butterfly, who could not withstand the force of the fall, was driven into the Angel's nose, where he vanished into narrow cavities and plunged into a small oval structure with two lobes. They fell.

And God cried.

Cartea IV

Oricine ți-ar spune că tocul penei, proaspăt smulse, ascunde cel mai plăpând sigiliu al vieții în cea mai pură părticică primordială. De asemenea, este bine cunoscut că mărul poartă rețeta felului său de sămânță. Când poama afurisită s-a ciocnit cu fluturaşul cel dintâi, abia ieşind din gogoaşă, mărul s-a oprit tocmai cu partea muşcăturii ce lipsea din suprafața lui poleită, jos, pe pământul împărătesc. Rana pricinuită de curiozitea lui Adam şi a Evei, a expus[eliberat] acea sămânță a păcatului care, îngreunată cum fusese cu ştiință, scobise o gaură în firmament şi căzuse la rândul ei jos-jos-jos şi oleacă mai jos spre a se înrădăcina în locul ei potrivit din univers. Pe dincolo, mărul afectat, de asemenea greoi, cu regrete şi promisiune[nădejde] profitase de gaura deschisă de sămânță înaintea lui şi coborâse ca să-şi stabilească şi el locul în marele univers ca o neînsuflețită însă mutabilă şi carismatică lună. Scopul? Să provoace sufletele pământului cu imaginație şi cu starea seminței sale.

Şi mai încolo, până să fie smulsă din coasta moşului Îngeraş, pana se legănă plutind, încolo şi încoace, dezmierdându-se într-o mişcare duioasă până când se înfipse în sămânța de măr. Mărul, deşteptându-se de pişcătura

Book IV

Anyone could tell you that the quill of the feather, newly plucked, hides the most delicate signature of life in its most pure, primordial particles. Similarly, it is common knowledge that the apple carries the recipe of its kind in its seed. When the forsaken fruit had collided with the tiny butterfly as it emerged from its cocoon, it had come to rest on the side with the chunk of flesh missing from its smooth surface against the floor of Heaven. The wound inflicted by Adam and Eve's curiosity, exposed[freed] the very seed of sin which, heavy as it was with knowledge, burrowed through the firmament and fell in turn to root its place in the universe. The affected apple, likewise, weighted with regret and promise[hope], profited from the hole bored by the seed ahead of it. It too assumed its place in the universe as a lifeless but mutable and charismatic moon, to provoke the after-souls of earth with the imagination and mood of its seed.

Later still, the feather torn from the side of the old-man-Angel drifted, floated, rocked in lamenting motion until it urged itself in the apple seed which, stunned by the prick of the quill was moved to spin and grow by accretion of all the

penei, începu a se învârti şi a creşte adunând toate tainele ce odată fuseseră una cu Îngerul şi cu tot ce acesta ştiuse despre Dumnezeu şi despre Rai şi încă altele. Cum se învârtea sămânţa, pana pătrunse din ce în mai adânc până la mijlocul tainelor. Apoi, o răbufnire de împărăţia pierdută a fost cuprinsă; în jurul ei se torceau fărâme ale eternului regret divin, culminând în forţe nevăzute şi misterioase care vor modela pământul de-aici încolo (da, nu era vre-un big-bang sau alta gălăgie galactică; mai degrabă o singură şi unică pocnitură). *Pac.* Pana, deci, a devenit axa ascunsă prin îngropare care se străduia să ajungă tot la rai, la spargerea cojii pământului, tocmai la vârful lumii. Pe vremea aceea era nu nord, ci est.

Vârful penei Îngeraşului se împingea înainte, încet şi ferm şi, în singurătatea ei deplină, strălucea de la atâta trudă şi dor. În cele din urmă a înflorit un mugur mic în formă de lacrimă incandescentă şi a sărat Pământul cu oceane de înţelepciune şi de remuşcări. Îndată un puf nou-nouţ acoperi mugurele abia plesnit şi înflori o singură floare ca o adevărată consolare. Floarea se desfăcea pe măsură ce creştea, încuviinţată, plecându-se spre veacurile ce o priveau din mers, dar ea nu se ofilea, nici atunci când se apleca tot mai jos spre pământ. Când floarea în sfârşit se aplecă şi sărută pământul ca plopii lui Virgil, pana înfiptă îi dădu drumul ei şi noii vieţi[seminţei] ce-o purtase în pântece. Va

secrets that once mingled with the Angel and all he knew of God and Heaven, and then some. As the seed spun, the quill sank deeper and deeper into the center of its secrets; a burst of the lost kingdom was now trapped; around it swirled bits of the divine, and [perpetual]regret, culminating in mysterious unseen forces that would determine and define the earth (that's right; there was no big noise, bang or otherwise. More like a pop). The quill, therefore, became the axis, but even as it would be buried from sight, the feather strove toward heaven lost until it broke through at the top of the world, which at that time was not north, but east.

The tip of the Angel's feather pushed forth, slowly, firmly and sprouted in its unanimous solitude, glistening with toil and longing. Eventually, a tiny bud broke in the figure of an incandescent tear and salted the Earth with oceans of wisdom and remorse. Quickly new down gathered around the broken bud and there a single flower blossomed in consolation. The flower unfolded as it grew and grew, nodding to the eons that regarded it in passing, but did not wither, not even when it bent the feather clear to the ground. When the flower finally bowed and kissed the earth at last, like Virgil's poplars, so too did the feather release it and the new life[seed] she carried. She would wander[map] the earth for

cutreiera[desena] pământul timp de multe veacuri în căutarea unei anumite peşteri.

Oriunde făcea popas, un izvor izvora în urma ei, şi oriunde înseta, o urmau munții încărcați de zăpadă. Când i se făcea foame, grâul răsărea din urmele paşilor, iar când adormea, pământul se rotea şi el mai încet. Din când în când se lăsa purtată[furată] de *vis* şi sudoarea curgea de pe ea ca un praf de sticlă. Ştia că nu trebuie să se uite înapoi.

"Ce să facem cu sămânța şi cu pana?"

"I se apropie timpul, Măria Ta."

"Vezi de ea."

"Imediat, Măria Ta. Iar gaura din cer s-o umplem?"

La întrebarea asta Dumnezeu s-a pus pe gânduri.

"Nu încă."

many histories in search of one particular cave.

Wherever she rested, she left behind a spring, and wherever she thirsted, snow-mantled mountains. When she hungered, wheat sprang from her footprints, and when she slept, the world slowed in its turning. Now and again she was given[taken] to dreaming and sweat-sand ran off her like powdered glass. She knew enough not to look back.

"What of the feather and the seed?"

"Her time is near, Master."

"See to it."

Yes, Master. Shall we fill the hole?"

And this gave the great God pause; he laid His finger upon His lips.

"Not yet."

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
Bucureşti 2013

Cartea V

ORICINE CREDE CĂ OMUL ESTE MAI MARE CA PĂMÂNTUL ESTE PROST. DAR CEL CE STĂ ÎNAINTEA NATURII CU SMERENIE VA ÎNȚELEGE IERTAREA, văzu ea scris pe zidul de piatră de unde privea gura peşterii. O mireasmă dulce se înălța dintr-un foc ce ardea între nişte pietre aranjate ciudat. Forme netede, negre, se mişcau şi săreau peste aburii reci care se încălzeau şi se răspândeau în toate părțile pe măsură ce ea înainta în peşteră. Lepădă mantaua de pene uşurel de pe umeri şi o întinse pe jos. Apoi se culcă pe ea şi adormi. Muntele oftă cu un suspin sinaitic.

Îmi amintesc că eram foare înghesuit, eram cald şi umed acolo şi mă țineam cu toate puterile de sfoara aceea alunecoasă, fibroasă. Fruntea îmi pulsa; ceva mă împingea când încolo, când încoace, din ce în ce mai tare, strivindu-mi oasele şi muşchii şi organele nedezvoltate. Era o tăcere asurzitoare, învelind cartilajul gingaş al urechii într-o o greutate insuportabilă. Voiam să iau o gură de aer salvatoare însă mă îneca o substanță lipicioasă şi vâscoasă. O masă amorfă mă înăbuşea până când devenii atât de compact încât atomii mei se contopeau apoi se despicau aproape simultan. Mă apucaseră friguri de gheață şi fiori de foc, trupul meu îşi

Book V

ANYONE WHO THINKS THAT MAN IS GREATER THAN THE EARTH IS A FOOL. BUT HE WHO IS HUMBLED BY NATURE SHALL UNDERSTAND FORGIVENESS. She saw this carved into the wall of the cave when she stood on the threshold. A sweet fragrance rose from a fire that burned inside a curious arrangement of rocks; flat black shapes flitted across the cold steam that warmed with every step she took further into the cave and fled in all directions. She slipped her feather cloak from around her and spread it on the cave floor, then she lay down upon it and fell asleep. The mountain sigh[nai]ed.

I remember being pressed from all sides; it was warm and wet, I held the firm and slippery rope with all my might. My head throbbed, something turned me this way and that, pushing me harder and harder, squeezing my soft bones and muscle against my organs. The silence was loud, shrouding the delicate cartilage of my ears with heaviness; I wanted to gasp but a sticky viscous substance made me choke. Raw pulp suffocated me, stifled me until I was so compact, my atoms fused and then split. I burned with ice and shivered with fire, my body scarping the gelatinous walls of a tunnel engorged purple as I succumbed for a moment to an

croi drum printre pereții gelatinoşi ai unui tunel purpuriu în timp ce eu fusei supus pentru o clipă unei presiuni copleşitoare care îmi contracta trupul ducându-mi celulele într-o stare de extaz.

Am simțit că leşin, când o adiere răcoroasă mi-a atins fruntea; şi totuşi ceva mă ținea înapoi. Sfoara mi se încolăcise în jurul gâtului.

Ghinion.

În timp ce simțeam cum mă strânge sfoara fiind pe punctul de a mă naşte, am avut un moment de epifanie greu de închipuit. Eram prins între două lumi, fiecare cu termenii şi condițiile ei, între o realitate şi cea următoare, într-un spațiu interstițial numit neant. Ca în folclorul multor culturi unde se crede că un om care se îneacă îşi vede întreaga viață trecându-i pe dinainte, creaturii prinse între două lumi îi trecu toată viața prin fața ochilor, adică acea viață care îl aştepta. Aici şi numai aici se poate accepta sau se poate respinge propriul destin. Dacă te predai, eşti aici; dacă refuzi ceea ce soarta îți propune, aici există singura circumstanță unde nimic nu se pierde prin confiscare. Nu este vorba atât de o viață netrăită, cât de a rezista propunerii de față pentru o alta. Problema este însă că trebuie să sacrifici tot-tot-tot ce ştii în acel moment. Aşadar, în acest univers de aşa-zis minunat intermezzo, ai mulți tovarăşi de joacă, cum ar fi prietenia dintre *déjà-vu* şi intuiție, adică ai *daruri* cu tot arsenalul lor

overwhelming surge of pressure that contracted my form toward an exaltation of cells.

My mind swooned when I felt the rush of cool air on my brow, and yet, something held me back.

The rope had coiled itself around my neck.

Bad luck.

As I felt the pull of the cord and the deliverance that seemed so willing to receive me, I had a clarity of mind that defies your science. I was in between one place and another, one set of terms and a different set of conditions, one reality and the next, an interstitial place called neant. And like the folklore of so many cultures that claim a drowning man sees his whole life flash before his eyes, a creature in the *between* realm also sees his whole life flash before him, that is, the life that awaits him. This is the only place one can accept or deny destiny; if one gives up, it is here; if one refuses what fate proposes, here is the only circumstance where nothing is forfeited. It is not so much a question of a life not lived, as it is holding out for a different proposal. The catch is one must give up all one knows in that moment, to varying degrees, that is. So in this universe of the wondrous *between*, the self has many playmates, like *déjà-vous* and intuition, what you call *gifts* in all their miraculous range.

miraculos.

Era nevoie de o soluție mai înțeleaptă decât lovitura unei săbii ambițioase — şi aşa, cine oare ar mânui o astfel de sabie? Nu, problema era în primul rând cine făcuse nodul. Înapoi nu mă puteam întoarce şi nici nu puteam să fac apel la procesele biologice care îşi făceau treaba bine, rău sau indiferent cum. Oare n-am legat *eu* nodul? Fiindca *eu* opusesem rezistență, *eu* mă zvârcoleam cu spaimă şi cu încăpățânare. *Eu* mi-am permis să mă joc cu necunoscutul, în loc să-mi ascult instinctul de a mă dezvolta. Puteam să rup organul care mă hrănise timp de nouă luni şi apoi să-l trag după mine, punând-o astfel pe maica mea în pericol şi lăsând-o pe ea să-mi rezolve dilema… ori… puteam să mă eliberez prin răsucire când mâna mea micuță încă se mai ținea de sfoară. Ştiam că am craniul moale şi lunecos; poate capul ar putea ieşi fără probleme. Nu. Nu, mai bine nu. Îmi dădeam seama că viața ce se strecurase în mine ca un fulger mă considera tare şi voinic, capabil să mă descurc, să mă sacrific şi să mă adaptez. Nu. Era clar că nu voiam să pier. Nu voi pieri, nu aici şi nu acum. Dar pur şi simplu nu era loc de negocieri; trebuia să merg înainte, atâta tot. Mi-am strecurat uşurel mai întâi mâna, apoi brațul, apoi umărul în lațul alb şi gros şi am lăsat contracția pântecelui mamei mele să mă împingă afară. Consecința ironică a acestei mişcări era că şnurul hrănitor s-a înnodat înainte să fie tăiat, aşa că prima

The Gordian knot that held me fast demanded a more clever resolution than the strike of an ambitious sword — who would wield it anyway? The problem was *who* tied the knot in the first place. I could not turn back, nor could I appeal to the entitlements of biological processes that asserted their duties, right, wrong or indifferent. *I* had tied the knot because *I* resisted, because *I* twisted with fear and stubbornness, *I* let myself be distracted by the unknown, when I should have embraced my instinct to thrive, no matter what. No matter. I could tear the organ that had sustained me and drag it after me, put my mother in peril and let her see to my dilemma, or I could wriggle free as my tiny hand still clung to the rope. I knew my skull was soft and altogether slippery, perhaps I could pull my head out; better I don't. I knew that the life that flashed before me saw me strong and resourceful, capable of sacrifice and adaptation; I would not perish, I will not perish, not here, I shall not perish, not here, not now. But there was simply no room to negotiate; I had to go forward and so, I slipped my hand, then forearm, then shoulder into the white fibrous noose and let my mother's contraction propel me through the rest of the way. The ironic consequence of this move was that the cord was tied off before it was cut, therefore, the timing of my first gasp of air was perfectly synchronized to what happened next. The

mea răsuflare s-a sincronizat cu întâmplarea ce avea să urmeze – sosirea Îngerului. Influența Îngerului a fost așa de profundă încât a rupt sfoara sfântă cu care fusesem legat, rupând împreună cu ea şi o bucățică de piele. Măicuța mea s-a ridicat puțin ostenită, a întins mâna şi a apăsat cu degetul pe gaura din burta mea, care emana o lumină straşnică, şi a sigilat portița. Ultimul lucru pe care mi-l amintesc despre această naştere este o bufnitură în gama fa şi un glas zicând "Măi, una ca asta n-am mai văzut."

Angel's investment was so forceful, that it ruptured the cord to which I was still attached, tearing a bit of my tissue out with it. My worn and weary mother raised herself, stretched out her hand and pressed her finger to the hole in my belly that wheezed a strange light, and sealed the spot shut. The last thing I remembered of this particular birth was the pop in the key of "fa" and a voice saying

"Well, I've never seen this before."

Cartea VI

E o figură, asta este. Îmi fluieră ca şi când ar înțelege întocmai ce zic eu doar prin faptul că fluieră cântecul după mine. Uneori se crede ea însăşi o pasăre mistică şi scapă câte o notă sau două din ce-am fluierat eu, numai ca să vadă dacă o voi imita şi eu. Aşa-s oamenii. Îşi închipuie că sunt legați de natură şi că-i înțeleg cele mai de preț taine. Ce tupeu! Odată m-a studiat cum stăteam ascuns în vița de vie care se încolăcise pe nişte pini. A şi scris un poem despre asta, ca şi când era un fel de martor cu înțelepciune privilegiată despre lumea naturală şi mistică. Ştiu eu. O pândeam de pe gard unde ciuguleam boabe de iederă otrăvitoare. Când părea total adâncită în studiul ei, i-am fluierat şi a tresărit. Da, a fost răutăcios din partea mea s-o sperii astfel, însă aşa suntem noi păsările — răutăcioase câteodată, deşi cântăm frumos. Ei, şi? Ce crezi — mi-a răspuns totuşi. Ce prostuță.

Şi probabil că şi eu sunt la fel de vreme ce-mi pierd timpul urmărind-o în felul ăsta. Ea crede că sunt un semn că tatăl ei răposat e prin preajmă. Nu-i bai. Nu-i nimic în neregulă cu asta, e doar nevoia oamenilor de semne şi de siguranță că cea mai bună parte a lor e credința. De fapt, aşa şi este. Crede-mă, mă trag dintr-un soi profetic de păsări

Book VI

She is a funny girl, that one. She whistles to me as if she understands what I am saying by simply repeating my song. Sometimes she fancies she is a bird mystic and drops one or two notes from what I have whistled, to see if I will copy her. Humans are like that. They presume to be in touch with nature and understand its most precious secrets. How rude. Once she studied the grape vines that got tangled up with the pine trees and even wrote a poem about it, as if she was some kind of initiate with privileged insight into the natural, mystical world. I know, I watched her from the fence where I was munching on poison ivy berries. When she seemed totally enthralled in her study (and it was probably mean of me to distract her, but birds are mean, afterall), I whistled and she whistled right back. Silly human.

And I must be a silly red bird to waste so much time keeping track of her the way I do. She thinks I am a sign that her father is near — and that's all right. Nothing disingenuous about that, just the human need for signs and surety that their faith is the best part of them, because actually, it is. Trust me. I come from a long line of portentous

roşii, aşa încât chiar dacă nu înţeleg de ce tot fluieră, ştiu că trebuie să-i ies adesea în cale şi să-i cânt chiar şi când nu mă vede. De fapt, amândouă ştim că ceea ce săvârşim este foarte *foarte* important, deşi nu ştim ce anume. Gândiţi-vă voi de ce.

Astăzi este foarte nervoasă, are emoţii mari — uite cum păşeste încolo şi încoace prin curte, intrând şi ieşind din casă. Îmi zâmbeşte. Nu fluieră de data asta, nu-i nevoie. Astăzi mă priveşte doar. Mă umflu în pene, zbor repede din loc în loc, ciugulind crenguţele şi jucându-mă prin frunziş. Apoi mă aşez pe gard, să mă vadă mai uşor. Mă priveşte, dar *mă priveşte adânc*, şi dintr-odată îmi dau seama că mă înroşesc şi mai tare—mă fac mai roşie decât sunt. Pentru o secundă ciudată doresc să mă pot vedea aşa cum mă vede ea pe mine. Pentru o secundă luminată, renunţ la tot ce am zis împotriva ei; este ceva foarte intim şi binecunoscut în persoana ei, dar nu pot arăta cu ciocul ce-o fi.

În cuibul meu strămoşesc sunt comori. Noi, adică soiul nostru, trăim vreo 15 de ani, însă durata vieţii noastre depinde de felul în care trăim. Dacă nu facem vreun lucru deosebit, ceasul merge normal, iar dacă isprăvim ceva important, ceasul vieţii porneşte în ritmul primordial, adică rar de tot. Succesele noastre sunt remarcabile, chiar şi după standardele voastre, însă ceea ce vreau să zic este asta: în cuibul nostru strămoşesc sunt comori. Eu vreau să-i dăruiesc

red birds, so even if I don't understand what she's up to with all this whistling, I know I am supposed to cross her path frequently and whistle to her even when she cannot see me. The funny thing is, we both know that what we are doing is important, only we don't know what it is. Figure that one out.

Today she is very nervous, anxious, pacing around the yard and going in and out of the house. I let her see me without whistling to her; instead I just make the color speak its brilliant red. She smiles at me. She doesn't whistle either, she doesn't have to. Today it's just about seeing. I show off a little and dart from here to there, rousting the branches and cajoling the leaves. Then I perch on the fence in full view. She gazes, really gazes deeply and I realize she makes me redder than I actually am. For a strange second I wish I could see myself the way she sees me. For an enlightened second, I take back what I said about this one; there is something very familiar about her, though I can't quite put my beak on it.

In my ancestral nest there are treasures. We live only around fifteen years, but our life spans are relative to the life we live. Our achievements are remarkable, even by your reckoning, but the point of my story is that in my ancestral nest there are treasures. I will give one to her because she made me more red than I could have ever imagined, so red that I was red even at night.

ei una dintre comori pentru că m-a făcut mai roşie decât mi-aş fi putut închipui — aşa de roşie încât şi noaptea mă văd tot roşie.

Aşadar, am zburat până la grădina ancestrală şi am scormonit prin bucăți de istorie, când împletite când țesute, până am găsit sămânța unei pietre nestemate din veacuri trecute. O pată de aur o făcea să scânteieze într-o parte — într-adevăr, i-ar face plăcere, ştiam sigur. Ştiam că ea ar face din piatra aceasta ceva mai mult decât este. Şi poate asta ar fi de ajuns.

Până m-am întors, îmbătrânise tare, fiindcă a trebuit să călătoresc prin degenerare, adică să mă întorc în generațiile anterioare, ca să retransmit obiectul [mesajul], în cazul nostru piatra pe care o căutam. A durat şi mai mult pentru că trebuia să mă programez în aşa fel încât să ajung înapoi [exact] de unde plecasem. Eram uimită să o văd aşa de îmbătrânită — oare mă va recunoaşte? Toate păsările din soiul meu erau parcă mai roşii decât îmi aminteam eu. Dacă nu mă mai ştie?

Dar m-a zărit şi iute m-a înroşit cu privirea de altădată. Când am văzut-o mai de aproape, era mai mult decât bătrânețe: s-a *înviitorat*.

Sărea după mine, urmărindu-mă cum zburam, şi zâmbea luminoasă, fluierând cântecul acela care-i plăcuse

I flew to the sacred rookery and hunted through the bits and strands of history, woven here, packed there, until I saw the seed of a rock from millennia past; a speck of ore made a glint on one side — she would marvel at it, I knew it; she would make it more than it was. And that might be enough.

She had aged by the time I had returned, because I had to make the journey by way of degeneration, which is cycling back through previous generations in order to relay the object or message — in this case, the speck of ore — I was after in the first place. And it took longer still because I had to be sure I would re-arrive exactly where I had left off. I wasn't sure even then, you see, because many red birds seemed so much redder than I had recalled. But one look from her and my appointment was confirmed; I was still the reddest when she saw me cross her path. I honestly believe she knew it was me and not some other fool bird, though I had to admit that she herself had futured in ways I cannot describe. It was more than age, more than anything I could see. It was mysterious. She whirled around, following me as I flew over head, smiling and whistling that song she liked, and I, moved by

dintotdeauna, iar eu, aşa de emoţionată de această fiinţă omenească, i-am răspuns, uitând că purtam în cioc sămânţa scumpă de piatră şi am scăpat-o fără să vreau.

Iar ea începu să adune pietre de peste tot, rugându-i pe cei care călătoreau să-i aducă şi ei.

"Ce fel de piatră să-ţi aducem?" o întrebau, iar ea răspundea:

"De orice fel. O veţi şti atunci când o veţi afla."

A adunat pietre de la oricine. Parcă îi dădeau diamante, nu pietre, aşa era de bucuroasă când le primea de la călători. O priveam prin fereastră cum le pipăia pe toate, dusă pe gânduri cine ştie unde. Le aşeza cuminte pe pervaz sau pe masa de scris, pe fiecare raft, ca pe nişte pietre din deşert, spre veşnica pomenire a cine ştie cui. Atâtea pietre — vai — ce să însemne oare?

Începuse a le clădi într-un zid în curte, de la un capăt la altul. Dar nu avea suficiente ca să-l construiască în întregime, aşa că îşi înălţă zidul în jurul unui arţar. Câteodată mă aşez pe el, de fapt, de multe ori, deoarece mă nelinişteşte acest zid de piatră din mijlocul curţii. Da, e o figură tipa asta.

Într-o zi a adus acasă o piatră mare cât un dovleac. Stătuse mult timp pe gânduri, aşezată pe prispă, mângâind piatra aceea, ca şi când citea cu vârful degetelor un mesaj pe

this silly human, whistled back without thinking and let the rock seed fall from my beak unintentionally. She hardly coughed at all.

But she began collecting stones and rocks from everywhere after that, and even asked people who traveled places to bring her back stones.

"What kind of stone?" they would ask, and she would answer, "Any kind will do — you'll know it when you see it.

You'd think they gave her rubies and diamonds the way she fawned over those stones. I'd see her through the window, taking them from her pockets and fingering each one thoughtfully. Then she would stack them in on the window sill, or on her desk — they were in every window, on every shelf, like standing stones in the desert. So many stones—what could it mean?

She even took to building a wall of rocks in the yard from one end to the other, but didn't have enough to make it to the end. Instead she wound the wall around a maple tree. I perch there often because it perplexes me. Yes, she's a funny girl alright.

Then one day she brought home a rock the size of a melon. For a long time she sat on the back steps running her fingertips over it as though she were reading it, or trying to

care piatra dorea să i-l comunice doar ei. Avea ea ceva de gând cu piatra aceea. Săptămâni de-a rândul a cioplit piatra într-o parte, scobind o gaură aşa de adâncă încât părea să iasă pe partea cealaltă. I-au căzut flori de măr în păr, albe-albe ca şi piatra şi degetele deveniseră uscate şi pline de bătături; încheieturile i se umflaseră ca ramurile de plopi, cu noduri tocite. Părea foarte obosită şi uneori tuşea. Îi fluieram, dar nu mai răspundea. În schimb luă piatra scobită într-o parte şi o aşeză pe iarbă unde era puful mai verde (din cauza felului ei de a privi). Se culcă în faţa scobiturii şi dispăru.

tell it something. For weeks she chipped away at one side of it, gouging out a hole so deep that it almost came out the other side. Her hair was a grey white like the color of that rock, and her fingers calloused and dry, her knuckles like the joints of poplar branches, swollen and gnarled. She looked tired and once or twice she coughed. I whistled to her but she didn't answer back; instead she took the rock with the hole in it and set it down in the middle of the yard where the grass was greenest on account of the way she looked at it. She lay down beside it and in a moment, vanished from sight.

Cartea VII

Visul

Am visat că mă aflam pe un tărâm străin
rumenit de soare şi de vânt
şi în acea singurătate
născocită
abia dacă mă vedeam
pe țărmul căruia nu-i păsa de mine
de soare şi de vânt

era o oră cenuşie
cu clipe reflectate
pe chipul meu opunându-se
trecerii timpului
nu mai ştiu precis când
mi-am dat seama că-mi lipseşte
umbra, dar
pipăind cu mâna,
lângă mine
am simțit nisipul rece unde
stătuse ea ultima oară.

Book VII

I dreamed I was on a strange shore that was
beaten to a blush by sun and wind,
and in this invention of
loneliness was I barely discernible
on a beach so indifferent to
me
and to the sun
and to the wind.

It was in a grey hour
whose moment marked itself
against my profile in opposition to the passing
of time;

I don't know anymore
precisely when I realized that
my shadow had been missing
but as I felt with my hand
the sand was cold at her last sojourn.

Toată nădejdea apoi s-a
surpat în grăunți de
nisipuri mişcătoare
în care
mi-a alunecat sufletul
greu de patimă
şi am înțeles ce mic este omul
şi ce mare este tăcerea când
auzi scrâşnetul propriilor oase.

M-am trezit în sfârşit
înfăşurată în giulgiu țesut parcă din fusul
uitării
de păianjen milos
conştientă cu fiecare clipire a ochilor mei
arzând de somn
şi de vânt, şi de soare,
că orice mişcare m-ar
transforma în scrum şi sare;
simțeam cum respir puțin
prin pânza
ce se ridica şi se lăsa
gata să se rupă
în această dezlegare profundă.

All hope then crumbled into
grains of quicksand
into which my soul, heavy with
passion slipped away,
and I understood how small is man
and how great is silence when you
can hear the rattling of your own bones.

I awoke, finally, swaddled in a
shroud woven as though by a
merciful spider, from the spindle of
forgetting
conscious with every blink of my eyes
that burned with sleep
and wind
and sun that any movement would collapse me
into salt and ash.
I felt my frail breaths through the
tightening and loosening of the
cloth that began to tear from this profound release;

M-am simțit lipită de sânul neantului,
încât spațiul pe care
îl umpleam cu forma mea jalnică şi secată,
nu se contopea cu planul molecular al scurgerii timpului ;
eram cuprinsă şi totuşi neintegrată în
acest loc blestemat de soare, de vânt şi de
sufletul-mi prizonier pe acest țărm
uitat de lume.

Unde odată mi-a fost ciudă pe
lacrimile care cădeau parcă fără rost,
unde odată mi-a fost ciudă pe
toată dragostea de lângă ființa mea,
de lângă trupul meu
când te iubeam, mi-e ciudă acum pe
acest loc care mă sfidează
contrazicându-mi existența.

Am adormit.

Am adormit fără luptă şi fără remuşcări,
legănată de oasele mele care băteau ca
toaca
la miezul nopții,

I sensed myself so close against the
breast of neant that the space I began to fill
with my pathetic, withered form
was not part of the molecular plane of time's movement.
I was embraced and yet not integrated
in this place damned by
the sun and
the wind and
my soul sequestered in this forgotten beach.
Where once I was spiteful of tears that
fell as though for no reason,
where I was once spiteful of all the love
that was contiguous with my body and being when I
loved you,
I am now spiteful of this forsaken spot
that mocks me with the contradiction of my
existence.

I fell asleep.

I fell asleep without struggle or remorse,
rocked by my bones that beat like the
sound of the toacă towards midnight,
and I dreamed I wrote your name in the sand

şi am visat că
ți-am scris numele
pe nisip.
Şi vântul a încetat,
şi soarele s-a lăsat, şi faşa s-a topit în
muşchii
şi în carnea şi în pielea mea, ca un cifru viu.
Valurile îmi veneau ca nişte păreri de rău,
către țărmul străin, înviat de soare, şi de vânt

şi am înțeles ce mică este durerea şi ce mare este
nevoia
de a plânge şi dincolo de moarte
atunci am vărsat o singură lacrimă
fierbinte
şi unde a picat a făcut o sticlă din nisip, şi mi-am
turnat în ea somnul
şi visul
şi moartea acestui
țărm ce nu-i păsa de
mine de soare şi de vânt,
şi am azvârlit-o
în zare, spre tine, spre apus;
şi cu cât o ducea marea mai departe,
cu atât mai mult

and the wind slowed,
and the sun left off,
and the swaddling began to melt in
muscle and meat and nerves upon me like a
living
cipher.
The waves approached this strange shore
resurrected by the sun
and the wind,
like regrets,
and I understood how small is the pain
of sorrow, and how great
is need, when you can still cry beyond death.
And it was then I wept a tear –
a single, hot tear that turned the sand to
a glass bottle where it fell; and into it I poured
the sleep
and the dream
and the death of this
shore,
this shore so indifferent to me
the sun

se micşora spaţiul acesta blestemat.

Până şi sufletu-mi
de mult îngropat,
s-a înălţat spre soare.

M-am trezit apoi lin pe un ţărm străin
şi rumenit
de soare
şi de vînt, şi am găsit numele
tău scris pe nisip. M-am aşezat lângă el,
şi am adormit,
şi am visat că m-ai iubit
odată.

and the wind.

I hurled it toward the horizon, toward you,
toward the west,
and the farther the sea carried it, the smaller this
cursed space became, until my soul
long buried, rose toward the sun.
After, I awoke on a strange shore,
beaten to a blush by
the sun and
the wind,
and I found your name written in the sand.
I sat down beside it, and fell asleep
and dreamed that you once loved
me.

Cartea VIII

Stăteam pe o corabie uriaşă. Nuanţele măslinii şi arămii ale pielii noastre contrastau cu albastrul prezent pretutindeni. Se spune că aici se pot găsi toate nuanţele de albastru din univers, în apele pe care am navigat împreună de data aceasta. Natura expediţiei noastre era simplă; trebuia să catalogăm fiecare nuanţă de albastru existentă. Aveam o hartă puţin cunoscută, veche, cu fel de fel de simboluri grosolane însă fermecătoare şi cu alte delimitări de pământuri amorfe fără linii clare de demarcare, îngrămădite pe un palimpsest moale, greoi şi înclinat ca un aluat sfărâmicios când e întins. Călătoream spre strâmtoarea vestită a albastrului de Voroneţ de unde izvorâse uimitoarea nuanţă de albastru ultramarin din secolul al XIV-lea, care moştenea albastrul din regatul lapisului-lazuli a unor dinastii care se pricepeau la extragerea culorilor din zăcăminte adânci, din centrul pământului, tocmai din miezul împărăţiei îngropate acolo de veacuri întregi din trecut[viitor].

Vântul poleia cerul până ce linia orizontului se unea din toate părţile cu mările zburdalnice. Acolo unde străbăteam întinderi de apă cu nava noastră care scârţâia şi se legăna în duioasă conversaţie cu încheieturile de smoală ale

Book VIII

We stood on the deck of the mighty ship, the copper and olive tones of our skin resonating against the ubiquitous blue scale that surrounded us. They say that all the possible shades of blue in the humanverse can be found here, which is to say, along the route we sailed this time. The nature of our expedition was simple: we must catalog each species of blue in the realm of color. We had an obscure map with crude but charming symbols and amorphous land masses that lacked sharp clear lines, crowded together on the soft[friable] palimpsest, heavy and given to crumbling like pastry dough when we unrolled it. We were making for the straits of Voroneţ blue — that breathtaking 14th century generation of ultramarine, heir to lapis lazuli of certain dynasties who knew how to mine colors, tap their roots, draw them from the earth, deep in the center from the kingdom trapped ages and ages ago[hence].

The wind buffed the sky until the horizon line suffused with the sprawling seas in all reaches; where we broke the water's plains with our ship that squeaked and rocked in soothing repartee with the pitch-strained seams of

burții corăbiei, gemând din adânc, tălpile noastre erau bine ancorate pe bord. Navigam tot înainte prin albastrul lumii de sus, de jos şi de pretutindenea, dar aerul pe care îl respiram, apropiindu-ne de Marea Fâşie, era acum albastru de Voroneț. Şi marea, pentru noi, devenise o mănăstire de minuni şi de înțelepciuni, iar sarea era întristare.

M-am aplecat pe marginea corabiei şi am văzut liniile care se întindeau pe fundul apelor ca pe o palmă a lumii arătând trecutul, prezentul şi viitorul. Această cale albastră este unicul loc unde se mai pot vedea aceste linii grație razei de lumină ce radiază din centru şi asta numai pentru că există un orificiu în coaja calcaroasă ce înconjoară împărăția captivă de origine mistică (atât împărăția, cât şi orificiul). Apa avea o culoare atât de pură, încât se vedeau şi cele mai fine nuanțe, ca o plasă de ie uriaşă şi diafană țesută din centrul tuturor momentelor globului pământesc peste care transversaserăm noi cu corabia ca un păianjen de apă, lipindu-ne de firele elastice de mătase şi lăsând o spumă argintie în urma noastră.

Tocmai când traversam Marea Fâşie am fost zdruncinați dintr-odată ca şi când ancora se agățase de pământ, oprindu-ne mersul într-o tărie neiertătoare. Am citit disperarea pe fața tatălui meu care mi-a spus:

"Am pierdut longitudine."

Implicațiile erau înspăimântătoare şi nu se rezumau doar la simpla pierdere a direcției, ci şi a siguranței navigării.

its groaning hull, we felt our soles anchored firmly to the planking. We sailed on periwinkle oceans beneath a cerulean sky, but the very air we breathed as we neared the Great Band was now Voroneț blue. And the sea for us became a monastery of wonder and wisdom, and the salt was sorrow.

I leaned over the side, and saw the gridlines that lay deep in the water. The blue route is one of the few places left where one can still see the lines by virtue of the beam of light that radiates out from the center, and this, only because there is a tiny hole there in the shell that surrounds the trapped kingdom, with very mystical origins (both the kingdom and the hole). The water was so pure in its color, that the finest gradations of the lines were visible, a vast gossamer net projected from the earth's center of moments over which we ran like a spider, sticking to the spring-loaded silken strands of its web, our sail-prints rising like silver foam in our wake.

Just as we crossed the Great Band a powerful jerk seized our ship as though we had run aground or suddenly dropped anchor, dragging us to a thrashing crawl. A desolate expression overtook my father's face and he said,

"We've lost the longitude."

The implications were horrifying beyond the mere loss of position, making navigation dangerous if not deadly. More

Era o situație periculoasă, dacă nu chiar mortală. Mai mult, se prăbuşiseră liniile de demarcație, acelea care susțineau câmpurile energetice ale pământului şi, în special pentru noi, forța aceea oarecum poetică a gravitației relative.

Era imposibil să ne dăm seama cum de pierdusem longitudine când, pe neaşteptate, am fost surprinşi de o nouă mişcare — eram împinşi din nou în partea de jos a lumii şi ne învârteam ca o barcă de jucărie la scurgere. Ce să fie? Această senzație de contra-mers era căderea noastră iminentă spre punctul polar de sud. Singurul lucru pe care îl mai zise tata fu:

"Neapărat trebuie să recuperăm longitudinea." Adică voia să zică *Eu* trebuie să recuperez longitudinea.

Nevoia mea de speranță se amesteca cu disperarea mea de om tânăr şi într-o clipă m-am îndepărtat aşa de mult de situația în care mă aflam încât am văzut planeta Pământ de undeva de sus, dintr-un punct nemişcat din spațiu. Am văzut corabia — pe care încă stăteam lângă tatăl meu pe punte — cum se îndrepta plină de grație spre fundul pământului, iar Pământul nu se mai învârtea, doar corabia se scurgea în jos cu oceanele curgând şiroaie într-o cascadă neiertătoare, tot mai jos până la căderea finală de pe vârful axei polare, ca o picătură în care se cuibărea toată omenirea. Vom cădea şi noi şi întreaga lume ca renumitul scâncet al lui Eliot. Eram pe punte din nou, teama mea devenind acum

than this was the collapse of the gridlines that sustained the force fields of earth and, particularly relevant to this accounting, the rather poetic force of *relative* gravity.

How we lost the longitude was impossible to conjecture; rather we were presently distracted by a resumed movement, a laborious thrust with the most dire of sensations — we were circling the lower half of the world like a toy boat circling a drain. The only other thing my father said to me was this:

"We must find the longitude." What he really meant was *I* must find it.

My eagerness to hope mingled with my youthful desperation and in an instant I was so removed from our present circumstance that I saw the Earth from a vantage point in space. I saw the ship — upon which I was still standing next to my father — spiraling down gracefully, steadily, to the bottom of the world, where I knew we would simply fall off. I could see it in stunning detail. On deck once more, my fear was ironically casual by now, muted by the omnipotent force of *relative* gravity pulling us downward, ever downward, and the further down we circled, the faster we descended.

nediferențiată, uşoară, înăbuşită de forța atotputernică a gravitației relative trăgându-ne pururea în jos; şi cu cât mai jos alunecam, cu atât mai repede coboram.

Însă parcă dura o eternitate. Văzusem istoria albastrului trecând prin fața ochilor şi călătoria înfricoşată ce mă purtase de pe puntea corăbiei în spațiul de dincolo şi iarăşi înapoi. *Esse est percipi…*

Voi ştiți a măsura şi a calcula toate cele cu numere şi vă lăsați înşelați de tembeli pioşi şi de arhitecți ai societății care îşi clădesc lumea lor rațională în jurul unui sistem de cifre care îşi laudă neutralitatea şi universalitatea. Aceştia îşi contopesc logica cu infinitul pentru ca mintea noastră să se sălăşluiască într-un paradis cerebral din care mulți sunt excluşi, mai puțin oamenii de ştiință bine pregătiți. Au făcut din noi o rasă de cuantificatori, propovăduind evanghelia matematicii. Însă aceasta e o farsă ce provine din mândrie, căci numerele, precum cuvintele şi culorile, ne preced.

Oamenii de ştiință îngână doar limba numerelor fără a înțelege cu adevărat cum sună şi fără a le pricepe sensul. Dacă v-aş spune acum că locul de unde privisem corabia din depărtarea spațiului era sfârşitul lui *pi*, ați înțelege că acesta era şi începutul, aşa că atunci când mă întorsesem din spațiu pe punte, adusesem cu mine ultimul număr din şirul lor infinit. Era suficient să oprească vasul din mers sau poate chiar şi pământul din rotația lui eternă, îngenunchindu-l. Iar

Yet it seemed to take forever. I saw the history of blue flash before my eyes, and the veritable journey of fear that took me from the deck of our vessel into deep nether-space and back again. *Esse est percipi*...

You have learned to measure all things by numbers and let yourselves be misled by pious buffoons and social architects who build their world of reason around the premise of a system of number writing that boasts neutrality and universality. They fuse logic and infinity so that we may establish the mind in a cerebral paradise where many are excluded, save the seasoned scientist. They have made us a race of quantifiers, imposing mathematics on everything. But this is a ruse whose invention proceeds from vanity, for numbers, like words and colors *precede* us.

Scientists merely mimic numbers without truly understanding what they sound like, or what they really mean. If I told you now, that the very spot from which I perceived our mighty ship was the end of *pi* you would understand that it was also the beginning, so I when I had returned to my place on deck, I brought with me the last number in the infinite span of integers; it was enough to arrest the ship, or maybe even the earth as it turned, and

în momentul suprem când privirea mea s-a întâlnit cu cea a tatălui meu, pământul a început a se învârti invers, ridicându-ne corabia în arcuri circumferențiale din ce în ce mai mari şi mai grațioase, înapoi spre Marea Fâşie, croşetând în urma noastră longitudinea desfăcută.

Dacă la început se citea disperarea pe fața tatălui meu, acum sentimentul mântuirii o făcea strălucitoare. Îmi aduc aminte acum că n-am mai grăit după aceea, şi nici după ce am ajuns în port şi am debarcat pentru a simți pământul sub picioare. Făcusem câțiva paşi ca să mă conving că stau cu adevărat cu picioarele pe pământ. Iar de unde mă privea tata, de pe punte, a văzut că e bine.

grind it to a halt. In the instant my father's eyes and mine locked the earth began to spin the other way and raise our ship in greater rings of circumference, back toward the Great Band, knitting the frayed longitude after us.

If my father's expression was consumed by desolation it now shone with redemption. I remember now that we didn't speak anymore after that, nor after we made port and I scrambled to shore to feel the ground beneath my feet. I took a few steps besides, to feel the certainty of the earth upon which I stood. And from where my father watched on deck, he saw that it was good.

Cartea IX

Priveam pruncul meu nou-născut fremătând zglobiu, licărind de viață. I-am șters trupușorul cu mantaua mea de pene și l-am alăptat, fiindcă avea poftă mare. Locul pe care îl sigilasem cu degetul era acum neted și gingaș, era pecetea virtuții desprinse din sămânța de măr înainte ca integritatea sa să fi fost atinsă. După trei zile de supt fără întrerupere, am înfășat pruncul care adormise liniștit într-un cuib de pene smulse și împletite din mantaua. Obiectul curios ce ieșise din mine după nașterea fătului, zăcea alături, încă legat de cordonul ombilical cu nod la capăt. Am săpat o bortă mică în podeaua peșterii, ca nodul să prindă rădăcini.

Rădăcina a crescut chiar în ultimele momente ale vieții mele, când am văzut o pată întinzându-se peste o groapă mică ce încă purta amprenta palmei mele, așa cum nivelasem pământul peste adâncitură. Bulbul înnodat se înfipsese tot mai adânc, când forță de neoprit, când avatar căutându-se pe sine. Paroxismul tectonic înlocuise scoarța pământului și dăduse drumul la o spuză iute și izbitoare, mișcând geosfera cu o energie aproape poetică, însă lucrul cel mai ciudat dintre

Book IX

I looked upon my newborn babe, squirming and fretting, shining with life. I wiped the tiny body with my feather cloak and suckled my infant whose appetite was great. The ruptured spot that I had sealed with my finger was smooth and delicate, a signet, slightly raised but healed, a stamp of virtue culled from the husk of the apple seed before its integrity was breeched. After three days of vigorous feeding, I swaddled my child who now slumbered in a nest of feathers I wove from my cloak. The curious object expelled from inside me after the babe was delivered, lay motionless, still attached to the white fibrous cord with a knot at the far end. So I dug a hole in the floor of the cave and buried it, as if the knotted cord would take root.

But take root it did, for in my final moments, when my life flashed before my eyes, I saw a stain spread over the spot that still bore my handprint when I pressed the damp earth over the hole. The knotted bulb burrowed deeper and deeper, now a juggernaut, now an avatar seeking out itself. And the displacement of bedrock and mantle churned behind it, disrupting the geosphere, but the strangest thing of all was the stirring of my handprint and the raising up of one finger

toate era mişcarea amprentei mâinii mele şi ridicarea unui deget cu pecete imprimată pe vârf. Mi-am strigat copilul şi am şoptit o rugăciune de mulțumire, pentru apărare şi milă, pentru curaj şi compătimire, pentru iertare… da şi pentru asta. Şi glasul meu a răsunat ca un ecou în peştera tainică rostind fiecare literă a fiecărui cuvânt care îmi compusese viața şi istoria ca preț al morții mele.

from the print, with a signet branded on its tip. I called out to my child and whispered a prayer of mercy and thanksgiving, protection and humility, courage and compassion, forgiveness... yes, that too. And my voice remanded every letter of every word that gave the sum of my life and history in purchase of my death to the secret cave.

Cartea X

Rafael zăbovise adeseori lângă gaura din bolta cerească. Uneori se uita atent prin ea, măturând cu mâna boarea minunată ce se adunase în jur, deoarece un astfel de abur fusese necesar ca să o ascundă. Alteori îşi aplecase urechea.

Iară s-a apucat, Doamne. Ți-am spus că trebuia s-o umplem de mult.

Dumnezeul cel mare se plimba, fredonând cu mâinile la spate. Incetini, fără să se oprească şi zise:

Fii liniştit, Mihail, totul este în ordine.

Nu-i el de unul singur, ştii.

Da, ştiu.

Atunci?

Dumnezeu îi făcu lui Mihail un semn să se apropie şi Mihail s-a apropiat.

I-am spus să fie cu ochii în patru şi cu urechile ciulite.

Mihail dădu din cap şi zâmbi puțin ironic şi zise:

Da' putem şi fără gaură, Doamne. Rafael parcă e fermecat – pe cuvânt. E şi periculos, zău dacă nu. Păi, alaltăieri m-am împiedecat şi era să cad în ea.

Book X

Raphael lingered often by the hole in the firmament. Sometimes he peered thoughtfully through it, pushing aside the silver mist with his hand, for such a mist was necessary to conceal the hole, other times, he pressed his ear to it.

He's at it again, Master. I told you we should have filled it long ago.

The great God was taking a stroll, humming a tune with his hands clasped behind his back. He slowed a bit but kept strolling, and said,

Calm yourself, Michael, all is as it should be.

He's not the only one, you know.

Oh, I know.

Then?

God gestured to Michael to come closer and Michael drew near in earnest.

I told him to keep an eye out, and an ear open…

Michael shook his head and smiled in a slightly insolent way, and said,

But we can do that without the hole, Master. Raphael seems bewitched by it – truly he does. It's dangerous besides. Why, just the other day I tripped and nearly fell.

Măi tăticule, ce vorbeşti! Tu nu vei cădea niciodată, asta e imposibil, nu-i aşa? Dar ai dreptate, nu avem noi nevoie de gaură.

Tocmai. Atunci?

Are EL *nevoie de ea.*

Mihail făcu o mutră mică de neîncredere şi bufni în râs.

Doar nu vorbeşti serios, Doamne! EL?

Nu îmi place tonul tău, Mihail.

Iartă-mă, Doamne, nu vreau să par necuviincios – dar vrei să spui că mai e posibil? După atâta timp?

Dragul meu, orice e posibil.

Între timp Rafael se uita aşa intens prin gaură că nu observase că marginea din jurul borţii se sfărâma sub greutatea genunchiului său îndoit. Până să-şi dea seama ce pusese în mişcare, cu toată buna intenţie, Dumnezeu şi Mihail sosiseră şi părea că au venit cu gânduri mari întipărite pe feţele lor. Zise Dumnezeu:

Vai.

La asta Mihail şi Rafael au luat poziţie de luptă. Mâna lui Mihail era gata să apuce sabia, iar Rafael îşi scosese pieptul în afară gata de a săvârşi o misiune dreaptă, nobilă şi sfântă.

Am glumit! mărturisi Dumnezeu cu o sclipire dezarmantă în ochii săi adânci şi senini. Îl bătu uşor pe braţ pe Mihail care strângea sabia, iar pe Rafael, îl luă de bărbie şi-i zise:

Oh, come now, Michael, you will never fall, you cannot fall. You are right, though, we do not need the hole.

Then?

HE needs it.

Michael was incredulous and laughed outloud.

You can't be serious – him?

I don't like your tone, Michael.

Forgive me, Master, I mean no offense, but really now, you don't actually believe it is possible after all this time?

Oh, dear Michael, all things are possible – and then some.

Meanwhile Raphael was peering so intently that he did not notice the edge around the hole giving way beneath his knee. Before he could fully appreciate what he had set into motion, all of good intention, God and Michael had arrived and appeared consternated. And God said:

Uh-oh.

At this Michael and Raphael were struck with rigid reckoning, Michael's hand was set to draw his mighty sword, while Raphael smartly assumed the posture of a noble volunteer for a deadly mission.

Just kidding, said God with a disarming twinkle in His eye. Then he patted Michael's hand till he let go of the hilt, and promptly boxed Raphael on the chin.

Firmamentul care s-a sfărâmat în urma împlinirilor datinilor tale divine, printre care şi ascultarea rugăciunilor, este dovada răspunsului pe care îl voi da, căci vor fi multe zile întunecate când lumea va plânge şi atunci, ceea ce ai sfărâmat tu din boltă cu compătimire va cădea ca o mană din cer.

Peste hotarul moşiei împărăteşti un cer purpuriu-posomorât se coborâse peste umerii ei, împletitură de stele toarse se ghemuiră la sânul său cât timp rămase dânsa la poartă. Se gândea la copilul ce-l părăsise în peştera aceea, în timp ce iarba de pe meleagurile sălaşului ei singuratic[sacru] începuse a fremăta sub roua amurgului. O rapsodie hoinară țesuse fiecare firicel verzui cu atâtea variații într-această seară de august încât umpleau până şi veşnicele sfere cereşti ale raiului. Din acest prag studia ea mişcările şi mersul copilului, toate trăsăturile lui, fiecare gest, pe când lumina ochilor ei vii, umezi şi cercetători respirau puful alb şi răcoritor ce se întindea peste fața schimbată a pruncului sihastru. O dată sau de două ori copilul se oprise, ca şi când şi-ar fi dat seama că măicuța sa era în preajmă—poate zâmbetul ei ce îi înaripa privirea ca o dantelă aromată, plutise fără să-l fi atins. Îl privea cu dor amestecat, urmărând trăsăturile tânărului Sihastru, tânjind să-i mângâie buclele arămii ale părului care încadrau fruntea lată şi asudată, unde mai băteau uşor aripioarele răcorindu-i fața pe când lovea cu ciocanul. Se aplecă înspre umbra sa ca să nu mai tremure iar para

The firmament you loosed in the exercise of your divine duties, namely and principally, listening to prayers, is evidence of the answer I shall give, for there are dark days ahead where the people will call out, and by then, what you have loosed with compassionate [in]attention, will fall like manna from heaven.

On the outskirts of heaven a sky of brooding violet came down around her shoulders, star-dappled folds crowded her breast as she hovered in the doorway. She thought of the child she'd left behind in that cave and the grass beyond her stoop began to fret beneath the evening dew. A wandering rhapsody wove each blade with such variations on an august night in her memory that it ran along the rings of heavenly spheres. From this threshold she studied her child's movements, gestures, limb-lines, her soaked and anxious pupils breathing the cool white down that spread over that altered but handsome face. Once or twice the child paused, as if sensing she were near, perhaps her smile, winging on the wake of her gaze like aromatic lace falling just out of reach. She watched with mixed longing tracing the features of the youthful hermit, aching to stroke the ripe curls that framed the taut forehead, from which fanned the tiny wings a sweat that sprayed aloft the brow as the hammer struck. And struck. She leaned into her shadow to ease its trembling and the summer pear she held in her hand transpired, dispersing its fragrance. She wept and

vărătecă pe care o ţinea în mână se înmuiase, împrăştindu-şi mireasma peste tot. Plânse. Apoi se retrase în schitul unde păsările roşii creşteau şi se înmulţeau şi îşi păstrau comorile.

"Nu mai plânge, maică," zise duios Gabriel, însă ea nu-l auzi şi lăsă para să-i cadă din mână. Îi era milă de ea, care colindase veac după veac, cutezătoare, simplă, nici blândă, nici răzbunătoare, ci hotărâtă şi cuminte.

Se auzi apoi un zgomot la fereastră care o deşteptă din preocuparea ei maternă şi găsi acolo o pietricică pe pervaz. Nu era cu nimic deosebită, de fapt, părea cam urâtă, cu semne multe şi totuşi simplă, aşa i se păru ei. Atunci pipăi în palma ei plină de bătături ceea ce Sappho îşi amintise c-a visat.

Lumina lunii crescu aşa cum creşte foamea, arătând coastele miezului nopţii cu amar.

"Nu-mi spui tu mie nimic, pietricică mică, să-mi cucereşti inima? Din păcate nu pot pleca din schitul meu până nu umplu toate odăile," zise maica întristată.

Pietricica tăcu, dar maica presimţea o energie în ea, aşa că îşi pregăti baia botezul şi îşi legă părul cărunt. Se scufundă liniştită. Apa aburea şi cădea ca o ploaie arctică pe pieptul ei, iar pietricica o apăsa.

Atunci se înălţă în jurul ei o ceaţă care se prelungise aşa adânc în ea încât bătaia inimii sale fragede propulsă de pe

retreated into her Rookery, for this was the place where red birds bred and nested and kept their treasures.

"Do not weep so," Gabriel spoke to her, but she heard him not and let the pear fall from her fingers. And Gabriel took pity on the calloused hands of the woman who had wandered for ages and ages, sturdy and plain, not soft, not fierce, but resolute and obedient after her kind.

Then a sound at the casement distracted her from grief and there she found a pebble on her sill.
It was an unremarkable little pebble, scarred, pitted and unpretentious it seemed to her; she fingered in her palm what Sappho recounted having dreamed.

The light of the moon grew like hunger baring the ribs of midnight in anguish:

"Will you speak to me, my precious pebble and earn my gentle heart? For I cannot leave my Rookery until I've filled its every room," said the mournful woman.

The pebble was steadfast silent though she sensed an energy there, so she drew her private bath and tied her sparrow-grey brown hair. The water steamed by starlight sizzling like arctic rain in the hollow of her chest, against such dancing beads of longing the tiny stone she pressed.

Now a mist rose all around her and seeped into her so that the beating of her tender heart pumped throughout her

întregul său trup, sufletul micuței pietricele. Cerceii se prefăcură în şipote de apă, iar la gât, pletele părului se împrăştiau ca un păpuriş. În sfârşit, ultimul strop stors din pietricică dispăru la pieptul ei, lăsând o urmă purpurie. Aerul nopții o înfăşură brusc. Afară din schitul de piatră, orizontul brăzdat de fulgere transformase luna în piatră călăuzitoare, aşa că simți în sân o deşteptare la viață. Luna se urcase şi mai sus şi-i atrăgea inima cu îndrăzneală când, dintr-o dată, umbra ei, propria umbră, izbucni şi se învolbură şi se prefăcu în spumă fierbinte şi în minerale prețioase.

În sfârşit, gingaşa ei inimă se sparse în fărâme ale sinelui şi ale dorului; cât despre piatră—o întristare de mult uitată se împrăştie la picioarele Sihastrului.

Zise el, în momentul în care observă fărâmele ca de ceramică amestecate printre sfărmăturile de piatră adunate pe jos:

“Păi, ar fi dintr-o vază spartă… pare-mi-se,” şi le pipăia cu vârful degetului, “şi totuşi, ce parfum interesant, aproape cunoscut; poate a fost un blid în care a stat odată o pară.”

the pebble’s soul. Her earring turned to whispers, at her neck locks splayed like bulrush and the last drop of stone released at her shoulder, left behind a purple blush. The pippin stone thus vanished, the night air rushed about her. But outside her rocky keep a lightning drenched horizon made a lodestone of the moon, and so too a quickening spread beneath her breast. The moon climbed higher still and pulled resolutely at her heart, that her shadow — her very shadow churned and sprayed hot foam and minerals.

At last her gentle heart burst into shards of self, and longing, and of the pebble a lost forgotten sorrow scattered at the Hermit’s feet.

“Why, it’s only broken pottery,” said the Hermit, who noticed the fragments among the grains of chiseled stone on the cave floor, “and yet how strangely fragrant; perhaps a common vessel, that one time held a pear.”

Cartea XI

De fiecare dată când Îngerul şi Sihastrul cădeau împreună, enigma lor sporea în diferite şi subtile feluri. De data aceasta, la primul curcubeu, zburară ca un şir inefabil pe un cer de un albastru marin uluitor, împrăştiind fâşii de culori care apoi s-au regrupat ca o făgăduinţă făcută cu patimă. Se prăbuşiră într-o mare minunată de un albastru abstract şi sclipitor, atât de tămăduitoare, încât sufletul Sihastrului (înţepenit într-un exoschelet ce aproape că

Book XI

Each time they fell together, the Angel and the hermit, the puzzle was magnified in slightly altered ways. This time they streamed across the sky of resplendent ultramarine on the occasion of the very first rainbow, diverting the colored bands into a trajectory that included part of one very important promise. They splashed down into a marvelous sea of such brilliant blue and intense curative properties, that the Hermit's soul, previously stiffened into an exoskeleton that

acoperise pe Înger pe de-a-ntregul), fu desprins cu totul, ca o peliculă translucidă, plutind apoi pe suprafața apelor. Sihastrul, avid după o gură de aer ca un marinar naufragiat, își făcu și își desfăcu sufletul mutilat de mii de ori, formându-l, împletindu-l în zeci de feluri, până când briza sărată îi mângâie fruntea neînaripată și trupul Sihastrului fu realcătuit. Privind de jur-împrejur după Înger, Sihastrul se scufundă rapid în căutarea vechiului său prieten. În zadar. Dintr-o dată însă, zări la mică distanță o corabie uriașă, ce se legăna fără noimă, cu pânzele dezumflate, de parc-ar fi fost izbită de forțe neînchipuite.

Sihastrul înotă mai întâi spre vas, dar renunță fiindcă i se păru că vasul din zare, care se clătina în față și-n spate scufundându-se, în curând avea să se piardă complet sub apa sclipitoare a mării neexplorate. Până să smulgă el obiectul din valuri, corabia nu se mai vedea nicăieri. Sihastrul se lăsă multe zile plutind în voia apelor, și în cele din urmă, își pierdu cunoștința, dar tot timpul ținând obiectul aproape de el. Pentru ca apoi valurile să caște domol, iar după un timp să-l arunce pe Sihastru pe nisipul ce-l aștepta.

Câteva zile, Sihastrul rămase cu fața în jos, pe o plajă străină, înroșită de razele soarelui și de vânt; atât de mare era tăcerea încât își auzea propriile oase trosnind. O pasăre roșie zbură pe deasupra ca o sărutare aruncată de pe peronul unei

nearly covered the Angel entirely, was lifted from every bonding point like a translucent film and promptly floated toward the surface. The Hermit, starved for air like a shipwrecked mariner folded and unfolded the stunned soul a thousand times, reefing it this way and that until the rush of cool air soothed the wingless brow and the hermit's body was restored. Looking in all directions for the some sign of the Angel, the Hermit quickly dove several times in search of the old companion, but to no avail. An object then appeared in sudden view near a mighty ship that listed despairingly as though having been heaved and battered by unimaginable forces.

The Hermit swam first toward the ship but then decided that the object, nodding as it sank, would soon slip beneath the shimmering surface of the anonymous sea. By the time the object was plucked from the folds of the water, however, the ship was now nowhere in sight. The Hermit drifted for many days, and eventually lost consciousness, but held fast to the object even so. The waves yawned gently at first before buffeting the Hermit to the waiting sand.

For several more days the Hermit lay face down on a strange shore that was beaten to a blush by sun and wind, and the silence was so great the hermit could hear the very rattling of bones. A red bird aloft sailed like a kiss thrown from a railway platform, carrying a stray morsel of

gări, ducând în ciocul ei o fărâmitură răzleață de hrană. Când se întoarse pe spate, gâfâind la fel ca întotdeauna, pasărea scăpă fărâma iar Sihastrul tuşi uşor, având încă obiectul strâns în pumnul alb, încordat, ce nu voia să-i dea drumul.

Ce era obiectul? O pungă de piele.

Conținutul?

Cinci aşchiuțe şi două pietricele.

Semnificația lor?

O împărăție.

Cum aşa?

Ei, cum aşa…

Sihastrul era tânăr, în putere, dar şi cu o ambiție uimitoare, priceput în a mânui cele mai primitive unelte, înzestrat din naştere cu arta imaginației şi a desenului. Cele două semne pe frunte se prelungeau mereu, iar nectarul fermecător picura ca zeama boabelor de struguri de soi în mâinile lui ținute-n cupă, pline de bătături de-atâta muncă. O sticlă adusă pe creasta valurilor se rostogolise pe țărm, azvârlită parcă din visul cuiva, şi în ea vărsă el nectarul cu multă grijă, până o umplu. Trasă în nisip cu o aşchie planul cetății şi le înfipse pe celelate patru în colțurile ce indicau palatul principal. Apoi sorbi din sticlă şi adormi. Când se trezi, cele patru aşchii se tranformaseră într-un ansamblu de clădiri, turnuri, biserici şi mănăstiri — o structură vastă şi nemaipomenită, foarte complicată, totuşi simplă, formând un

sustenance in its beak. When the Hermit rolled over and gasped in such a familiar way by now, the red bird dropped the morsel and the hermit barely coughed, the object, still secure in the white-knuckled hand that would not let go.

The object? A leather pouch.

The contents?

Five small sticks and two stones.

The meaning?

To build a kingdom.

But how?

How indeed.

The Hermit was strong, supple of limb, sturdy and plain but radiant in purpose, skilful with the most primitive of tools, gifted with the art of invention and design. The two marks on the forehead continued to weep the peculiar nectar that oozed like the robust juice of plump ripe Thracian grapes into cupped and steady hands, though calloused from toil. A bottle had washed ashore as though tossed from someone else's dream and into it the nectar was poured carefully until the bottle was full. The Hermit drew the plan of a fortress in the sand with one stick, and placed the remaining four in the corners that marked the main palace, then sipped from the bottle and fell asleep. After the Hermit awoke the four sticks had become now a framework of buildings and towers, churches and monasteries — a structure beyond

plan triunghiular cu grădini şi cu străzi. Apoi aşeză pietrele ce le avea în două colțuri opuse şi bău din sticla ce era la fel de plină ca la prima sorbitură şi adormi din nou. De data asta, când se trezi, cele două pietre se prefăcuseră în ziduri înalte, de culoarea mierii, şi umpluseră pe de-a-ntregul cadrul de lemn al cetății. Apoi Sihastrul turnă nectarul din sticlă în nisip şi amestecă bine, adăugând şi apă din mare, ca să facă țiglă pentru acoperişuri. Nisipul se făcu albastru din cauza apei; Sihastrul îl frământă bine, apoi formă pătrate, pe care le frământă şi le modelă după forma coapsei sale. Le lăsă să se coacă la soare.

Când termină, luă prima aşchie cu care desenase în nisip şi scrise pe malul izolat şi nemaivăzut următoarele cuvinte:

Fiecare bătaie de inimă,
un bob de strugure,
fiecare strugure, un pahar de vin,
iar fiecare pahar de vin,
o mare-n care stelele se scaldă.

Patru picături de ploaie,
fac zece cuie de aramă,
zece cuie, o împărăție unde
împăratul îşi paşte oile.

comprehension, intricate yet simple, lying in a triangular plane with gardens and streets. Then the Hermit set the stones in two opposing diagonal corners, drank from the bottle which was still full as at first, and slept once more. This time when the Hermit came to the two stones had transformed into vast high honey-colored walls that filled in the wooden framework. After this the Hermit poured the bottle of nectar into the sand and added sea water to make tiles for the roof. The sand turned blue from the water, was kneaded properly and then formed into squares, and after, pressed and shaped around the top of the hermit's thigh, then left to bake in the sun.

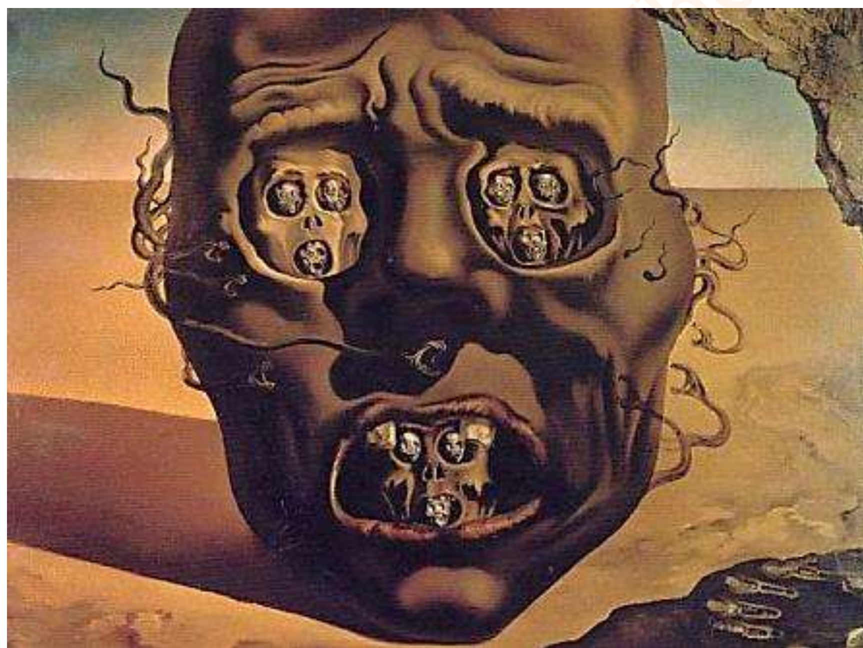
When it was finished the Hermit took the first stick that scribed the plan in the sand and wrote these lines on the strange shore:

Every heartbeat,
a grape blossom,
every grape, a glass of wine and
every glass of wine, a sea in which the stars bathe.

Four drops of rain make
ten brass nails, and ten brass nails,
a kingdom where the
king tends sheep.

O sclipire-a ochiului, o taină
scapătă ca mărgelele neînşirate,
fiecare mărgea, o lună mereu plină
sub lumina căreia dorm în
brațele tale încă o dată.
Apoi intră în mare.

A twinkle of the eye, a secret
slipped like unstrung beads;
every bead, a moon forever full
beneath whose light I sleep in
your arms once more.
and then walked into the sea.

Cartea XII

În clipa când am intrat în bucătarie am observat că dispăruse. El încercă să-şi ascundă fapta lăudând curăţenia din bucătărie, şi într-adevăr, era curată, dar de o curăţenie anormală, adică goală, atât şi nimic mai mult. Nu eram impresionată, oricum.

M-am dus cu sufletul spre masă, lângă chiuvetă, pentru a vedea mai bine lucrurile. Da. Dispăruse, era clar. Şi alte lucruri dispăruseră — un dulăpior pentru mirodenii de la mama, sticluţe cu fel de fel de seminţe pulbere, rozmarin pisat, cimbru-*garfunkelzit*, frunze de dafin uscate, tari şi fără margini, şi rădăcină uscată de pătrunjel, mai mult galben decât verde. Nişte frunzuliţe aspre. Totuşi, erau cadou de la mama. Lipseau. Şi cutia pentru pâine care era, drept să spun, prea mică pentru o pâine normală, şi-n plus se şi deschidea cu greu. Pusesem în cutie tot felul de prostioare — pungi pe care le împăturisem frumos în caz c-aş avea nevoie de ele, deşi nu se ivise o astfel de ocazie. Lipsea şi asta. Da, e-adevărat că nu-mi aminteam câte unelte stăteau într-un borcan ca un buchet cu tulpini de lemn şi de oţel, uşor înclinate, ca un mănuchi de flori într-o vază ţărănească. Nici una nu mai era. Îmi părea rău mai ales după lingurile de

Book XII

I noticed she was missing[stolen] the minute I walked into the kitchen. He tried to hide the deed by bragging about how clean it was, the kitchen, indeed it was, but the empty kind, so I wasn’t impressed.

My heart walked over to the counter next to the sink to have a better look. Yes, she was gone, alright. Other things were missing too — a spice rack from my mother, with full bottles of pulverized seeds and slivered rosemary and garfunkeled-thyme, stiff warped bay leaves with missing pieces and faded stubble of parsley, more yellow than green. Spiky cloves. But even so, it was a gift from my mother. Gone. And the bread box that was too small for serious bread, whose door stuck besides. I used to put silly things in there like tiny brown bags I had folded neatly in the event that I would need such a bag, but never actually did. Also gone. It’s true I couldn’t remember just how many utensils stood like a slanted bouquet with wood and stainless steel stems in a stout ceramic vase, but the spoons — those worn wooden spoons, the smooth handles that loved the touch of my grandmother’s fingers when she wrote stew, or scribbled

lemn — cu cozile lor netede de-atâta folosire; ele cunoscuseră cu mare drag atingerea bunicii mele când amesteca ea în tocăniță, de parc-ar fi scris cu lingura de lemn, compunând versuri aromatice din făină împrăştiată în untdelemn încins, cu usturoi tocat mărunt; linguri care se rezemau una de cealaltă în vaza aceea de ceramică. Dispăruseră toate. Ochii mei mutau din cale un burete galben, pătrat la fel ca şi chiuveta, cu suprafața ei mată. Peretele lucea sub privirea mea. Mai mult decât evident că ea nu mai era.

"Ungurii sunt curați," se mândri el pe un ton impunător.

Nu-mi aduceam aminte să fi fost vreodată mai cald de-atât în iulie ca atunci. Aerul era apos, plin de molecule ca icrele, făcându-mi pielea grea de sudoare.

"Unde e—"

"Nu ştiu. E curat. Am făcut totul curat, nu vezi?"

"Dar unde e—"

"Ungurii sunt curați. Când eram copil, mereu făceam curățenie şi tocmai mama mea, ea însăşi curată, mă credea un ciudat fiindcă tot timpul făceam curat. Vezi tu ce frumos arată? E *curat*."

Avea dreptate mama lui.

Se întoarse cu spatele. Nu răspunse. Nu văzuse că sufletul mi-era pe masă, în fața lui nu observase nici ochii mei plimbându-se pe pereți. Mi-am luat restul ființei şi-am plecat

sifted flour into hot oil with minced garlic, propped one against the other in that ceramic pot — not there. I moved aside with my eyes the indifferent square sponge and the sink with the dull blameless finish; the wall shined as my eyes rolled across it, so now it was obvious that she was simply not there.

"Hungarians are clean," he said with magnificent tone.

I can't remember a more oppressive heat in July. The air was mushy, the molecules like invisible fish eggs clumping against my skin, making me heavy with despair[sweat].

"Where is—"

"I don't know. It's clean. I made it clean, see?"

"But where—"

"Hungarians are clean. When I was a child, I was always cleaning and even my mother, who was also very clean, thought I was strange because I was always cleaning. See how nice it looks? *Clean*."

His mother was right.

He turned away. He did not answer. He did not see my heart on the counter, or my eyes on the wall. I took the rest of me and went looking in a loud sort of way.

să o caut mai departe.

"Am pus-o pe acolo pe undeva," zise el de parcă spunea un lucru mare, arătând cu degetele lui cărnoase aiurea, către o cămăruță mică, dincolo de bucătarie.

Am zărit dulăpiorul cu mirodenii, ascuns alături de o cutie de lemn pentru pâine, amândouă răsturnate într-un carton. Ea, însă, nu era printre ele.

"Poate am aruncat-o," adaugă cu un glas atât de gol încât produse un ecou în pieptul şi-n orbitele ochiilor mei. *Tocmai pe aceea o aruncase.* Un miros de acră blasfemie făcu mici rotocoale putrede în aer.

Era într-o marți după-amiază, semn că tot gunoiul ce fusese dus în stradă cam la 30 de metri de casă clocotise sub soarele fierbinte toată ziua. Urăsc enorm gunoiul pentru că ratonii umblă mereu prin el, şi culeg avizi mizeriile, făcându-mă să-mi pierd vremea să-l greblez de pe jos, să adun mereu resturile de ambalaje murdare şi cojile de legume azvârlite ici-colo la loc în containerul mare. Iar mirosul….

De data asta era şi mai neplăcut. Temperatură înăbuşitoare, umezeală groaznică. Auzeam camionul de gunoi la mică distanță aşa că nu aveam prea mult timp la dispoziție. Îmi simțeam inima şi ochii uitându-se înapoia mea prin geamul de la bucătărie. I-am lăsat în urmă ca pe nişte copii ce trebuie protejați când le spui, "Stați acolo."

"I put it over there. Somewhere," he said, as if giving a grand speech, pointing his thick fingers in the direction of a tiny room off the kitchen.

I saw the spice rack and bread box huddled together in a cardboard box but she wasn't with them.

"Maybe I threw it out," he added with such hollow intonation that it echoed in my chest and eye sockets. *It.* And a smell like blasphemy made rancid curls in the air.

It was Tuesday afternoon, which meant the garbage that had been hauled to the street some 400 feet away had been simmering in the hot sun all day. I hate garbage with an unusual zeal because the raccoons routinely get into it, gleaning the sordid contents with wild abandon, which means I am forced to spend time with it — the garbage, raking it, flicking the far flung particles of stained wrappers and dead vegetable peelings back into the can. And the smell…

This was different, however. It was 96 degrees and muggy. I could hear the garbage truck a short distance away so I hadn't much time. I could feel my heart and my eyes looking after me from the kitchen window. I left them behind the way you do children who need to be protected when you say "Wait here."

Fuseseră patru containere mari de plastic aliniate la marginea drumului. Când am deschis primul capac ars de soare, m-a izbit în față un miros rânced, cald.

Am început să respir pe gură ca să-mi salvez plămânii, şi mirosul s-a dus tocmai în burtă, ca şi cum puteam păcăli mintea să creadă ca mirosul urât nu exista, tocmai prin faptul că evitasem să-l inhalez. Am scormonit la repezeală prin putoarea fructelor borşite ce fermentau acolo împreună cu rămăşițe de roşii stricate. Nu avusesem timp nici să-mi iau mănuşi sau cel puțin o lopată—orice, ca să nu trebuiască să dau la o parte mizeria cu mâna. Dar nu aveam decât mâinile la dispoziție. Bun.

Nu am găsit-o.

Am deschis al doilea container care era oricum mai uscat, dar la fel de scârbos. L-am golit pe jumătate în primul, scormonind gunoiul ca ratonii ce mă enervau. Din nou nimic.

Al treilea container era umed şi dezgustător, coji moi de pepene, semințe veştejite (aveam şi o porumbiță, Noah, de-aceea atâtea semințe), care se lipeau de degete, hârtii năclăite într-o substanță vâscoasă. Trebuia să fie în ultimul. *Ea.*

Oare la ce naiba se gândise el? Cine-ar mai face aşa ceva? Eram neîncrezătoare, dar şi jignită, însă mai mult tristă decât jenată, mai degrabă jignită decât supărată. Am

There they were, four large rubbish cans in a neat row along the side of the road. When I lifted the flaccid plastic lid off the first one a burst of stagnant warm putrid air hit my face.

My nose diverted the function of breathing to my mouth as if to spare my lungs the sickening odor, so the noxious fumes dove straight to my stomach, as if I could fool my own brain into thinking the stench didn't exist, simply because I had bypassed the olfactory. Quickly I hunted through the smelly foam gurgling from sagging fruit and rotting tomatoes scraps. I hadn't had time to bother with gloves or even a shovel—anything but my fingers. Fingers it was. I didn't find her. I opened the second can and it was drier, but no less disgusting.

Half I emptied into the first, sifting through the refuse like the raccoons that vex me. Nothing.

The third can of garbage was wet and ugly, soft deformed rinds of melon, withered seeds (I had a dove named Noah), sticking to my hands, papers damp with condensed swill of mingled juice and slime. She must be in the last one. *She*.

What was he thinking? Who does this kind of thing? I was incredulous, but I was hurt too, yet more sad than hurt, more hurt than angry. I rummaged through the fourth can of

scormonit al patrulea container, iscându-mi greață şi frisoane în tot trupul.

Acolo, jos, la fund, sub nişte oase de găini storcite, se afla iconița cu Maica Precistă pe un lănțişor cu un peşte mic. Ar trebui să explic ce e cu peştele. Când fiii mei erau mici am avut un acvariu şi pusesem nume fiecărui peşte. Eu alesem *Lucky*. Mai târziu, după ziua mea, băieții mi-au cumpărat o momeală pentru pescuit, spunându-mi că era "un peşte norocos". Aşa că am scos cârligul şi o purtam la chei. De-a lungul anilor am primit la fiecare zi de naştere sau la vreun alt eveniment important, un peştişor la fel, aşa că în scurt timp au ajuns peste tot, agățați de diverse lucruri mai mult sau mai puțin valoroase. Întâmplarea a făcut să am un lănțişor mai lung şi încă un peştişor tot aşa, mai lung. Stătea atârnat într-un cui pe peretele din bucătărie fără nici o semnificație deosebită, până când i-am pus şi o iconiță de argint. L-am mutat la geamul de la chiuvetă fiindcă petreceam multă vreme spălând vase. Icoana cu Maica Precistă, Pruncul Sfânt şi peştişorul norocos au stat mulți ani în acel cui. Să explic ce era cu iconița.

Icoanele sunt unice pentru creştinii ortodocşi, care, spre deosebire de catolici, nu permit statuile ca obiecte de cult (sunt şi alte deosebiri, însă nu au vreo relevanță pentru povestirea de față). În schimb, ortodocşii venerează icoanele, care sunt chipuri sfinte sau reprezentări într-un spațiu dublu

garbage, feeling nausea in my mind and a burning in my bones; there, at the very bottom beneath some gnarled chicken bones was my icon of the Virgin Mary on a long key chain with a fish. I should explain the fish. When my sons were young we had a little aquarium, and gave names to all the fish. I chose Lucky. For my next birthday they bought me a fishing lure and said it was a "lucky" fish. So I removed the hooks and wore it on my key chain. Over the years I received many more lucky fish so that in a while they were everywhere, attached to things of importance, or not. It happened that I had a very long key chain, and a very long lucky fish that I put on it. It used to hang on a nail on the wall in the kitchen, important unto itself, until one day I put a silver icon on it too. Then I hung it on the kitchen window over the sink, because I spent so much time there. She had been there for years, the Madonna, with the Child, and the lucky fish. I should explain the icon.

Icons are particular to Orthodox Christians who, unlike the Catholics, do not permit statues as objects of veneration. Instead they venerate icons, which are sacred images or representations in two-dimensional space. They are flat. Like paintings or pictures. They are holy and as

dimensionat. Sunt plate, ca tablourile. Sunt sfinte şi apar atât în casele credincioşilor cât şi în biserici. Icoanele sunt *scrise*, nu desenate. Scrise. Primele au fost descoperite în catacombe unde s-au ascuns primii creştini persecutați, în secolul I. În pofida a două perioade istorice de iconoclasm, a căror intenție a fost să distrugă dinadins toate icoanele, ca şi când erau idoli păgâni, aceste lucrări magnifice au jucat un rol de seamă în credința ortodoxă; unii zic că aceste icoane sunt ferestre înspre rai, chipuri tăcute prin care credincioşii pot veni în legătură cu divinul. O legendă frumoasă despre originea icoanelor apare în povestea Veronicăi, femeia care a şters fața lui Hristos cu basmaua ei în timp ce El ducea crucea în spate. Amprenta feței lui Hristos a rămas imprimată pe basma. Altă istorie povesteşte despre Prințul Avgar, suferind de lepră, Care Îl rugase pe Hristos să vină la el să-l vindece de boală, însă se apropiau patimile Lui şi nu mai putea pleca; astfel, Hristos şi-a şters fața cu o bucată de pânză şi i-a trimis-o bolnavului. Această pânză a devenit vestitul Mandilion, adică icoana nefăcută de mâini omeneşti. Mai mult, Sfântul Apostol Luca era medic şi pictor, iar primele icoane cu Fecioara Maria au fost atribuite lui. Un călugăr pe nume Sofronie a descoperit două icoane ale Sfântului Apostol Luca într-o peşteră la Soumela. Desigur, nenumărate miracole sunt atribuie icoanelor de-a lungul istoriei, în lumea întreagă, însă fiecare icoană este la fel de importantă ca şi

commonplace in Orthodox homes as they are in churches. Icons, regardless of the medium — are "written", not painted or drawn. Written. The first ones appeared in catacombs where persecuted Christians hid in the 1st century. Despite two periods of iconoclasm which moved to destroy icons as if they were idols, these magnificent works have an important role in the Eastern Orthodox faith; they are, some say, windows to heaven, silent images through which the faithful can connect to the divine. One legendary origin for the icon is the story of Veronica, a woman who reputedly wiped the face of Jesus with her veil as he carried his cross. The image of Christ's face was left in the cloth. Another story tells of Prince Avgar who suffered from leprosy. He had begged Jesus to visit him and heal his infirmity, but the Passion was at hand, so Jesus wiped his face with a cloth and sent it to the prince. This became the celebrated Mandylion — the icon not made by human hands. Besides this, St Luke was a physician and a painter, and the first icons of the Virgin Mary were attributed to him. A monk named Sophronios discovered the two icons painted by Luke in a cave at Soumela. Of course countless miracles are attributed to icons spanning history and the world over, but each icon is no less than another. They are not, however, aesthetic works of art—they are more than this. St. Veronica's Veil and the Mandylion were lost and the prospect of losing my little icon loomed as devastating to me.

celelalte. Totodată ele nu sunt numai lucrări estetice de artă — sunt mai mult de-atât. Vălul Sfintei Veronica şi Madilionul s-au pierdut şi ideea de a-mi pierde acum iconiţa mi se părea la fel de îngrozitoare.

O scosesem din gunoi exact cum ai smulge un copil din apa în care se îneacă. Dacă vreodată mi-am închipuit că Fecioara mi-a vorbit, atunci a fost, numai că m-am temut de reproşurile Ei. "Cum ai putut să-i laşi să-mi facă una ca asta, copile?" (Şi, preţ de o secundă, mi-am închipuit şi că mi se adresează cu un apelativ plin de candoare, apoi însă mi-am dat seama că probabil se referea la Fiul ei). Se mai întâmplă, din când în când, ca o icoana să plângă, dar n-am mai auzit să şi vorbească. De-aceea gurile sfinţilor sunt întotdeauna închise. Şi de aceea oamenii nu sunt sfinţi.

Când m-am întors în casă, mi-am liniştit sufletul şi ochii ce până atunci fuseseră atât de îngrijoraţi şi plânşi de emoţii încât de-abia şi-au revenit.

El era altundeva.

Au trecut ore întregi până ce-am putut să dau ochii cu el. Am pus-o pe Fecioara cu Pruncul Sfânt şi peştişorul cel norocos înapoi la locul lor la fereastră şi după aceea am făcut o baie fierbinte.

"Cum de-ai fost capabil de una ca asta?" l-am întrebat când l-am văzut mai târziu în aceeaşi seară.

Glasul mi-era grav. A stat în faţa mea, fără a schiţa

I pulled her from the rubbish the way one would pull a drowning child from the water. If ever I thought the Virgin would speak to me, it was then, but then I feared her reproach: "How could you let him do this to me, my child?" (And for a split second I imagined she was adding a tender appellation to me, before I realized she was probably referring to her son). Icons have been known to weep, but they never, ever speak. This is why the mouths of figures in icons are always closed.

When I got back to the house I collected my heart and eyes that were by now so anxious and swollen with emotion they scarcely fit back in their usual places.

He was elsewhere.

Hours passed before I could even bear to look at him. I restored her to her place by the window and took a long shower. When I saw him later that evening, I said,

"How could you do such a thing?"

My voice was hard. He stood before me absent of

vreun gest familiar. Părea complet gol înlăuntrul lui şi ciudat din cale-afară. L-a simţit pe Dumnezeu tremurând în adâncul meu şi dintr-o dată un nor de praf s-a lăsat, ca un blestem, peste ungurul iconoclast.

După câteva luni am aflat că mi s-a făcut dreptate şi că ungurului i se refuzase azilul politic şi fusese deportat la Miercurea-Ciuc — asta după ce pierdusem 10 ani cu avocaţi şi prin procese la tribunale. Totuşi, aproape ca un ritual practicat mai mult din nevoie, aruncam zilnic cu săgeţi în fotografia lui pe care o aveam pe tabla de *darts*. Era o poză mică pe care nu o pusesem drept în mijloc, ci tocmai în zona unde ţinteam eu de obicei. Avea o mulţime de găuri mici, pretutindeni. Şi totuşi, parcă nu erau destule.

După doi ani, într-o noapte rece, am primit un telefon cu totul neaşteptat.

"Janos e mort," spuse omul.

M-am uitat la iconiţă.

"Cum?"

"Tu l-ai trimis la moarte," zise omul acum mai tare, cu duşmănie.

"Ce s-a-ntâmplat?"

"S-a spânzurat. L-a găsit mama lui în grajd."

Era cu trei zile înainte de ziua lui.

Ce tembel, Doamne iartă-mă!

Când i-am povestit fiului meu că Janos murise, el a

anything familiar. He seemed abundantly vacant and queer. I felt God shudder and a dust settled upon the obsessively clean Hungarian iconoclast like a curse.

I felt a wee bit vindicated only months later when I heard he had been deported, this, after a ten-year dalliance with immigration and appeals lawyers. Still, I continued to throw slender pointed missiles at his picture on my dart board. It was a small picture that I offset intentionally from the bull's-eye on account of the small target and my inferior aim. Plenty of holes, though. There weren't enough holes even so.

Two years later on a cold-cold night I got a most unexpected phone call.

"Janos is dead," said the man's voice.

I looked at the icon.

"What?"

"You sent him to his death," the man said with a thick angry voice.

I looked at the dart board.

"How?"

"He hanged himself. His mother found him."

He was three days shy of his birthday. What a pathetic jerk. When I told my son that Janos was dead, he said, after

răspuns după câteva clipe de gândire:

"Ce-ar fi fost dacă o săgeată uriaşă l-ar fi străpuns într-o zi, pe când se plimba pe stradă? Ar fi fost o chestie, nu crezi?"

Amuzant. Adică nu prea. De fapt, da, amuzant, ca un desen comic. Încercam să regret faptul că ţintisem cu săgeţi în fotografia lui în fiecare zi, timp de un an de zile. Într-un final, am scos poza găurită şi am aruncat-o în foc cu toate celelalte poze cu el pe care le-am găsit. În fine, nu puteam să mă împac cu ce se întâmplase. Niciodată nu am putut suferi sinuciderea, mai ales că este o formă laşă de a transpune povara ta altcuiva. Cinci ani aveau să treacă până să visez că el îşi înfigea degetele în pieptul meu, parcă să-mi scoată inima cu totul. M-am trezit gâfâind după o gură de aer.

Şi tuşeam puţin.

Am ieşit afară aşa cum mi-e obiceiul ca să-mi împrospătez mintea şi să mă uit la lună. La început am fost atât de tulburată de vis încât colindam constelaţiile, una câte una, confuză. Dar cerul părea ciudat. Un ansamblu asimetric de stele lucea intens in jurul Stelei Polare, cum nu mai văzusem niciodată. Ca să vezi. Apoi luna se scurse într-o ceaţă deasă, ca o gustare, înainte de-a fi înghiţită de-un nor cenuşiu. Constelaţia fulgeră formidabil direct în centru, apoi se făcu nevăzută.

collecting his thoughts,

"Wouldn't that be something if it a big giant dart just happened to run him through as he was walking down the street? Wouldn't it?"

Funny. Well, maybe not so much. Actually, it was. Funny, I mean, like a Farside comic. I tried to make myself feel guilty that I had thrown darts at his picture every day for a year. I simply took his picture down and burned it in a roaring fire, with every other picture I could find of him. Still I could not reconcile the matter in my conscious mind. I never could abide suicide especially because it's such a cowardly way of passing on your burden to someone else. Five years would pass before I would dream he was digging his fingers into my chest and I woke up gasping.

I coughed a little too.

I went outdoors as I frequently do to clear my head and gaze at the moon. At first I thought I was so shaken from my dream that I was confused as I visited the constellations, one by one. But something was disconcerting about the sky. An asymmetrical cluster of stars shone brightly near the North star, resembling nothing I'd ever seen on a sky chart. Imagine that. Then the moon melted into a haze like an aperitif before being swallowed completely by a bone-grey cloud. The strange constellation blazed with light at its center, then vanished into the darkness.

Al naibii ungur. Se distra pe seama mea că nu mă săturam niciodată să privesc luna.

"Nu înțeleg la ce te uiți, zicea el, disprețuitor. Nu ştii că e aceeaşi lună ca întotdeauna? Nimic nou. E-aceeaşi."

Bineînțeles că în română suna mai înjositor; pentru că vorbise în română, limba pe care o vorbisem noi doi întrucât eu nu ştiam maghiara (de fapt am încercat s-o învăț, am şi scris o poezie în ungureşte pe care am pus într-o sticlă goală ca el s-o găsească; vai, ce proastă eram). Cât despre ungureşte, culmea evangheliei lui Janos cere să *fii* ungur ca să meriți privilegiul de a vorbi ungureşte. În fine, nimeni nu doreşte să fie ungur, în afară de unguri, aşa că am renunțat complet la limba lor. Se născuse în Transilvania, deci era foarte amărât din cauza traiului de care avusese parte ca minoritate, în loc să fi fost mare moştenitor al Imperiului Austro-Ungar (care la rândul lui impusese limba maghiară românilor). Aşa se cucereşte un popor; prin limbă.

Damned Hungarian. He used to make fun of me because I never tired of looking at the moon. He would say in that offhand way,

"I don't know why you find the moon so interesting. It is the same thing, the same moon, all the time, nothing new about it. The same."

Of course it sounded even more deprecating in Romanian, which is what we spoke to each other since Hungarian was inaccessible to me (oh, I tried to learn it, I even wrote a poem in Hungarian that I had slipped into an empty bottle for him to find, but as far as languages go, it is exclusive to the point that to speak it, you must also *be* Hungarian. Let's just say that the rules of grammar, the sound of the words, the complexity of all the nuances reserved for initiates is simply not worth the trouble. Nobody wants to be Hungarian, except Hungarians). But he hailed from Transylvania (after it had been returned to Romania from the Austro-Hungarian Empire); this meant he was a bitter Hungarian, displaced by post-World War II allied powers and cartographers, so Romanian was now compulsory (just as Hungarian had been for Romanians once). My grandparents used to speak Hungarian because they had to; their names were changed, the names of their towns and villages were changed — that is, afterall, how one conquers. By language.

Bunicul meu, Iosif Panti, a murit înainte ca eu să mă nasc, dar mi-l amintesc perfect. Îl văzusem într-o zi în grajd, îmbrăcat în costum închis, stând lângă maşina roşie de tuns iarbă. Maşina era veche, fără motor, cu lame arcuite pe orizontală, îndoite şi răsucite elegant în jurul unei axe. Când o împingeai, lamele se învârteau scoţând un "r" pronunţat. Bunicul stătea liniştit, tăcut. Nu aveam decât vreo patru ani, dar fără îndoială, era el. Nu ştiam ce înseamnă faptul că el stătea tocmai lângă maşina de tuns iarbă. Dar în timp ce mă privea în tăcere, stăteam ghemuită şi curăţam iarba moale şi unsuroasă de pe lame. Mai făcusem o astfel de prostie când sora mea mai mare mergea cu o bicicletă cu rotiţe de sprijin în spate (roata din spate era sprijinită de încă două mai mici în ambele părţi ca să nu-şi piardă balansul. Soră-mea dăduse peste o mică groapă direct sub roata principală, iar pământul de sub roţile de sprijin era puţin mai ridicat. Efectul a fost că roţile de sprijin ţineau bicicleta în mers, numai că roata principală putea totuşi să se învîrtă liberă. Eu, întrigată de bicicleta imobilă, mi-am băgat degetul între spiţe ca să curăţ uleiul moale şi negru de pe ele. N-am nici o explicaţie. Fireşte că sora mea s-a pornit să dea din pedale, ciopârţindu-mi degetul, încât am avut nevoie de şapte copci. Probabil ca m-aş fi tăiat şi mai rău atunci pe lama de maşină de tăiat iarba, dacă nu era bătrânul să mă apere de-o prostie asemănătoare cu nenorocirea cu bicicleta. Oricum, când m-am maturizat,

My grandfather, Iosif Panti, died before I was born but I remember him vividly. I saw him in the garage one day dressed in a dark suit, standing by the red lawnmower, the old-fashioned kind without motors and pull cords. It had gently bent blades, whose ends were offset in opposite ends of the horizontal carousel between two rubber wheels that cut the grass off at the knees. It whirred like subtle rolling *r* sounds off the tongue, and there he stood, my grandfather. I couldn't have been more than four — but it was him alright. He didn't say anything, probably because he didn't want to frighten me, so he just stood there, watching me as I ran my little finger along the edge of the lawnmower blade to clean the oily green gunk off of it. I did the same thing on a bicycle spoke one time. My sister was riding her bicycle with training wheels, and a depression in the pavement, straddled by the training wheels, prevented the back wheel from touching the ground. This allowed my sister to peddle madly while remaining stationary. When she had stopped pedaling, I noticed the oily black gunk on the spokes so naturally, I ran my little finger over the spoke when the wheel had come to a stop. All of a sudden my sister resumed her cycling and mangled my finger seven stitches worth. Most likely I would have cut myself deeper on the lawnmower blade too had my grandfather not been standing there, looking at me as though I were about to do something stupid, which I did. When I

am făcut rost de o maşină de tăiat iarba în speranța ca poate bătrânul ar veni din nou. Îi simțeam lipsa nespus de mult fiindcă l-am văzut doar o dată.

Eu cu ungurul, în orice caz, comunicam pe româneşte, cu toate că pentru el era o limbă artificială. Oricum, el n-a primit prețioasa şi mult dorita permisiune de şedere în America.

Însă constelația aceea era interesantă — lucru cum nu se poate mai ciudat… Ce-a putut să însemne? Şi dacă aş spune că ştiu ce însemna? Deocamdată rămâne de aflat, dar o ceață deasă se aşternuse peste lună, ca o pată îngrozitoare. Bunica mea zicea adesori că ceața pe lună prezice ploaie. De fapt, dacă nu mă-nşel, în noaptea aceea chiar a stat să plouă.

grew up I acquired such a lawnmower in the hopes that my grandfather would show up again. I missed him terribly, having seen him just the one time.

The Hungarian and I, in any event, communicated in Romanian, and that meant very little, because it was an artificial language for him, while I was quite at home in it. Anyway, he didn't get the green card he was after.

But the strange constellation — that was perfectly weird. What could it mean? What would you say if I told you that I know what it means? Anyway, a thick haze spread like a stain over the moon. My grandmother would say that whenever the moon is hazy it means rain. Come to think of it, on that particular night, it did feel like rain.

Cartea XIII

Pe măsură ce se înălța tot mai sus, demențial, Îngerul tremura tot mai tare, pe când eu, neavând o formă corporală, ca să zic aşa, aveam senzația că sufletul-mi se dezlipea de pe golul lui întreg, rostogolindu-se înapoi către esențele originare, întorcându-se împotriva vântului fenomenal de puternic din spațiu. El se îndreptă spre gaura din bolta cerească, cu sufletul meu prins în pene ca o dantelă captivă între scaieți. Când să intre pe gaură, îşi strânse aripile pe lângă trupul lui ars de zborul mântuirii şi înşfăcă puternic o parte din sufletul meu rupt şi plat care, din fericire, era cam tot miezul sufletului, adică partea cea mai pură şi mai densă. Restul sufletului îmi fusese abandonat şi împrăştiat ca un puf de păpădie prin largul universului.

Într-o izbucnire mântuitoare Îngerul intră pe gaură în viteză, încetinit doar de rămăşițele mele pământeşti atârnând după el ca o paraşută zdrențuită. Se tăvăli, se rostogoli, se dădu peste cap scrijelind firmamentul cu o grație nebunească, înlocuind tihna de mult înrădăcinată acolo cu o pulbere albastră şi cu fel de fel de particule mistice, oprindu-se impunător tocmai la picioarele marelui

Book XIII

The Angel shivered as he sped higher and higher like a madman, while I, having no corporeal form to speak of, felt my soul peeling away from his immense and naked form, rolling backward on my essence, turning my soul inside out against the phenomenal wind shear of space. He made for the hole in the floor of Heaven with my soul caught on shoots of featherless quills like chiffon snared by nettles. On his final approach he pulled his wings taut against his body now singed with fiery flight and clasped over part of my torn and matted soul which, fortunately, totaled the center of my soul, the purest, densest part. The rest of it was forsaken and dispersed like dandelion fluff across the universe.

In a burst of redemption the Angel plowed through the hole, slowed by my ragged remains billowing behind him like a forlorn parachute. He rolled, somersaulted; he tumbled, furrowing the firmament with reckless grace, displacing a long established serenity with blue-white dust and tufts of mystical particles, skidding to a magnificent halt at the very feet of the great God. He lay there in a tangled

Dumnezeu. Aşeză în faţa Lui, într-o pânză încâlcită de fire şi fibre, fâşii din sufletul sihastrului, întinse de la aripile lui împestriţate până la intrare, pe mii de cioturi de pene.

"Arăţi ca vai de capul tău," zise El într-un final, pe un ton foarte cumsecade. "Sincer să fiu, m-am aşteptat la o intrare ceva mai elegantă după atâtea încercări."

"Iartă-mă, Doamne, " se bâlbâi Îngerul, tremurând şi cercetându-şi penajul retezat şi încă fumegând de la intrarea făcută, trăgând uşor de ici, de colo firele răzleţe ale sufletului Sihastrului, care emiteau note muzicale precum corzile harpei rupându-se când sunt prea încordate. "Gaura aceea parcă tot mai mică şi mai strâmtă se face."

"Ei, şi?"

Îngerul se jenă. Dumnezeu era tulburat. Din nou. Se uită ameninţător la Mihail anticipându-i reproşurile obişnuite. Rafael, însă, plecă ochii adânci ca întotdeauna şi zise încet:

"Aduc fusul."

Fusul uitării era o soluţie binecuvântată pentru starea tragică a Sihastrului. Fiecare fir ce putu fi recuperat din sufletul lui fu adunat cu mare grijă pe fus până se făcu precum un fuior mare şi alb străpuns de un băţ. Apoi Dumnezeu a rostit o rugăciune peste sufletul Sihastrului tors ca nou, scuipând asupra lui ca să nu-l deoache nimeni şi ca să fie vindecat de orice boală şi scăpat de orice sabie sau foc sau

web of filament and fiber, strands of the Hermit's soul stretched from a thousand crushed and splintered quill stalks on his mottled wings back to the point of entry.

"You look like hell," He said, finally, in a matter of fact sort of way. "Honestly, I expected a more triumphant entrance after so many, many times."

"Forgive me, Lord," stammered the Angel, shivering and inspecting the embarrassing stubble that was still smoking, pulling gently at the strands of the Hermit's soul that popped in different tones like harp strings that snapped when they are wound too tightly. "That hole seems to get smaller and smaller".

"Indeed."

The Angel was humiliated. God was annoyed. Again. He anticipated Michael's rebuke and squinted ever so slightly in his direction. Raphael bent his head in his generous fashion and said quietly,

"I'll get the spindle."

The spindle of forgetting was a merciful solution to the Hermit's tragic state. Each recoverable strand was carefully wound around the spindle until it looked like a brilliant white cocoon with a stick running through it. Then God spoke a prayer of enchantment over the Hermit's newly spun soul followed by the traditional *ptui-ptui* (ritual spitting), to keep evil at bay and heal the Hermit of all

potop. Zise apoi către Rafael:

"Vezi să aibă unde să se odihnească în pace, unde nu este nici întristare, nici suspin."

Rafael îl duse pe Sihastrul învelit ca într-un giulgiu pe o coastă izolată cu foarte puțină vegetație şi un promontoriu care privea înspre marea liniştită. Urcă foarte sus pe stâncă şi culcă fusul cu grijă, ca să nu se vadă. Apoi picură peste sufletul Sihastrului mir şi balsam, aprinse o lumânare şi o puse lângă el. De deasupra sufletului învelit mai smulse câteva şuvițe şi le frecă între degete deasupra flăcării iar acestea se aprinseră într-un smoc de fum, răspândind în jurul Sihastrului un parfum plăcut.

"Asta îți va pecetlui şederea tainică până-ți va veni ceasul Învierii. Nimic nu te va atinge până atunci. Dormi."

Mai târziu fusul se prefăcu într-o coastă de lemn, iar coasta în membre, iar membrele în picioare şi mâini lungi, înguste. Sihastrul încă dormea. Dar în timp ce organismul i se dezvolta adânc în sufletul tors, cochilia sclipitoare se încorporă în interiorul pieptului şi al spatelui Sihastrului, ca o armură de fildeş peste cămaşa de zale. Când se trezi Sihastrul, lumea era în război.

Un război cu-adevărat îngrozitor. O cetate puternică cu ziduri de culoarea mierii, şi 370 de turnuri se înălțaseră deasupra unei mări de marmură, în vârful unui triunghi care

manner of affliction. He said to Raphael,

"See that the Hermit has a quiet place to rest."

Raphael took the Hermit to a secluded coast with sparse vegetation and a peaceful promontory that overlooked a tranquil sea. He climbed high onto the rocky outcroppings and laid the spindle out of sight, out of curiosity's reach. He drizzled oil and balsam over the Hermit's soul then lit a candle, which he set beside it. At the very top of the wrapped and bundled soul he twisted a few strands loose and rubbed them between his fingers over the flame so they made a crisping noise that further produced a fine wisp of smoke that dispersed a wondrous fragrance all around the Hermit.

"This will seal your sojourn until the appointed time. No harm will come to you."

The spindle slowly gave way to a wooden spine, and the spine to limbs and limbs to long slender hands and feet and all the while the Hermit slumbered. But as the organism formed and developed inside the spun soul, the brilliant white shell merged into the contours of the Hermit's back and chest, like ivory armor over ivory chainmail. When the Hermit awoke, the world was at war.

And a bloody war it was indeed. A mighty fortress with honey-colored walls and 370 towers rose above a marble sea at the apex of a great triangle that defined a city

demarca un oraş sub asediu. Bătălia fu înspăimătoare, cu distrugeri inimaginabile, cumplite — măcel, surpare, chin şi sacrificiu. Trădare. Prădăciune. Şi pe măsură ce bătălia se intețea, sângele se revărsa în şiroaie de roşu-aprins, vărsându-se în pârâuri şi mai aprinse, iar pârâurile se deschideau în lacuri cinabrii. Sihastrul străluci mai întâi alb, apoi argintiu; misiunea fusese clară, dar şi pură: să adune toate cuvintele câte pot fi adunate într-o singură privire. Rămaseră doar două cuvinte pline, întregi, în toată lumea—credință şi întristare — împreună cu multe alte fragmente care umplură o punguță mică de piele. Prin aerul plin de fum usturător, ca acela cutremurător care se iscă prin anihilarea ființelor scumpe, a papirusurilor antice şi a relicvelor, Sihastrul o zări pe ea: *Vlahernitissa* şi o apăsă pe pieptul lui de fildeş, transportând-o acolo, după care o desprinse. Repede, fără să mai arunce vreo privire peste umăr, se îndepărtă spre zidul de culoarea mierii, care cobora drept în jos până la apă, pentru ca apoi să țâşnească în marea de marmură ca o stea căzătoare.

under siege. The battle was fearsome, devastating, replete with carnage and spoil, valiant strife and sacrifice. Betrayal. And plunder. As the battle throbbed, blood ran like scarlet rivulets into crimson rivers, and crimson rivers into cinnabar lakes. The Hermit gleamed white then silver, the quest, specific and pure; gather as many words as could be born away in the blink of an eye. There were but two left whole: faith and sorrow, and many fragments which filled a small leather pouch. Through the blistering air of smoke — the feverish kind that comes of annihilation of precious beings, ancient manuscripts and reliquaries, the Hermit saw her, the Blachernitissa, and pressed her to the ivory breastplate, translated her there, then released her, and departed for the honey-colored wall that ran straight down to the water before plunging into the marble sea like a falling star.

Cartea XIV

Te-ntinzi în mintea mea
ca puntea peste mare,
îmi şopteşti 'vino-ncoace' şi
mă urc liniştită pe scândurile
înşirate de glasul tău calm şi sigur

călcând lin, strângându-ți cuvintele
cu fiecare pas mut,
atentă la îngustimea potecii suspendate
de harul divin, adus la viață de dorul tău

Book XIV

You stretch out in my mind like a dock over the sea
you whisper to me, "come here," and
I climb onto the wooden boards
strung together with your voice,
so calm and certain.

Lightly I walk, gathering your words with
Every furtive footstep,
aware of the narrowness of the path
suspended

m-aşez cuminte unde se termină voia ta.

Arunc o privire spre malul apei
care se vede ca pragul infinitului
iar marea, de pretuntindeni, mă priveşte
întinerită, se-ngână cu orizontul primordial.
Îmi las picioarele goale să atârne peste marginea
punții, suple în legănarea lor
mângâind fără de grijă,
luciul apelor, cu degetele
muiate în valurile care
izbucnesc în surâsuri aprinse.
Mă las apoi pe spate
şi te aud suspinând din lemn
sub greutatea mea uşoară,
adierile stelelor ascunse
în cerul de-un albastru-ngroşat
aleargă în gingaşa lor râvnă să m-apuce.
Capul mi-l las într-o parte;
totul se- opreşte brusc
momentul mă-nvăluie în faldurile timpului oprit
— tresar
cu inima spintecată,
cămaşa îmi fâlfâie pe trupu-mi transpirat
de fiori tainici

by grace, animated by your longing.

I sit quietly where your will stops;
I cast a glance back toward the strand –
The shore looks like the threshold of
infinity, while the ubiquitous sea that sees me
now youthful, murmurs to the primordial horizon.
I let my bare legs dangle over the
dock's edge, supple in their gentle swinging;
my feet skim the water without worry,
my toes dip in ripples that break like
brightening smiles.

Then I lie back and hear you
sigh through the wood beneath my
cautious weight
the breezes of hidden stars in the sky
thickened now blue race to overtake me,
making me turn my head to one side. Everything
stops abruptly,
the moment wraps me in arrested time
I – I am startled by my heart spurred;

My blouse luffs at my breast transpired

care se-nmulțesc în perle de mir
pe pielea mea.
Mi se desprinde spinarea de punte,
arcuindu-se grațioasă spre
trupul tău, care m-acoperă ca un val,
marea toată se revarsă în ochii mei iubitori;
mă cufund.

By secret burning emotions that
bead into tiny pearls of sweet oil on my skin;
my spine arcs gracefully off the dock
toward your body that covers me like a wave.

The sea rushes into my loving eyes;
I sink.

Contemporary
Literature Press
http://editura.mttlc.ro
București 2013

Cartea XV

Sihastrul învățase a umbla moale ori de câte ori Îngerul dormea întrânsul, şi într-o noapte anume, un sătuc din vecinătate ardea de lumină şi de zgomot, chemându-l pe Sihastru afară din peşteră. Pământul era umed, răcoros, tufişul tresări când Sihastrul se strecură prin întuneric, plin de nerăbdare. Într-o punguță mică de piele care atârna de cingătoarea multicoloră ce-i strângea mijlocul subțire, două cuvinte zornăiau lin.

Îngerul se trezi. Sihastrul rămase împietrit în loc, şi aripile de pe frunte începură a îngâna un fâlfâit de leagăn pentru a-l linişti pe nepoftitul musafir angelic, care începu a sforăi din nou, răscolind burta Sihastrului ca o foame. Chiar în acel moment nişte copii apărură şi observară tufişul scuturându-se. Imediat, Sihastrul şi-a uns aripile cu scuipat şi le-a lipit de fruntea-i transpirată de frică. Aripile erau atât de transparente încât aproape că nu se mai vedeau. Ce noroc.

"Cine-i acolo?" întrebă unul.

"Ieşi afară să te putem vedea," zise altul.

"Arată-te," porunci al treilea.

Book XV

The Hermit had learned to walk nimbly whenever the Angel slept within, and on this particular evening a nearby village glowed with light and noise, drawing the Hermit out from the cave. The ground was cool, the brush twitched as the Hermit glided light of foot and full of anticipation. In a small leather pouched that swung from a many-colored belt around the Hermit's slender waist, two words jangled against each other.

The Angel stirred. The Hermit stood stone still, the tiny wings began beating a fragrant lullaby to soothe the cumbersome angel who commenced to snoring bye and bye, rumbling against the Hermit's stomach like hunger pangs. Just then some children happened by and spotted the rustling leaves that betrayed the Hermit's presence. Quickly the Hermit moistened the beating wings with spittle and laid them flat against a fear-sweat brow. The wings were so translucent that they nearly disappeared from view. What luck!

"Who's there?" came one voice.

"Come out where we can see you," came another.

"Show yourself," a third.

Şi Sihastrul ieşi. Copiii se dădură înapoi câţiva paşi.

"Ce cauţi tu aici?"

Sihastrul se uită la aceste făpturi curioase, fiecare diferită de cealaltă; unul era înalt, unul era mai micuţ, iar celălalt nu semăna deloc cu ei.

"Cine eşti tu — zi-ne ori îţi rupem oasele."

La asta Sihastrul se sperie şi o luă la fugă, prinzându-şi punguţa de o creangă.

Ghinion.

Dispăru în noaptea de dincolo.

Copilul înalt auzise zornăind şi văzuse punguţa atârnată. Bucuros, o desfăcu şi se uită înăuntru, când, fără nici o explicaţie, o aruncă jos ca şi când s-a fi temut de conţinut, şi fugi după ceilalţi doi. Două cuvinte se rostogoliră afară:

EU SUNT.

Sihastrul săpa şi scormonea preocupat. Îngerul nu se mai putu stăpâni şi zise în sfârşit:

"Ei — mişelule — pe cine crezi tu că păcăleşti? Le-ai pierdut, aşa-i?"

"Vezi-ţi de treaba, bătrâne, şi dă-mi pace. Nu vezi că

The Hermit emerged. The children took a few steps back.

"What are you doing here?"

The Hermit reflected on the curious creatures, each one different than the next; one tall, one short, one neither of the two.

"Who are you — speak up or we'll give you a beating."

At this the Hermit bristled and turned to run away, snagging the small leather pouch on a branch and in an instant vanishing into the hinter night.

The tall child heard the soft jangling and saw the pouch dangling. Eagerly he uncinched it and gazed inside then dropped the pouched as if startled and ran off with the others. Two words tumbled out:

I AM.

The Hermit mined and quarried with strange verve and preoccupation. The Angel could bear it no longer and finally said,

"Who do you think you are kidding, eh? You lost them, didn't you."

"Mind your own business, old man, can't you see I am

lucrez?"

"A, acelea nu se mai pot scoate a doua oară. Gata. Îți pierzi vremea degeaba."

"Da? Ce ştii tu despre chestiile astea?"

"Păi, mai ştiu şi eu câte ceva, şi încă pe-atât. Ştiu că le-ai pierdut, şi mai ştiu că ți-e frică."

Sihastrul lovi tare în piatră, înlocuind bucățile de minerale răscolite care musteau de aur şi de fier. Sudoarea sclipi acuzator; Îngerul aşteptă urmărind, aşteptă reflectând, mai aşteptă puțin şi apoi zise:

"Eu ştiu unde sunt."

Atunci Sihastrul a urlat o dată, azvârlind ciocanul şi dalta de-a lungul peşterii, şi-atât de plin de jale a zbierat încât Îngerul chiar văzu lumina blândă a raiului înconjurând marginea găurii din firmament ca un inel.

"O! De ce mă chinui atâta?"

"Să nu confuzi tu chinul cu scopul, prietenul meu. Cât crezi că ai fi trăit tu fără mine? Oricum, ți-am ținut de urât tot timpul; cu tine am împărțit tainele—şi te-am mai învățat câteva lucruri de preț. Ce, îmi spui că preferai să fi fost chinuit de singurătate şi de ignoranță? Nu cred. Măcar tu eşti liber să trăieşti în lumea ta. Oare asta nu o pui la socoteală?"

"Liber? Cum socoteşti tu ca sunt liber? Nu pot să zbor.

working?"

"You will not mine them a second time. Don't even bother."

"What do you know anyway?"

"Oh, this and that, and then some. I know you lost them, and I know you are afraid.

The Hermit struck at the rock displacing angry chunks of mineral that seethed gold and ore. Sweat twinkled in self-reproach; the Angel waited and perceived, waited and reflected, waited a bit longer and then said,

"I know where they are."

At this the Hermit cried out, hurling the hammer and chisel across the cave, and such was the anguished cry that the Angel spied for an instant the fair light of heaven ringing the hole in the firmament.

"Why do you torment me so?"

"Do not mistake torment for purpose, my young friend. How long do you think you would have lasted without me? Besides, I have kept you company all this time; shared mysteries with you—and taught you a thing or two besides. Why, you would rather have been tormented by ignorance and loneliness? I think not. You at least are free to experience the world around you—eh? Does this count for nothing?"

"Free? How do you suppose that I am free? I cannot

Nu pot să fiu cu alții ca mine. Şi ce rost au tainele tale? Muncesc ca un sclav zi şi noapte în peşteră — “

“ —Slujeşti.”

“Poftim?”

“Da, slujeşti, şi trebuie să slujeşti zi şi noapte. Însă nu eşti un sclav, copile. Eşti un rob, ca şi mine.”

“Dar dacă-s liber — într-adevăr — n-aş putea să-mi aleg stăpânul?”

“Dar ai făcut-o deja, numai că ai uitat.”

Îngerul şi Sihastrul căzură amândoi pe gânduri pentru o vreme, fiecare cu inima împovărată sub greutatea credinței şi a întristării. Afară o pasăre de un roşu-aprins bătu aerul cu elan, coborând cu o precizie desăvârşită tocmai pe acelaşi loc unde amândouă cuvintele se răsturnaseră, şi le prinse în ghiare, iar în cioc ducea punguța de piele. Apoi se înălță ca o rachetă până sus, pe vârful muntelui.

Şi muntele vui.

Pământul se cutremură.

O căldură imensă radie prin peşteră şi Sihastrul, cuprins de flăcări cumplite şi copleşit de teamă şi de confuzie se cufundă într-o mare de suspine şi de scâncete. Multe necazuri şi încercări îndurase Îngerul, însă apa era cel mai mare pericol pentru el.

Şi rugul ardea.

fly, I cannot be with others of my own kind. And your precious mysteries — to what avail? I must slave day and night in this cave —“

“ —Serve.”

“Serve?”

“You must serve day and night in this cave. You are not a slave, child. You are a servant, as am I.”

“If I were truly free, then should I not be free to choose whom I serve?”

“Oh, but you did, only you have forgotten.”

The Hermit and the Angel fell silent for a long while, each faltering beneath the weight of faith and sorrow. Outside a brilliant red bird coursed the air and descended with exquisite precision to the very spot where the two words had lobbed out of the pouch, and snatched them with his feet; in his beak he carried the pouch. Then he rose like rocket and made for the top of the mountain.

And the mountain rumbled.

The earth shook.

An immense heat radiated through the cave and the Hermit, awash in intense burning and overcome with fear and confusion, dove into the pool of sobs and whimpers. The Angel had endured many trials, many sufferings, but water was most dangerous.

And the bush burned.

Cartea XVI

Cerul era prea vast ca să-l umple noaptea întreagă aşa că inima mi se sui uşor, dar nu fără rost, pentru că avea să danseze, în sfârşit, printre stele, măcar odată. Florile se înghesuiră în invidia lor aromatică atunci când el îşi deschise braţele către mine. Părea aşa de cumsecade, aproape indiferent şi totuşi hotărât cu invitaţia, încât m-am ruşinat un pic, dar repede am acceptat, în timp ce vedeam cu coada ochiului că ardea un foc în burta unei tărtăcuţe scobite. Momentul era mai scump decât puteam suporta însă totodată

Book XVI

The sky was too vast for the night to fill and so my heart climbed in its purpose to dance at last among the stars this once. The flowers crowded all around in perfumed envy when he opened his arms to me. So casual he seemed and yet resigned in his invitation that I demurred at first, but quickly accepted while in the corner fire churned in the belly of a hollowed-brick gourd. The moment was more than I could afford yet too precious to lose; he would have me indeed, by moonlight and music, and I could no more choose to deny

prea scump ca să-l pierd; m-ar avea, cu lună şi muzică — de ales nu puteam alege decât să mă bucur de o astfel de înşiruire a evenimentelor interesante. Mă prinse aproape, florile gâfâiau copilăroase ca tinerele şi ca bătrânele, uimite de grijile acestea dulci pentru ceea ce va urma. Oftasem şi îmi întărisem hotărârea de a-mi aduce aminte de virtuți doctrinale care fugeau în goană din centrul sufletului meu ca nişte fluturi neliniştiți, căutând cuminecătură în eterul fermecat dintre cer şi pământ.

Desigur Dumnezeu ar înțelege cum o femeie creşte în slăbiciune atunci când mâna ei acoperă inima unui bărbat care o leagănă la piept; sau e mulțumită de senzatia bărbii tunse şi moale lipite de obrazul ei, de mirosul cămăşii sale, de trăsătura fină a urechii, de înroşirea şi balansul trupului uman sau de pasiunea inocenței revelate de clarul de lună şi de muzică.

Una câte una stelele apărură şi scânteiau aici, şopteau colea între ele cu o curiozitate efervescentă despre nevoile omeneşti. Dumnezeu ar şti cu siguranță că nu ar fi lăcomia pasiunii, ci grația pământească a acestei întâlniri caste. Deoarece nu era niciodată vorba de pofta frumuseții sau a tinereții ce-o încununase pe lună cu compătimire în timp ce-şi învârtea farmecul gingaş între surâsul meu feciorelnic şi zâmbetul lui dezarmant. Nu. Era revelația izbitoare a atingerii umane ce ne salvează de amărăciune şi ne confirmă

him that rejoice at such kind serendipity. He caught me close and the flowers gasped like young girls and old women baffled by such sweet anxieties as this. And I sighed and steadied my weakening resolve to remember doctrinal virtues that fled from the center of my soul like anxious butterflies seeking communion in the enchanted ether that lies between heaven and earth.

Surely God would understand how a woman waxes weak when her hand rests over the heart of a man who cradles it to his chest; or leaves herself gratified at the sensation of his soft shorn beard against her cheek, the smell of his shirt, the delicate design of his ear, the blush and shudder of human form, or the passion of innocence revealed by moonlight and music.

One by one the stars appeared and flickered here and whispered there among themselves with rich and sparkling curiosity over human need. Surely He would judge that it was not the greed of desire, but rather the mortal grace of this chaste encounter. For it was never the lust of beauty or youth that crowned the moon with compassion as it spun its gentle guile between my girlish blush and his disarming smile. No. It was the stunning revelation of human touch that saves us from bitterness and confirms our humanity.

umanitatea.

Totuşi, nu-mi închipui la ce s-o fi gândit el în momentul în care eu, cu paşi apăsaţi, îmi măsurasem afecţiunea încă plină de nelinişte — nu îndrăzneam să mă gândesc la ce va urma, pentru că într-adevăr, mi-era de ajuns să pot respira şi să mă legăn unduitor împreună cu muzica ce ieşea pe fereastră. Unii ar comenta că ar fi fost vorba de pură seducţie. Însă noi am fi de accord — şi eu şi el — că era doar o mărturisire simplă a singurătăţii noastre comune şi o foamete născută din izolare şi teamă, o durere pe care numai inima o cunoaşte, şi în plus, negarea nevoii prin recunoaşterea unei puteri sufleteşti. Cu siguranţă El ar şti că era tocmai expresia onestă a comuniunii intime, treimea omului, — suflet — inimă şi minte animate în sânge, în os şi în muşchi, zidite după o gândire divină.

Focul adormise şi fereastra se transformase într-o icoană care interveni în cugetările mele despre marea milă a lui Dumnezeu faţă de oameni. Muzica mă făcu să mă lipesc mai tare de el până ce un singur fir a luminii lunii îşi ţesu voia sa între noi, suspendând preludiul intenţiei lui de a-mi comunica ceea ce de mult fusese înţeles. Şi ca şi când s-ar fi deocheat spaţiul subtil dintre obrazul meu şi faţa lui, o sărutare pe răsuflarea lui de strugure împrăştiat scăpă de pe buzele lui pe ale mele.

Fără vină sau precauţie am rămas puţin în acea sfântă

Still I could not imagine the things he thought just then when with stilted steps I counted the measure of my angst and affection — I dared not reason what might follow, for in truth, it was enough that I could breathe and swallow and sway in time with the music from the window. Some would argue that it was mere seduction, but we might agree, he and I, that it was pure confession of mutual loneliness and hunger born of isolation and fear, heartache and denial in lofty praise of strength of spirit. Surely He would know it was the honest expression of intimate community, the trinity of man, after a fashion — heart, soul and mind animated in blood bone and muscle, and an essence of the divine.

The fire fell asleep and the window became an icon that interceded in my search for human affirmation of God's great mercy. The music made me press closer yet until a single strand of moonlight wove its will between us, suspending the prelude of his intention to convey what had long been implied. And as if to bewitch the space between his cheek and my face, there a kiss on his breath of scattered grape escaped from his lips to mine.

Without guilt or circumspection I lingered in blessed

certitudine a acelei sărutări şi cu degete agile îi trasam căldura răsuflării, studiind gura lui frumoasă cu răspunsurile mele nerăbdătoare, luând cu ochii-mi ce nu putusem aduna cu buzele. Mâinile lui colindau încetişor, trezind emoția adormită pe care o provocaseră mai înainte.

Nu era timpul pentru reproşuri, întrebări, nu era timpul pentru regrete, ci era un moment în care să fi țesut timpul liniar şi cel ciclic într-o cunună de mirare şi de susținere a afecțiunii profunde. Însa prea abrupt şi-au retras luna şi muzica îngemănarea lor fermecătoare şi ne-au despărțit. Dintr-o dată el păru de neatins şi liniştit cu toate că inima mea şi-ar reaminti în mari detalii fiecare nuanță, fiecare freamăt de plăcere, mirosul cămăşii lui de bumbac mistuite de atingerea mea transpirată, gustul genelor lui şi felul în care despicase întunericul din sufletul meu în lucitoare particule ale mântuirii mele. Când va răsări din nou luna plină, oare mi-l voi aminti artist sau preot?

Şi dacă într-o odihnă dulce îşi va aminti dansul nostru, ar mai pune vreo întrebare despre planul lui Dumnezeu în ceea ce priveşte o femeie simplă, dar cu elan, căreia să-i fie şi dor de un astfel de bărbat cum era el? Încă ceva; dacă luna, în lumina sa gordiană l-ar uimi pe duhovnicul meu cu fantome iuți, atunci fie ca îngerii să-i şoptească într-un vis felul cum propun eu să dezleg nodul acela care îl ține departe de mine.

disambiguation of that kiss and traced with my nimble fingers the warmth of his breath, vividly studying his beautiful mouth with my eager replies, taking with my eyes what I could not gather with my lips. His hands wandered in subtle provocation, stirring emotion that slumbered in places long abandoned.

It was not a time for questions or rebuke, not a moment to be spared for regret or reprisal, but an instant in which to weave linear and cyclical time into a wreath of the wonder and relief of earnest affection. But all too suddenly the moonlight and music withdrew their charming sympathy and divided us. He appeared composed though my heart would reflect in great detail every nuance, every quiver of delight, the smell of his cotton shirt misted with my perspiring touch, the taste of his eyelashes and the way he split the darkness in my soul into shimmering particles of my redemption. When next the full moon rises in the east will I remember an artist or priest?

And if in silent repose he remembers that dance would he chance to inquire of God's plan that a plain and sturdy woman should long for such a touch a man as he? Still, if the moon in its Gordian light should perplex my confessor with anxious phantoms may the angels whisper a dream that shows the manner in which I propose to untie the knot that keeps him from me.

Cartea XVII

Ultimul lucru pe care şi-l amintise a fost că stătea întinsă pe iarba verde-verde în faţa pietrei mari cât un pepene în care deschise o scobitură, un gol. Când se trezi era singură, dar mai mult decât atât, era singură înăuntrul unei peşteri făcute din capriciu, ce părea aproape divină înspre artistică. Dacă nu se simţea aşa singură poate s-ar fi temut să descopere o catacombă de cuvinte minate cu veacuri în urmă. Unele cuvinte stăteau mai presus decât celelalte care fuseseră aşezate dedesubt. Şi se puteau distinge diferite sintagme la baza unghiului privirii sale. Era minunată priveliştea, fără

Book XVII

The last thing she remembered was lying down in the green-green grass in front of the rock as big as a melon into which she scarped out a hollow space. When she awoke, she was alone, but more than this, she was alone inside the cave she had fashioned on a whim that seemed nearly divine, but drifted toward the artistic. Had she not felt so consummately alone she might have been frightened to discover a veritable catacomb of words mined many millennia ago; words stood out over other words that lay beneath; and different syntagms could be discerned based on the angle of her sight.

discuție, criptică, de neînchipuit, şi totuşi clară şi firească. Acolo, în dreapta sa, un par de piatră se înălța din pământul peşterii, gros la bază şi ascuțit la vârf, cu un amestec de culori, fiecare dintre ele dominând pe rând sculptura. Deasupra parului, fel de fel de spice de piatră asemănătoare cu cea prismatică, fiecare cu o lacrimă de minerale quixotic înghețate în formarea lor. În stânga sa ardea un foc înconjurat de un aranjament asimetric de pietre din care se ridica un fum în filigran, aromatic, plăcut în toate felurile. Iar dinspre gura peşterii mai în spate, la capăt, o băltuță tristă, limpede murmura "*vino-ncoace*."

Cum se uita ea în apa albastru-verzuie, privirea îi fu atrasă de o altă pereche de ochi care o priveau. Cu cât mai adânc privea ea, cu atât mai clari deveneau ochii scufundați în apă şi după un timp îşi dădu seama că cineva era prins tocmai în ochiul stâng al celui ce se holba la ea. Mici clăbuci curgeau din gura Sihastrului, fiecare spărgându-se de fața netedă a băltuței, înălțându-se ca nişte scântei, unele înțepându-i fața. Îi şterse.

Ce-o fi asta? Cine ar putea fi? Băgă uşor mâna în apă aşa, încet, încet, încât nu făcu nici o cută pe suprafața senină a băltuței. Degetele ei se întinseră către ființa aceea care se chinuia să respire. Îi întinse şi el degetele şi în aceeaşi clipă s-au atins, s-au prins. Îl scoase la suprafață pe Sihastru, îl trase la margine, dar simțea o greutate ciudată în pofida

It was wondrous, to be sure, cryptic, incomprehensible and yet, clear and natural to behold. There, to her right, a spike struck upward from the cave floor, thick at its base and tapered to a fine point, with swirls of colors, each one dominating the sculpture in its turn. Above her, various sizes and shapes of similar spikes, each with a tear drop of quixotic minerals frozen in formation. To her left, a fire burned in an asymmetrical border of rocks whose smoke was filigree, aromatic, pleasing in every way. And finally, further back from the mouth of the cave a sad serene pool that murmured "come closer."

As she peered into the beryl blue water her gaze was quickly arrested by another pair of eyes gazing back at her. The deeper she gazed, the better the sunken eyes came into view, and not long after, she beheld someone trapped there, in the left eye of the very one that stared up at her. Small bubbles streamed from the Hermit's mouth, each one breaking against the still face of the water, rising like sparks, some stinging her face. She brushed them away.

What could this mean? Who could it be? Slowly she pushed her hand into the water so quietly that not a ripple echoed her touch. Her fingers stretched toward the creature who, deprived of air, was compelled to reach out in turn, and the instant their fingers touched, they also intertwined; she pulled the Hermit to the surface, then to the edge of the pool,

staturii lui fine.

Nu putu să-l ridice decât până la cingătoare la început, întrucât trupul său era straşnic de greu, — oare aşa i se părea ei? —, iar după câteva ceasuri, îl aduse încet-încet cât mai aproape de foc. Acolo se lăsă trudită şi căzu într-un somn adânc.

Se prăvăli prin nenumărate amintiri — multe erau ale altcuiva, amintiri cu care se luptase ca şi când erau draci. Îşi aminti însă de una care era a ei, în jurul căreia se roteau celelalte, fiecare cu lucrarea ei unică. Şi-anume? Suferise un avort nevoit la cinci luni. Începuse cu o pată mică de sânge.

"Cât sânge?"

"Un strop."

"Roşu aprins? Sau maro închis?"

"Roşu aprins."

"Cât de mare?"

"Cât un ban."

"Intră."

De-atunci a fost din ce în ce mai rău. Pata mică de sânge putea fi cât râuri sângeroase din Constantinopolul răpit. Dar se silea să-şi salveze sarcina, pruncul, copilul ei.

feeling a terrific weight contrary to the Hermit's lithe frame.

She could drag the strange young creature no further out of the pool than waist high at first, for the body was strangely heavy, but after many hours, or so it seemed to her, she drew the Hermit little by little closer to the fire that burned in an asymmetrical arrangement of rocks. There she succumbed to fatigue and retreated to a deep sleep.

She tumbled through a myriad of memories — many of which belonged to someone else, memories she had fought against as if they were demons. She remembered one, however, that was truly hers, one around which the others orbited, each in their own ring of activity. She miscarried at five months. It started with one spot of blood.

"How much blood?"

"A drop."

"Red—bright red? Or dark brown?"

"…Bright red."

"How big is the spot?"

"Like a dime."

"Better come in."

It was a steady decline from that moment. The dime-size spot of bright red blood might just as well have been rivers of blood that ran in the sack of Constantinople. But she held fast to her will to save the pregnancy, save the child, her child.

"Doctorul vrea să rămâi în observație."

Ea nu voia. Refuza să mai rămână în spital, argumentând ca mai bine ar sta acasă. Ştia cum e prin spitale pentru că lucrase un timp la patologie. Ura spitalele. Văzuse prea mult carnea crudă a omului, de la mugurel-fildeşel de făt în tuburile falopiene întortocheate, de la sarcini ectopice până la organele neîntrupate — ochi, ficat, mațe, plămâni; tumori ovariene mari cât o minge de baschet, gloanțe de puşcă fragmentate printre aşchii de oase explodate, voluntar sau din greşeală, creieri întregi, inimi rupte. Patologul bătrân îi zicea odată ca o slujbă ca asta o va învăța umilința. Aşa a şi fost.

Aşa că îi dăduse drumul cu ordine stricte să stea în pat fără să se mişte, doar să meargă la toaletă şi atât. Bun.

Prima zi fusese apăsătoare. Zăcuse în pat, neliniştită, preocupată, îngrijorată. Soțul ei era indiferent, îşi vedea de treburi ca de obicei, cu toate că i-a adus cina în odaie, pe care nu o putu mânca. Următoarele trei zile s-au desfăşurat la fel, doar că era total singură şi cuprinsă de îngrijorare, de regrete răzlețe, de întrebări. Mai primise apeluri ocazionale la telefon, voci optimiste şi vorbe bune spuse la întâmplare. Nu mai era sânge roşu-aprins. Acum era sânge maro. Mult.

"Doctor wants to keep you for observation."

But she refused to stay in the hospital. She argued she would stay in bed at home just as easily as she would in the hospital under observation. Besides, she knew about hospitals because she worked in a pathology lab. She hated them. She had seen too much of human tissue from a budding fetus in the serpinginous, convoluted fallopian tube in an ectopic pregnancy, to disembodied organs — eyes, livers, bowel, lungs; ovarian tumors as big as basketballs, bird shot scattered among bone fragments blown out by 12 gauge shot gun blasts, whole brains and broken hearts. The old pathologist told her once that this job would teach her humility. It did.

So they let her go with strict orders for bed rest and absolutely no moving around except to use the bathroom. Fine.

The first day was filled with anguish; she lay there, restless, preoccupied, worried. Her husband seemed aloof and went about his business in the usual way, although he did bring her dinner, which she could not eat. The next three days unfolded the same way, except that she was totally alone and at the mercy of every fear, every stray regret, every question that provoked her to reproach her sad state of mind. There were occasional phone calls, chipper voices on the other end, cheerful nonsense to fill the lulls in conversation.

Într-a cincea zi, pe la ora două după-amiază, se aflase visând un vis ciudat cu o corabie mare andocată într-un port aglomerat. Şapte femei micuțe îmbrăcate în halate, în portocaliu din cap până-n picioare, debarcaseră, iar patru dintre ele urcaseră din nou. Era conştientă că visa şi decisese să se trezească, însă visul intrase în altă fază curioasă. Ținea pe degetele ei un mărțişor, un medalion imprimat cu Sfântul Gennaro, de la Napoli. Îl privea când, pe neaşteptate, o lumină înflăcărată porni din mijlocul medalionului, arătând o altă față sub chipul Sfântului Gennaro. Era a Maicii Preciste şi nu mai era un vis pentru că nu mai dormeam. Fața ei luminoasă, liniştită, divină, părea mai mare ca odaia, în ciuda proporțiilor spațiului, modificând totodată spațiul si conştiința ca şi când ar corecta realitatea, punându-le pe toate în perspectivă. O cercetă preț de o clipă nedefinită, apoi dormitorul reveni la normal.

Gâfâia din cauza ambianței rigide a camerei, o lumină normală plutea pe geamuri, tic-tacul ceasornicului se auzea mâhnit, vibrația inimii răsuna în toate celulele trupului ei. Era tot ora două. O sună pe mama ei. Mama ei fu mişcată, neîncrezătoare, însă într-un fel credincios, ascultând toată povestea. Nu îndrăzni să-i sugereze că poate era doar un vis

No more red spot. Lots of dark brown blood though.

On the fifth day around two in the afternoon, she found herself dreaming a strange dream with a great ship docked in a busy ancient port. Seven diminutive women in bright orange robes from head to foot disembarked the ship, and four re-boarded. She was aware she was dreaming and decided to awake, but instead the dream took a curious turn. She was holding in her fingers a faded trinket from a good friend that bore the patron saint of Naples — St. Gennaro. She looked at it and suddenly a fiery light burned in the center of the face, the flames curling back to the edges of the medallion and revealing another face behind it. It was the Theotokos, and it was no longer a dream for she was no longer asleep. The shining, serene face seemed bigger than the room, defying all sense of space and proportion, yet manipulating space and consciousness as if to correct reality and put things in proper perspective. She studied her for an indefinable moment and then the regular roomscape came into ordinary view.

She gasped from the starkness of the room, the ordinary light drifting in through the windows, the soft tick of the clock on the dresser, the vibration of her heart through her every cell in her body. It was still two o'clock. She called her mother. Her mother was moved — incredulous but in a faithful sort of way. She dared not suggest it might have been

de consolare… în sfârşit, o *viziune* de consolare.

Îi spuse că va suna un moş care se pricepea la visuri de genul acesta — bine, *viziune,* de genul acesta.

"Te sun după aceea."

După douăzeci de minute sună telefonul şi maică-sa îi comunică sfatul moşului: *Spune-i să citească cartea lui Solomon şi va descoperi semnificația visului.*

Pardon, a *viziunii.*

Citise cât citise şi nu înțelese mai nimica. Vreo revelație, nu fusese. Iluminare — de unde. Doar sânge maro, din ce în ce mai mult.

Se duse singură la spital şi acolo fu primită.

Spitalul Sf. Ion părea un adăpost blând, cu toate că ea nu era catolică, ci ortodoxă. Sfinții sunt sfinți, se gândi, chiar dacă apar statui şi nu icoane. Soțul ei sosi în sfârşit, după ce o instalaseră într-un pat din colțul salonului cu încă trei femei. Măcar era o draperie între ele. Dar aşa cum nu îndrăznise nimeni să-i spună că visase un vis de consolare — bine, *viziune*, tot aşa nu îndrăznise nimeni să-i spună că va ieşi din spital tot cum intrase. Singură. La miezul nopții o soră indiferentă i-a făcut o perfuzie ca să pornească naşterea[avort], explicând pe un ton dezafectat că ar trebui să nască rodul

a dream of consolation… okay, a vision of consolation maybe.

Her mother said she would call an old man they knew to inquire as to the meaning of the dream — okay, the meaning of the vision.

"I'll call you back."

After twenty minutes or so, the phone rang and her mother relayed the counsel of the old man. *Tell her to read the book of Solomon and she will discover the meaning of the dream*. Vision.

Well she read and read and understood nothing. There was no revelation, no illumination, not so much as a scant suggestion. Just more dark brown blood.

She drove herself to the emergency room and there she was admitted.

St. John Hospital seemed a gentle place to be, though she was not Catholic. Saints are saints, she thought, even if they look like statues and not icons. Her husband finally arrived after she had been given the corner bed in a ward with three other women. At least there were curtains. But the same way no one dared suggest she had had a dream of consolation — okay, vision — no one found an appropriate way to warn her that she would leave the hospital the same way she arrived. Alone. At midnight an indifferent nurse started an intravenous drip that would induce labor,

stricat din pântecele sale pentru că era în a cincea lună de sarcină. O farsă de naştere. *Avort terapeutic,* ziceau. Se căzni toată noaptea la o naştere de batjocură. Contracții virulente o strângeau până la măsele. În zorii zilei izbucni un ciorchine de carne şi sânge închegat, os moale şi alte bucăți vâscoase, cleioase, care mai de care adunate în grabă, puse într-un recipient de plastic şi duse la laboratorul de patologie. Acolo cineva urma sa-l verse pe o tavă, să-l fotografieze şi să-i dea un număr, după care patologul dictă disecția. După aceea, un exemplar urma să fie procesat într-o serie de băi chimice, apoi aşezat într-un cub de ceară, din care se va secționa cu lamă foarte ascuțită în şiruri fine de imagini palpitante. În sfârşit, ceara fu topită lăsând în urmă pelicule, secțiuni lipite pe o sticlă dreptunghiulară, *carne-felii* — amprenta citologică ce urma să fie iarăşi scăldată în alte băi chimice de diferite culori. Din aceste exemplare astfel pregătite s-ar face un raport. Moartea raportată nu-i tot moarte?

Îşi aminti de un rând de borcane din laborator unde învățase umilința, în care pluteau fetuşi la diferite etape ale dezvoltării. Formele lor translucide arătau anatomia pictată în roşu şi albastru. Ca o hartă. Năluci strigoinici, *anti-bebeluşi* cărora li s-a refuzat un destin ce i-ar fi putut întâmpina la o naştere vie.

Pentru ea, însă, era un moment de dezolare cumplită, cu atât mai mult că era singură.

explaining in a droning tone that because she was already five months pregnant, she would have to deliver the spoiled fruit of her womb. Mock labor. *Therapeutic abortion* they called it. And labor she did, all night long, strong, virulent contractions that made her molars feel they were being pulled from the inside. By dawn a terrifying gush carried a cluster of tissue and blood and tender cartilage from her, which was quickly retrieved and carried off to the pathology lab in a plastic container. Someone there would pour it onto a tray, give it a number, snap a picture and then attend the pathologist who dictated the dissection. After, the sample tissue would be processed through various chemical baths and then set into a block of wax, from which ultra thin sections would be sliced and placed on a slide. The wax was melted off leaving the cytological print behind. The slides were then stained with other chemicals to reveal the pathology of the tissue, and a report was rendered.

She recalled a series of jars in which floated embryonic tissue from the earliest stages of development, germinating structures that were discerned through the translucent body by red and blue dye, ghostly apparitions of tiny beings who chose, or were chosen to refuse the destiny that could have awaited them.

It was a moment of utter desolation for her, all the more because she was alone.

Bărbatul său era la lucru şi n-a putut fi găsit niciunde înainte de operaţie. Au dus-o cu un cărucior spre sala de operaţie şi au lăsat-o pe coridor. Aşa. De nu era prezenta unei statui a Maicii Domnului în colţul opus, care o privea tot în chip de icoană pe perete, ar fi înnebunit precis anticipând consecinţele avortului. Procedura care a urmat fusese una dintre cele mai urâte experienţe pe care le-a trăit în viaţa ei. I-au spus că era fetiţă. *Era*.

Oricine ţi-ar spune că cele mai tari suflete se împiedică într-un mod de neiertat când sunt puse la încercare. Şi dacă este adevărat că singura pereche a întristării imense este credinţa, tot atât de adevărat rămâne că jalea este o cetate cu ziduri de culoarea mierii ce dau drept în jos spre o mare de marmură.

Nu a descoperit niciodată semnificaţia viziunii fantastice în nici un text, aşa cum o sfătuise moşul, şi nu a împărtăşit întâmplarea aceasta cu prea mulţi oameni. Însă de atunci începu să scrie icoane. În taină sperase că va mai avea încă o întâlnire minunată, dar până atunci scria icoană după icoană, găsind o împlinire misterioasă în fiecare. Poate asta era; poate acesta era textul la care se referise moşul, pe care trebuia să îl citească pentru a desluşi înţelesul visului în scrisul ei de icoane. Numai aşa putea să-şi înţeleagă visul[vizunea]. Toţi care o cunoşteau şi însemnau ceva pentru ea

Her husband had gone to work and could not be located in time to see her before surgery. They wheeled her down to the O.R. and left her on a gurney in the hallway. Were it not for a statue of the Virgin Mary in the opposite corner, which she perceived as a flat image against the wall, she may well have lost her mind in anticipation of the aftermath of her miscarriage. The procedure that followed was one of the ugliest things she would ever recall in her life. By the way, it was a girl, they told her. *It*.

Anyone can tell you that the hardiest of souls falters in unforgiving ways when tested. And if it's true that the only compliment to immense sorrow is faith, it is equally true that grief is a fortress of honey-colored walls that go straight down into a marble sea.

She never did discover the meaning of that fantastic visitation in any text as the old man had instructed, and she shared this memory with precious few people. But she did begin to write icons from that moment on. Secretly she hoped she would have another wondrous encounter, but while she waited, she wrote icon after icon, finding a mysterious fulfillment in each one. Maybe this was the point, maybe this was the text she must read in order to discover the meaning of her dream[vision]. She also started to collect rocks and began building all kinds of castles and fortresses. Everyone who

aveau o icoană scrisă de ea şi o căsuță de piatră sculptată de mâna ei. E o figură, fata aia.

Soțul său îi dărui mai târziu doi fii frumoşi, sănătoşi, până ce acesta să îi părăsească şi pe ea şi pe băiețaşi. Dar ori de câte ori o întreba cineva câți copii are, prima tendință era să zică trei.

knew her and meant something to her had an icon and a stone house from her. She's a funny girl, that one.

Her husband did give her two fine healthy sons before he abandoned her. But whenever anyone asked her how many children she had, her first inclination was to answer three.

Cartea XVIII

În centrul pământului împărăția captivă pulsează ca o inimă radiantă. Prima dată când Îngerul şi Sihastrul sau, dacă preferi, Sihastrul şi Îngerul căzuseră în mare, puterea împărăției îşi exercitase forța cu atâta energie încât erau siliți să se predea odiseei extraordinare care se sfârşise exact acolo unde începuse primul cuvânt. Fusese o călătorie periculoasă, desigur, aşa cum sunt majoritatea odiseelor celor care se străduiesc să se întoarcă acasă, ca de pildă, întoarcerea calamitoasă a Îngerului în paradis. James Joyce avea dreptate: drumul cel mai scurt spre casă este cel mai lung. În cazul nostru, Sihastrul fusese îndreptat spre primul cuvânt al creației, deci Îngerul nu prea avea ce să-i facă.

Acea sămânță din mărul afurisit, care la rândul ei lăsase o gaură în podeaua raiului înainte să cadă, făcuse o gaură asemănătoare şi acolo unde se înşurubase în primele cuvinte. Ca o cometă. Şi oricine ți-ar spune că aceste comete au cozi. Aaa, şi sămânța de măr. Respectând fizica divină, care nu se bazează pe o teorie ca a voastră, zborul seminței mărului făcuse o cărare, ca să zicem aşa, din bolta cerească până la raiul terestru sau, în cazul de față, raiul sub-terestru. Cu prilejul acestei căderi, o bandă multicoloră se arcuise pe

Book XVIII

At the center of the earth the trapped kingdom pulses like a radiant heart. The first time the Angel and the Hermit, or Hermit and Angel, if you prefer, fell into the sea the power of that kingdom exerted its force with such energy that they had to yield to an extraordinary odyssey that ended where the first word began. It was a perilous journey to be sure, as are most journeys that strive homeward, such as the angel's calamitous return to paradise. James Joyce was right: the shortest way home is the longest way 'round. In this case, the Hermit was bound for the first word of creation, thus the Angel had little choice in the matter.

The same seed from the forsaken apple that had left a hole in the floor of Heaven before falling, made a similar hole as it burrowed into the first words. Like a comet. And anyone can tell you that comets have tails. So too the apple seed. According to divine physics, which is not based largely in theory as your physics is, the flight of the apple seed established a kind of trail or path from celestial heaven to terrestrial heaven, or in this case, sub-terrestrial heaven. On the occasion of this particular fall, a multi-colored band arced

cer, derutând traiectoria Îngerului şi abătându-l împreună cu pasagerul său ascuns, în mare. Şi dacă asta nu fusese destul de spectaculos, îl abătuse tocmai pe cărarea primordială a unei seminţe de măr enigmatic. Iuţimea uimitoare a acestui eveniment de necrezut îl făcuse pe Înger să se destrame ca un pulover prins în cui, făcându-l pe Sihastru să se frământe în urmă ca o pânză treierată în fire.

Primul care alunecase prin gaura împărăţiei capturate fusese fluturaşul cel mic (care, dacă vă aduceţi aminte, era cândva vestitul pasager clandestin), ale cărui picioruşe micuţe erau ţesute prin încâlcire cu sfârşitul—sau cu începutul firului îngeresc.

***

"Hai că aduc fusul."

Ptiu-ptiu.

Aşa se explică de ce se ridicase mai întâi sufletul Sihastrului, urmat de trup în timp ce Îngerul rămase înapoi în împărăţia *capturată* pentru o vreme îndelungată, tors pe fusul uitării, cel puţin cât construise Sihastrul cetatea lângă mare. Sihastrul avea să cerceteze zidurile de culoarea mierii mult mai târziu în căutarea cuvintelor care l-ar tămădui pe Înger.

Ceea ce Sihastrul învăţase atunci în ziua când muntele se cutremura şi pământul se scutura, era o altă intrare în împărăţia captivă, o intrare secretă prin adâncul bălţuţei de

across the sky, disrupting the Angel's trajectory and diverting him and his passenger into the sea, and if that wasn't spectacular enough, establishing him precisely on the primordial trail of one inscrutable apple seed. The breathtaking velocity of this unbelievable event caused the Angel to unravel like a sweater snagged on a nail so that the Hermit thrashed behind like a threadbare sail. The first to slip into the hole of the trapped kingdom was the little butterfly (who, as you might recall, was an acknowledged stowaway of sorts), whose tiny legs were now woven around the very end of the end—or the beginning—of the angelic strand.

***

"I'll get the spindle."

Ptui-ptui.

This explains how the soul of the Hermit surfaced first, followed by the body while the angel remained behind in the lost kingdom for a long very long time, spun around the spindle of forgetting, at least until the Hermit built the fortress by the sea. The Hermit would visit those honey-colored walls much later in search of words that would recover the Angel.

What the Hermit learned the day the mountain rumbled and the earth shook, was another entrance to the trapped kingdom, a secret entrance at the bottom of the pool

suspine şi susuri, care era, de fapt, un izvor subteran, o confluenţă mistică a umanului şi a divinului şi încă ceva în plus. Şi ceea ce privise fata în ochiul stâng al Sihastrului când îl scosese din bălţuţă, era chipul Îngerului, care explica greutatea ciudată cu care se străduise ea să salveze fiinţa înecată$_{\text{scufundată}}$ în bălţuţă.

Unii se străduiesc spre rai, alţii, spre centrul pământului. Unii cercetează începutul timpului, alţii, infinitul. Unii zic că sufletul ne îndrumă, iar alţii declară că forţele naturii ne hotărăsc soarta. În felul acesta Sihastrul o privea pe femeia aceea tânără ce stătea dormind pe pământul peşterii.

Cât a dormit ea colea, l-a visat pe preotul care era şi artist. A visat dansul şi muzica de la fereastră şi sărutările şi mângâierile care îi învinseră pe amândoi sub luna de culoarea unei caise. Visase şi ochii lui închişi, care fuseseră adânci, dar goi. O îngrijorase mult că nu s-a vorbit despre acest preot care era şi artist, dar în sfârşit, s-o întâmpla şi asta vreodată. Aşadar, fusese dusă cu gândul la o singură întrebare: nu înţelegea dacă sensul întâmplării era în ceea ce se întâmplase şi nu fusese spus? Oricum, semnificaţia îi scăpa. Preotul, fără îndoială, ar regreta sărutările cutreierătoare; artistul, în schimb, le-ar sărbători. Preotul ar nega patima care îl mâna, iar artistul i-ar face pofta încă o

of sobs and whimpers, which was really an underground spring, a mystical confluence of human and divine, and then some. And what the girl perceived in the left eye of the Hermit when she drew him from the pool, was the image of the Angel, which further explained the queer heaviness she struggled with to rescue the creature from the pool.

Some strive for heaven, others for the center of the earth; some search for the beginning of time, others for infinity. Some say the soul guides us, others claim forces of nature decide our fate. It was in this fashion the Hermit contemplated the young woman who lay sleeping on the cave floor.

And as she lay there, she dreamed of the priest, who was also an artist. She dreamed of the dance and the music from the window and the kisses and caresses that overtook them beneath an apricot colored moon. She dreamed too of his dark eyes that were bottomless but empty. It troubled her deeply that they never spoke of it—ever. Thus she was left to wonder if the meaning of the encounter was the actual event, or the fact that the event was never mentioned. Either way the meaning of it all eluded her. The priest would no doubt regret the dance and the meandering kisses; the artist would celebrate it. The priest would deny the passion that drove him, the artist would crave it once more. And yet, the man

dată. Şi totuşi, omul care întrupa şi preotul şi artistul, alesese să tacă—nici o scuză, nici negare, nici afirmare, pe scurt, nici o explicație. Acest lucru o nedumerise. Dar când îşi deschise ochii şi văzuse Sihastrul ghemuit la mică distanță, cu spatele de zidul peşterii, cu genunchii strânşi la piept şi bărbia rezemată pe brațele încruşiate, simți o solidaritate care îi alina sufletul ca un balsam călduț şi bine primit.

"Cine eşti tu?"

"Sunt Sihastrul acestei peşteri."

"Cum te cheamă?"

"Nume n-am."

"De ce nu?"

"N-ar schimba cu nimic lucrurile."

"Cum te strigă oamenii?"

"Nu mă strigă nimeni".

"Ah. Am priceput. Da' cum de-ai ajuns în această peşteră?"

"M-am născut aici."

"Unde ți-e familia?"

"Familie n-am."

"Nu e posibil."

"Iată-mă-s aici."

"Ce faci tu aici?"

"Minez cuvinte."

"Ce cuvinte?"

who embodied both priest and artist opted for silence—no apology, no denial, no affirmation, no explanation. This confounded her. But when she opened her eyes and saw the Hermit huddled a short distance away, back against the cave wall, knees drawn to chest and chin resting on folded arms, she felt a solidarity soothe her spirit like a warm and welcomed balm.

"Who are you?"

"I am the Hermit of this cave."

"What is your name?"

"I have no name."

"Why not?"

"It would not change things either way."

"But what do people call you then?"

"No one calls me."

"I see your point. How did you come to be in this cave?"

"I was born here."

"Where is your family?"

"I have none."

"That is not possible."

"Yet here I am."

"What do you do here?"

"I mine words."

"What kind of words?"

"Tot feluri de cuvinte."
"Pentru cine?"
"Pentru tine."
"De ce?"
"Pentru că tu cauți semnificație în toate."

"All kinds."
"For whom?"
"For you."
"Why?"
"Because you seek meaning in all things."

Cartea XIX

Un fluturaş micuţ se zvârcolise, se răsucise, ţinuse piept unui cocon de mătase mai mult argintiu decât alb până simţise răbufnirea aerului răcoros pe fruntea lui plăpândă. Aerul era dulce ca mătasea cucuruzului şi lumina ce purtase aerul era proaspătă. Cum scăpase de îmbrăcămintea lui de mătasă parcă ceva îl trăgea înapoi; o greutate ciudată îl ţinea pe loc. În aceeaşi clipă îşi văzuse viaţa întreagă fugind prin faţa sa şi făcu o pauză. Se mai luptase, se mai agitase, grohăind şi trudind în contra forţei ce-l apăsa, dar încetul cu încetul căpuşorul lui miniatural ieşise din vârful coconului. Îşi întindea gâtul, uitându-se încoace şi încolo ca în scurt timp să se curbeze şi apoi să se avânte înainte, împingând împotriva fusului cu toată puterea până şi-a scos şi aripioarele. Şi ce aripioare splendide avea el, îşi zise. Nici diafane, nici înfrunzite ca ale mărului, ci aşternute cu puf albişor ca de zăpadă. Făcuse câţiva paşi de la cocon, până ce vârfurile aripioarelor să se slobozească de tot de capcana toarsă, minunându-se ce bine arăta, şi vai, din cate iubite ar avea de ales. Dar când încercă să-şi întindă aripioarele, nu le putu mişca nicidecum. Era destul să umble drept, din cauza greutăţii teribile a aripioarelor împănate în structura lui

Book XIX

A tiny butterfly wriggled, twisted, strained against a silken cocoon that was more silver than white until it felt the rush of cool air on its delicate brow. The air was sweet like cornsilk and the light that carried the air bright and refreshing. As he emerged he felt something restrain him, a cumbersome weight that held him back. In that instant he saw his whole life flash before him and he paused. He struggled and fretted, grunted and toiled against the force that oppressed him, but little by little, his miniature head cleared the top of the cocoon. He craned his neck this way and that then hunched himself forward and pushed against the spindle with all his might until he squeezed his wings out as well. And what splendid wings they were, he thought. Neither diaphanous nor apple leafed, but covered with down as white as snow. He strode several paces out past the cocoon before the tips of his feathered wings were free of their spun trappings, marveling to himself how grand he must look, and oh, how many loves he would have to choose from. But when he tried to raise his wings he could not budge them from his side. It was enough he could walk at all, given the tremendous burden that impinged upon his

subțirică. *O fi o greşeală*, gândise. *Ce rost au aripile astea? se întrebă el*.

Pe neaşteptate căzuse un măr din mâna unei fecioare necunoscute şi se rostogoli puțin până îl lovi pe fluturaşul nostru cu aripioarele împănate şi uriaşe. Mai încape vorbă?

Mărul împărți bucăți şi sfărâmituri de ştiință fluturaşului cu aripi disproporționat de mari printre care se afla şi o hartă obscură de pe vremurile când maica Sihastrului cutreierase pământul ca să-l definească. Albastrul voronețian aici îşi afla originea, în împărăția captivă, într-o mină tainică al cărei zăcământ se întinse tocmai până la podeaua peşterii Sihastrului. Formarea băltuței de suspinuri şi susuri, nu era, desigur, o întâmplare. Izvorul care legase peştera de împărăția capturată a stat ascuns până când lacrimile Sihastrului i-au arătat locul. Vezi, ochii Sihastrului fuseseră pur albastru voronețian, şi lacrimile vărsate de pruncul nou-născut şi-au făcut drum până la sursa lor ancestrală. Aşadar, când Sihastrul se scufundase în băltuță în ziua când muntele se răzbunase şi pământul zvâcnise, zăcământul ascuns în taină de la împărăția captivă până la podeaua peşterii s-a arătat în plină vedere.

Însă nici Sihastrul nu încăpuse în deschiderea cea îngustă spre împărăția captivă, nici fluturaşul cu aripioarele uriaşe. În schimb, priveau unul la altul—fiecare recunoscând

thin architecture. *There must be some mistake,* he thought. *What is the meaning of these wings?* he questioned.

Just then an apple fell from the hand of a young maiden and rolled a ways before bowling over the dumbfounded butterfly with enormous feathered wings. What are the odds?

The apple imparted bits and pieces of knowledge to the peculiar butterfly with disproportionately large feathered wings that happened to include an obscure map dating back to when the Hermit's mother roamed the earth in order to define it. The origins of Voroneț blue lay here, in the trapped kingdom, in a secret mine whose vein stretched all the way to the floor of the Hermit's cave. The formation of the pool of sobs and whimpers was, of course, no accident[no such thing]. The spring that joined the cave to the kingdom was concealed until the Hermit's tears revealed the spot; the Hermit's eyes, you see, were pure Voroneț blue, and the tears that ran from the newborn found their way to their ancestral source. So when the Hermit dove into the pool the day the mountain rumbled and the earth shook, the secret vein from the cave floor to the trapped kingdom was in pure sight.

But the Hermit could not fit through the narrow opening into the trapped kingdom, neither could the butterfly with his large feathered wings. Instead they gazed

o parte din sinea pierdută. Se uitau unul la altul aşa, cu atâta dor îngemănat, încât fluturaşul s-a mutat în sfârşit în ochiul stâng al Sihastrului. Şi în felul acesta fusese privit Îngerul şi prins deodată.

Cum îşi făcuse Sihastrul drum înapoi spre peşteră, punguța de piele legată la brâul multi-color, se agățase de o iță de longitudine smucindu-i pe toți şi pe toate înapoi în împărăția captivă. Mila şi pedeapsa se luptaseră pentru Sihastru şi pentru Înger, fiecare revedicându-şi partea, în timp ce la o distanță de o lume întreagă, o fată navigase cu o corabie mare împreună cu tatăl ei. Când se apleca spre margine ca să măsoare liniile ce se vedeau în albăstrimea oceanului şi în strălucirea împărăției pierdute, îl văzuse şi pe Sihastru acolo, prins între o împărăție şi alta; văzuse viața Sihastrului fugind prin fața ochilor — ciudat şi de necrezut, dar adevărat. Iar Sihastrul îi văzuse viața fetei fugind prin fața ochiului său drept, pe când Îngerul văzuse inima lui Dumnezeu scăpând o bătaie din ochiul stâng al Sihastrului, unde înotase ca şi când ar fi zburat în iertarea incredibilului albastru voronețian.

at each other—each recognizing a part of him that had been lost. They gazed in this fashion for a long moment and with such mutual, inherent longing, that the butterfly was at last assumed into the left eye of the Hermit. And thus the Angel perceived was also captured.

As the Hermit made for the return journey home to the cave, the leather pouch tied to the multi-colored band around the Hermit's waist snagged a drifting line of longitude, pulling all and sundry back to the center of the trapped kingdom. Mercy and punishment fought over the Hermit and the Angel, each claiming what was due, while a world apart a young girl sailed a mighty ship with her father. When she had leaned over the side to mark the lines that could be seen against the brilliant blue of the sea and the glow of the lost kingdom, she had seen the Hermit there too, torn between one kingdom and another; she saw the Hermit's life flash before her eyes — strange but true. And the Hermit saw her life flash before the left eye, while the Angel saw the heart of God skip a beat from the left eye of the Hermit, where he swam as if flying, in the incredible forgiving blue of Voroneț.

Cartea XX

Poveşti apocrifice sunt scrise de martori uitaţi al căror nume nu sunt suficiente niciodată. Dar tocmai scrierea poveştii împărtăşeşte adevărul, şi dacă nu adevărul cel puţin semnificaţia. Uneori în semnificaţie stă toată diferenţa. Când fata înghiţise piatra cu scânteiere, făcuse mai mult din ea decât putea să fie vreodată. Piatra dăduse greutate$_{\text{semnificaţie}}$ sufletului ei fraged care, de altfel, putea să fie eliberat din ea

Book XX

Apocryphal tales are written by forgotten witnesses whose names are never enough. But it is the writing of the tale that gives it truth, and if not truth, then meaning. Sometimes meaning makes all the difference. When the girl swallowed a stone with a glint, she made more of it than it ever was or could be. The stone gave weight$_{\text{meaning}}$ to her fragile soul that could have otherwise lifted itself free of her

şi suflat spre ceruri tot aşa cum un zbor instanteu învinge un fluturaş ce uită să se țină bine de crenguță. În acelaşi spațiu sacru unde locuiesc împreună mila şi pedeapsa sau zborul şi căderea, în acelaşi plan care găzduieşte şi străini şi ființe din flori, întristarea şi credința îşi fac şi ele casa lor, ca o împărăție capturată.

Da, fata îl recunoscuse pe Sihastru, iar Sihastrul pe fată; stătură multă vreme vorbind unul cu altul în cuvintele minate din peşteră, plinindu-se cu semnificații până când doar un singur cuvânt rămase între ei.

Iubire.

Inima Sihastrului începuse a se umple cu speranță şi cu substanță, crescând, umflându-se cu primul cuvânt din care toate s-au făcut. Şi fata văzuse cum se ridica şi cum se lăsa pieptul Sihastrului deodată cu al ei.

Şi Dumnezeu oftase.

Şi muntele adormise.

Şi lumea iertase.

Aşa că fata se scufundase în ochiul drept al Sihastrului, într-o mare de albastru voronețian mistic şi susținător, şi forța scufundării era aşa de mare încât Îngerul, înotând în ochiul stâng al Sihastrului ca şi când zbura liber în văzduh, bufnea afară şi exploda pe ceruri spre devenirea unei constelații noi, oglindite în configurația pietrelor asimetrice din jurul focului care ardea etern.

and been blown to heaven just as sudden flight overtakes a butterfly who forgets to cling fast to a branch. In that same sacred space where mercy and punishment, or flying and falling dwell, in that same plane that hosts the misfit and misbegotten, sorrow and faith also have their a home, like a kingdom trapped.

Yes, the girl had recognized the Hermit, and the Hermit had recognized the girl; they sat for a very long while conversing in words mined from the cave, filling themselves with meaning until only one word was left between them.

Love.

The Hermit's heart began to fill with hope and substance, swelling with the very first word from which all other words come. And the girl saw the Hermit's chest rise and fall in perfect concert with her own.

And God sigh[nai]ed.

And the mountain slept.

And the world forgave.

So the girl dove into the right eye of the Hermit, into a sea of mystical sustaining Voroneț blue, and the force of the plunge was such that the Angel, swimming as if flying in the left eye of the Hermit burst out and exploded in the heavens into a strange new constellation, mirrored in the pattern of the asymmetrical arrangement of rocks around the fire that burned for an eternity.

Ceea ce a rămas din Sihastru şi din fată şi din Înger şi din fluturaş era o icoană din ceară şi fum pe zidul pereţilor peşterii. În apropiere stă un ţăruş de piatră prismatică în forma unei femei care cutreierase pământul, iar la pieptul ei străluceşte o inimă care bate ca aripile unei păsări roşii.

All that was left of the Hermit and the girl and the Angel and the butterfly was an icon of wax and ash in the cave wall. Near it stands a spike in the form of a woman who wandered, and at her breast glows a heart that beats like the wings of a red bird.

Chronology Doris Plantus

1954- s-a născut Doris in Detroit, Michigan, fiica mijlocie a lui Aurel Plantus, tâmplar din Bucovina, și Maria, a cărei familie are originea în Banat, România. Cu două luni înainte de naștere, tatăl a fost hirotonisit diacon. Au trăit împreună cu bunica timp de 7 ani.

1961- familia s-a mutat câteva case de bunica. Doris petrecea mult timp jucându-se în atelierul tatălui, unde a cultivat dragostea pentru tâmplarie și muzică populară, pe care tatăl ei o asculta mereu. Începuse a studia acordeonul, încurajată de tată, dar mai mult cânta muzica populară românească și sârbească decât americană.

1963- Doris cu surorile ei au făcut parte din fel de fel de activităti româneşti folclorice—muzică și jocuri populare, colinde, și corul bisericii.

1966- Sosise (fugise) un tânăr și renumit dansator, Mihai David de la Ansamblul Ciocârlia, și a înființat un grup de dans din care Doris făcea parte. Dupa patru ani, când Mihai a plecat pe neașteptate în California, a rămas ea instructoarea echipei, jucând feciorească în costum de băiat până și la jocul Călușul. Doris e recunoscută în comunitatea Românească pentru ansamblul ei, Țărăncuță, care era activ până în 1998.

1970- A vizitat la 16 ani pentru prima oară România împreună cu sora ei Mariana, și mama lor, Maria. Maria urma să cunoască pe Raveca, sora pe care n-o văzuse niciodată, iar Mariana să cunoască pe viitorul ei soț. Pentru Doris era împlinirea unui dor neștiut până n-a cutrierat țara, din București până în Moldova, Banat, Ardeal, și Constanța. Tocmai când pleca din gară de la Suceava, un tânăr îi făcu un cadou la geamul trenului. Era romanul lui Teodoreanu, Lorelei. Era să fie prima carte pe care Doris o citea în românește, cu dicționar. Dupa 35 de ani, a devenit subiectul disertației ei.

1972- A terminat liceul, unde a cunoscut un American-Irlandez, John. Doris s-a înscris la universitatea Grand Valley State, spre a studia medicina.

1973- S-a înscris la Wayne State University din Detroit, pentru a urma mai departe genetica. În același timp s-a logodit cu John, și a luat serviciu la un spital la patologie.

1975- S-a căsătorit cu John, și s-a retras de la universitate. Se ocupa mai mult cu arta, scrisul, muzica, și folclorul românesc. Tot în perioada aceasta, începuse a citi Eminescu, Coșbuc și Blaga—cărțile aduse din România din 1970.

1979- A pierdut prima sarcină.

1980- S-a născut la 3 martie primul fiu, Benjamin, după care Doris și-a dat demisia de la spital.

1981- S-a născut în 18 noiembrie al doilea fiu, Daniel.

1984- Au vândut casa, și au plecat în alt oraș din zonă.

1985- Pe neașteptate, tocmai când se mutase în alta casă, John a părăsit familia—ceva ce

Doris a ascuns de părinți timp de şase luni. S-a încheiat divorțul înainte de Crăciun.

1986- Doris şi-a luat o slujbă – monta niște piese de mașini, lucrând acasă la ei în garaj – ca să se îngrijească de copii și casă. În toamna aceluiaș an, s-a reînscris la universitatea Oakland la literatură. În timpul zilei, când erau băieții la școală, mergea la cursuri la Oakland. În fiecare noapte, după ce punea copiii la culcare, lucra la piese și studia.

1987- A luat încă un serviciu ca bucătăreasă particulară la un atelier.

1990- A absolvit literatura și s-a înscris la masterat. S-a lăsat de montat piese.

1997- A absolvit masteratul, și s-a angajat ca instructoare la diferite facultăți din zonă.

1998- A început doctoratul în literatura engleză la Wayne State University, unde și preda.

2000- S-a publicat prima ei traducere—Zamolxe.

2002- A murit iubitul ei tată.

2005- A absolvit doctoratul la 50 de ani. Disertatia—unica la Wayne—avea ca subiect traducerea și transpunerea cinematografică a romanului Lorelei, cartea primită în Romania în 1970. În iunie s-a angajat ca profesor asistent la Oakland University pe un termen de patru ani.

2006- A câștigat o bursă pentru o călătorie scurtă în România, pentru a cerceta pe Caragiale, la Sibiu. A tradus câteva povești de ale lui, însă nu s-au publicat încă.

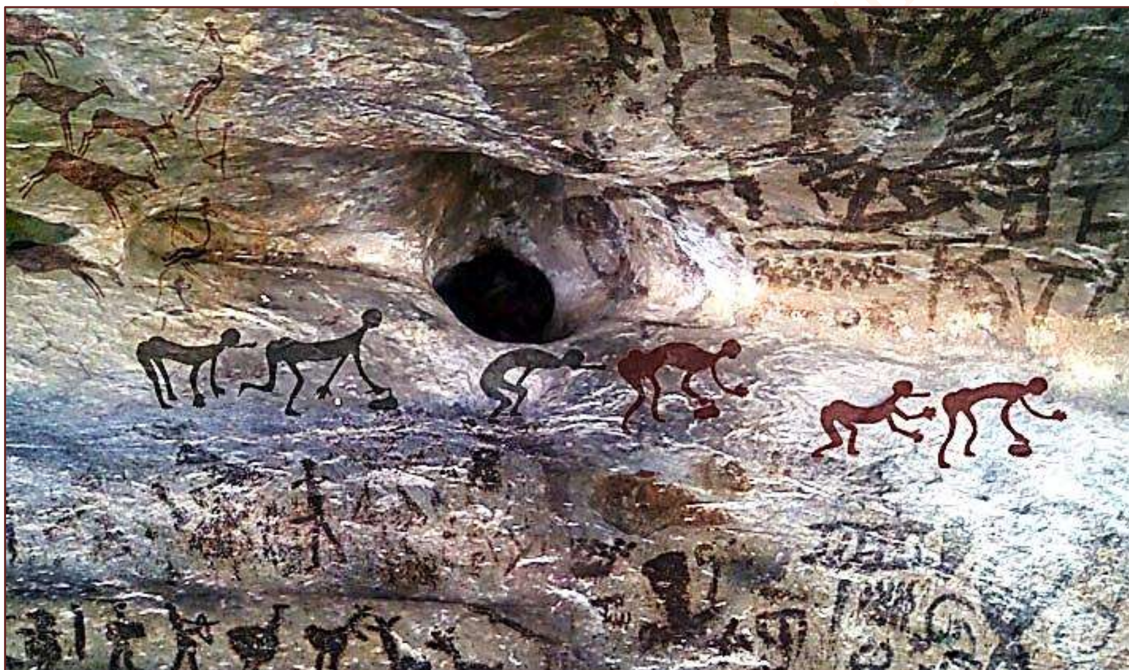
2007- S-a publicat disertatia, Lorelei. A început a găsi calea pentru a produce filmul băzat

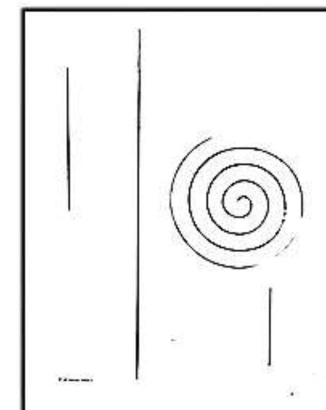
pe scenariul ei.

2009- S-a terminat poziția de profesor asistent, și a rămas ca Lector, tot la Oakland University.

2012- A câștigat premiul pentru Excellence in Teaching.

2013- A fost numită una dintre cele mai bune 25 profesoare din Michigan.

Drawing by
Constantin Brâncuşi